

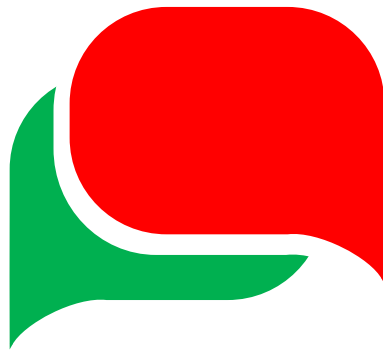

واژگان و اصطلاحات کاربردی و روزمره، و نکات دستوری مهم

اسلواکی پایه برای فارسی‌زبانان

Useful words, everyday expressions, and important grammar notes

Slovak for Farsi Speakers

آموزشگاه زبان آرش – براتیسلاوا

1396

Arash Language School – Bratislava
2016

به همراه یک CD

حاوی نکات بسیار مهم در مورد فرهنگ، آداب، و رسوم مردم اسلواک

فهرست مطالب

پیش‌گفتار	د
درس 1	1
اصطلاحات کاربردی	1
سلام و خداحافظی	1
معرفی خود	1
احوالپرسی	1
تشکر کردن	1
صرف مصدر بودن	2
منفی کردن فعل	2
الفبای اسلواک	2
اسم‌های متداول در زبان اسلواک و شکل خلاصه‌ی آنها	3
نحوه‌ی خطاب افراد	4
آشنا شدن با افراد	4
درس 2	5
اصطلاحات کاربردی	5
کلمات مفید	5
این (اشاره به نزدیک)، این عام، آن (اشاره به دور)	5
جنس اسم از لحاظ دستوری	6
صفت‌های ملکی	6
خانواده‌ی من = MOJA RODINA	7
کشور اسلواکی	8
درس 3	10
اصطلاحات کاربردی	10
این و آن + اسم	10
جمله‌ها و کلمه‌های مفید	11
صفت	11
چه شکلی است؟ چطور است؟	11
چند صفت	12
رنگ‌ها	13
سیستم آموزشی در اسلواکی SLOVENSKÉ ŠKOLSTVO	14
درس 4	16
اصطلاحات کاربردی	16
قید	16
قیده‌های توصیفی	16
مگه نه؟	17
اعداد ČÍSLA	17

18	سیستم سیاسی اسلواکی
19	کارت شناسایی اسلواکی
20	درس 5
20	اصطلاحات کاربردی
20	یا یا BUĎ ... , ALEBO ...
20	نه نه ANI... , ANI...
20	مشاغل
21	حیوانات
24	درس 6
24	اصطلاحات کاربردی
24	قیمت پرسیدن
24	قیمت چند است؟
24	واحدهای زمان
25	ساعت چند است؟
26	روزهای هفته
26	ماهها MESIACE
27	فصل‌های سال Ročné Obdobia
27	زادروز و نامروز
28	شب سال نو و روز اول سال
28	عید پاک Veľká noc
28	کریسمس Vianoce
29	روز نیکلای مقدس
30	درس 7
30	اصطلاحات کاربردی
30	هفته‌ی پیش / ماه گذشته / پارسال، هفته‌ی آینده / ماه آینده / سال دیگر
30	بودن - شکل گذشته و آینده
31	شکل گذشته‌ی بودن
31	شکل آینده‌ی بودن
32	اگر وقتی که
32	جهت‌ها
33	گفت و گو در باره‌ی هوا
34	یانوشیک Jánošík
35	سرود ملی اسلواکی NÁRODNÁ HYMNA
35	سنت‌ها و مراسم عقد و عروسی در اسلواکی
37	درس 8
37	اصطلاحات کاربردی

37	-----	Oblečnie پوشاک
38	-----	حالت ملکی برای اسم
39	-----	چند وقت یکبار
39	-----	ĽUDSKÉ TELO بدن انسان
40	-----	داشتن - حال ساده
40	-----	AKUZATÍV - حالت مفعول مستقیم
41	-----	پیشوند "هر" مثل هر کس یا هر چیز
42	-----	فقط
42	-----	تا AŽ
42	-----	رسانه‌های اسلواکی
43	-----	درس 9
43	-----	اصطلاحات کاربردی
43	-----	چند سالته؟
43	-----	Ovocie میوه‌ها
43	-----	Zelenina سبزیجات
44	-----	دوست دارم، دوست ندارم
44	-----	Nápoje نوشیدنی‌ها
45	-----	سفارش غذا و خریدن چیزی
45	-----	غذاهای سنتی اسلواکی
47	-----	درس 10
47	-----	اصطلاحات کاربردی
47	-----	لغات مرتبط با غذا
47	-----	داشتن - گذشته و آینده
48	-----	وعده‌های غذا
49	-----	خانه و آپارتمان
50	-----	حرف اضافه
51	-----	لباس، رقص، و موسیقی سنتی اسلواک
53	-----	درس 11
53	-----	اصطلاحات کاربردی
53	-----	صرف فعل
54	-----	صرف فعل در آینده
54	-----	صرف فعل در گذشته
55	-----	در شهر چه خبر
58	-----	درس 12
58	-----	اصطلاحات کاربردی
58	-----	سرگرمی‌ها
60	-----	چند حرف اضافه

60	-----	واژگان جدید: طبیعت
61	-----	صرف افعال در گذشته - ادامه
61	-----	بالا، پایین، چپ، راست
61	-----	ضمایر انعکاسی
62	-----	رابط دو جمله با "که" - že
62	-----	رابط دو جمله با "که آیا" - či
63	-----	ضرب‌المثل‌های اسلواک
63	-----	Svätopluk - افسانه‌ی سوه‌توپلوک
65	-----	درس 13
65	-----	واژگان جدید: بهداشت شخصی
65	-----	چند فعل مفید
66	-----	مفعول مستقیم Akuzatív - اسم به همراه صفت
66	-----	ضمیر شخصی برای مفعول مستقیم
67	-----	اظهار اطمینان یا تردید
68	-----	واژگان مفید در بازگویی وقایع
69	-----	ورزش‌های اسلواکی
70	-----	درس 14
70	-----	اصطلاحات اداری و مالی
71	-----	به همچنین یا همچنین
71	-----	شرطی نوع اول
71	-----	شرطی نوع دوم
72	-----	جمله‌های دو فعلی
72	-----	لازم است
72	-----	خواستن
72	-----	قرار است
73	-----	باید
73	-----	توانستن (برای اجازه خواستن)
74	-----	عبارات وصفی
74	-----	ضمایر عام هر، بعضی، هیچ
76	-----	درس 15
76	-----	اصطلاحات کاربردی
76	-----	افعال مفید
77	-----	ضمیر ملکی انعکاسی Svoj
77	-----	حالت Akuzatív برای ضمایر اشاره
77	-----	حالت Akuzatív برای ضمایر ملکی
79	-----	علیرغم، برخلاف، با وجود اینکه
80	-----	حتی

81	درس 16	عباراتی برای طفره رفتن
81	اصطلاحات خبری و سیاسی	ساخت اسم از صفت
82	ساخت اسم از مصدر	حرف اضافه و حالت Akuzatív
82	حرف اضافه‌های مربوط به حالت Akuzatív	حرف اضافه‌های مربوط به این که ...
83	درس 17	یک بار، دو بار، چندین بار
83	اعداد ترتیبی: اولین، دومین، سومین	برای چندمین بار
84	با توجه به این که ...	آخرین، قبلی، اسبق
85	کشورها، ملیت‌ها، و زبان‌های دنیا	نام شهرهای خارجی
85	نام شهرهای خارجی	درس 18
86	کلمات و اصطلاحات مفید	لوازم برقی و الکترونیکی خانگی
86	لوازم برقی و الکترونیکی خانگی	کجا، به کجا، و غیره
86	کجا، به کجا، و غیره	صرف فعل رفتن íst
86	صرف فعل رفتن íst	صرف فعل رفتن íst در زمان آینده
86	صرف فعل رفتن íst در زمان آینده	بیان قصد با استفاده از "aby" به معنی "تا اینکه" یا "برای اینکه"
87	بیان قصد با استفاده از "aby" به معنی "تا اینکه" یا "برای اینکه"	"گویا" یا "انگار که"
87	"گویا" یا "انگار که"	"در حالی که" و "تا وقتی که"
87	"در حالی که" و "تا وقتی که"	درس 19
89	درس 19	کلمات و اصطلاحات مفید
91	کلمات و اصطلاحات مفید	واژگان جدید: بلاای طبیعی و ساخت بشر
91	واژگان جدید: بلاای طبیعی و ساخت بشر	ضمایر شخصی برای حالت مفعولی غیر مستقیم بعد از "به" Datív
91	ضمایر شخصی برای حالت مفعولی غیر مستقیم بعد از "به" Datív	شکل اسم در حالت datív
91	شکل اسم در حالت datív	درس 20
91	درس 20	کلمات و اصطلاحات مفید
91	کلمات و اصطلاحات مفید	جرم و مجازات
91	جرم و مجازات	ضمایر ملکی برای حالت datív
91	ضمایر ملکی برای حالت datív	ضمایر اشاره برای حالت datív
91	ضمایر اشاره برای حالت datív	حالت datív حروف اضافه‌ی k و ku
91	حالت datív حروف اضافه‌ی k و ku	صفت‌ها در حالت datív
91	صفت‌ها در حالت datív	چند عبارت و اصطلاح
91	چند عبارت و اصطلاح	

104	درس 21
104	کلمات و اصطلاحات مفید
104	انواع مواد و مصالح
104	نحوه‌ی ساخت صفت از اسم
105	همین الان – گذشته و آینده
105	گذشته
105	آینده
105	خوش آمدن در مقایسه با دوست داشتن
107	درس 22
107	کلمات و اصطلاحات مفید
107	هنر
107	هنر و کتاب
108	حالت Genitív و موارد استفاده از آن
108	شکل اسم در حالت Genitív
109	صفت‌های ملکی در حالت Genitív
110	ضمایر و صفات اشاره در حالت Genitív
110	صفت‌ها در حالت Genitív
112	درس 23
112	کلمات و اصطلاحات مفید
112	در مطب دکتر
113	امراض و بیماری‌ها
115	داروها
115	ضمایر شخصی بعد از حرف اضافه در حالت Genitív
116	حروف اضافه برای حالت Genitív

نیاز به یادگیری زبان اسلواکی برای فارسی‌زبانانی که طی سال‌های اخیر در اسلواکی سکونت گزیده‌اند و نبود منبع مناسب برای آموزش زبان اسلواک به ایشان بدون حضور زبانی دیگر به عنوان واسطه باعث شده بود که یادگیری اسلواکی برای فارسی‌زبانان تبدیل به یک آرزوی دور از دسترس شود.

اسلواکی زبانی مشکل و پیچیده است که شباهت‌هایش با زبان فارسی محدود است. دستور زبان اسلواک با فارسی بسیار تفاوت دارد و مفاهیمی در این زبان هست که برای فارسی‌زبانان کاملاً تازه‌گی دارد.

من، که خودم مجبور شده بودم از این موانع عبور کنم، می‌دانستم کمبود منابع مناسب چقدر کار را دشوارتر می‌کند. به همین جهت و با استفاده از آموخته‌های خود در کنار سال‌ها تجربه‌ی آموزش زبان انگلیسی و فارسی، بر آن شدم که منابعی برای یادگیری ساده‌تر این زبان برای فارسی‌زبانان تهیه کنم. در این راه، یکی از منابعی که به عنوان مرجع مورد استفاده قرار داده بودم، کتاب اینترنتی زیر بود:

Slovak Language Lessons for Beginners

این مجموعه توسط آقای دکتر مارک هلاواتس Marek Hlavac تهیه شده است. وی استادی برجسته در زمینه‌ی اقتصاد خرد است و دارای افتخارات زیادی در زمینه‌ی تدریس است.

البته باید توجه داشت که این کتاب به تنهایی برای یادگیری زبان اسلواک کافی نیست، اما به چند دلیل، با کسب اجازه و حق ترجمه از نویسنده اصلی نسبت به ترجمه‌ی آن اقدام کردم. این دلایل به شرح زیر هستند:

- 1- این کتاب دارای ساختار ساده و پیش‌رونده‌ای است که به زبان‌آموز کمک می‌کند زبان را مرحله به مرحله یاد بگیرد.
- 2- این کتاب دارای عبارات کاربردی و واژگان روزمره‌ی زیادی است که کاملاً به کار زبان‌آموز می‌آیند.
- 3- در هر درس این کتاب، نکاتی در مورد فرهنگ و آداب و رسوم اجتماعی اسلواکی ارائه شده که به زبان‌آموز کمک می‌کند جامعه‌ی اسلواک و مردم آن را بهتر بشناسد و درک کند و بتواند با آنها تعامل زبانی در مورد مسائل مورد علاقه‌شان داشته باشد.

از آنجا که نویسنده کتاب، آقای هلاواتس، در آمریکا زندگی می‌کند، این کتاب را برای زبان‌آموز آمریکایی نوشته بود. اما با موافقت ایشان، با تغییراتی جزئی مطالب کتاب متناسب برای زبان‌آموز فارسی زبان به فارسی برگردانده شد. این تغییرات در درک بهتر قواعد یا تلفظ زبان کاملاً مؤثر هستند. علاوه بر آن، مطالب اجتماعی به جای مقایسه با آداب و رسوم آمریکایی، با آداب و رسوم ایرانی مقایسه شده‌اند. از مزایای دیگر این کتاب این است که زبان‌آموز می‌تواند آن را به عنوان یک مرجع در هر مرحله از آموزش خود استفاده کند.

در پایان، لازم می‌دانم ضمن تشکر از آقای هلاواتس برای اجازه‌ی ترجمه و نشر این کتاب، اذعان نمایم که کاستی‌های این کار به خاطر نقص اطلاعات من بوده است و چنانچه اشکالی و اشتباهی در این کار ملاحظه کردید، لطفاً مرا مطلع سازید تا در چاپ‌های بعدی تصحیح گردد.

مسعود مطلق

براتیسلوا - 1396

درس 1

اصطلاحات کاربردی

سلام و خداحافظی

Dobré ráno! = صبح به خیر

Dobrý deň! = روز به خیر (سلام به صورت رسمی در ساعت مناسب)

Dobrý večer! = شب به خیر (به عنوان سلام)

Dobru noc! = شب به خیر (به عنوان خداحافظی یا قبل از خواب)

Ahoj! = سلام یا خداحافظ (خودمانی)

Ahojte! = سلام یا خداحافظی برای بیش از یک نفر (خودمانی)

Čau! = سلام یا خداحافظی (خودمانی)

Čaute! = سلام یا خداحافظی برای بیش از یک نفر (خودمانی)

Dovidenia! = به امید دیدار

برای پاسخ دادن به تلفن می توان از "Haló?" به معنی "سلام"، "Prosím?" به معنی "بفرمایید" و "Áno?" به معنی "بله" استفاده کرد.

معرفی خود

Ako sa voláš? = اسمت چیه؟

Ako sa voláte? = (رسمی) اسم شما چیه؟

Volám sa Marek. = نام من مارک است.

احوالپرسی

Ako sa máš? = حالت چطوره؟

Ako sa máte? = حال شما چطوره؟

Dobre. = خوب

Veľmi dobre. = خیلی خوب

Zle. = بد

Veľmi zle. = خیلی بد

Áno. = بله

Hej. = آره یا آهان

Nie. = نه

Viem. = می‌دونم

Neviem. = نمی‌دونم

تشکر کردن

Nech sa páči. = بفرمایید

Prosím. = خواهش می‌کنم.

Ďakujem. = متشکرم

Ďakujem pekne. = خیلی ممنون (معنی تحت‌اللفظی: محترمانه تشکر می‌کنم).

Ďakujem veľmi pekne. = خیلی خیلی ممنون =

صرف مصدر بودن

byť = بودن

نکته: مصدرها در اسلواکی به ^t- ختم می‌شوند.

ja som من هستم	my sme ما هستیم
ty si تو هستی	vy ste شما هستید
on je او هست (مرد)	oni sú آنها هستند (تعدادی مرد، یا زن و مرد مختلط)
ona je او هست (زن)	ony sú آنها هستند (تعدادی زن)

منفی کردن فعل

ja nie som من نیستم

my nie sme من نیستیم

ty nie si تو نیستی

vy nie ste شما نیستید

on nie je او نیست (مرد)

oni nie sú آنها نیستند (تعدادی مرد، یا زن و مرد مختلط)

ona nie je او نیست (زن)

ony nie sú آنها نیستند (تعدادی زن)

الفبای اسلواک

زبان اسلواک هم از الفبای لاتین استفاده می‌کند. این زبان دارای 46 حرف است. سرکش بالای بعضی حروف نشان‌دهنده‌ی کشیدگی آنهاست. کامای کوچک در بالای بعضی حروف هم نشان‌دهنده‌ی نرمی آن صداست. به این صداها گوش کنید.

a á ä b c č d ě dz dž e é f g h ch i í j k l ľ Ľ m n ň o ó ô p q r r̄ s š t ť u ú v w x y ý z ž

کلاً در اسلواک هر آنچه نوشته می‌شود خوانده می‌شود به غیر از حالت‌های زیر

de, te, ne, le, di, ti, ni, li می‌نویسیم

ďe, ťe, ňe, ľe, ěi, ťi, ňi, ľi ولی می‌خوانیم

مثال خداحافظ dovidenia یا یکشنبه nedel'a

زبان اسلواکی زبانی آهنگین است. مبنای بسیاری از تغییرات در این زبان ناشی از تغییر صداها برای حفظ آهنگ آن است. مثلاً کشیدگی صداها در یک کلمه، بر اساس تعداد سیلاب و اینکه کدام حرف در کدام سیلاب کشیده بوده است تغییر می‌کند. به همین علت، توجه به صداها در زبان اسلواکی اهمیت خیلی زیادی دارد.

زبان اسلواکی 46 حرف دارد. جدول زیر تمامی صداهای موجود در زبان اسلواک را نشان می‌دهد.

A a	E e	L l	R r	X x اکس
Á á	É é	Ľ ľ ل نرم	Ř ř ر کشیده	Y y ئی
Ä ä	F f ف	Ľ ľ ل کشیده	S s س	Ý ý ئی کشیده
B b ب	G g گ	M m م	Š š ش	Z z ز
C c تس	H h ه	N n ن	T t ت	Ž ž ژ
Č č چ	CH Ch ch خ	Ň ň ن نرم	Ť ť ت نرم	ia ia
D d د	I i ئی	O o ا	U u او	ie ie
Ď ď د نرم	Í í ئی کشیده	Ó ó ا کشیده	Ú ú او کشیده	iu iu
DZ Dz dz ج نرم	J j ی	P p پ	V v و	Ů ů و و
DŽ Dž dž ج	K k ک	Q q ک	W w و	

اسم‌های متداول در زبان اسلواک و شکل خلاصه‌ی آنها

در فرهنگ اسلواکی، وقتی با کسی خودمانی باشند، یا کسی را عزیز بدانند، به جای نام کامل از شکل کوچک شده‌ی آن استفاده می‌کنند. به این کار تعزیز می‌گویند. برای تعزیز می‌توان به آخر اسم مرد **ko** و به آخر اسم زن **ka** اضافه کرد. ولی اسم‌هایی هم هستند که شکل خاص خودشان را دارند.

شکل کوتاه یا معزز --> نام

Ján --> Jano

Jozef --> Jožo

Míchal --> Mišo

Martin, Matej --> Maťo

Marián --> Majo

František --> Fero

Matúš --> Matej

Karol --> Kajo

Vladimír --> Vlado

اسم‌های مردانه که به **-slav** ختم شوند مانند **Miroslav** یا **Jaroslav**، معمولاً قسمت **slav** از پایانشان حذف و به

جای آن **o** می‌آید مثلاً **Miro** یا **Jaro**.

Katarína --> Katka

Zuzana --> Zuzka

Mária --> Maja, Majka, Maruška

Jana --> Janka

Júlia --> Julka

نحوه‌ی خطاب افراد

در زبان اسلواکی از دو حالت خودمانی و محترمانه یا رسمی استفاده می‌شود که از این لحاظ شبیه فارسی است. برای حالت خودمانی از **ty** به معنای "تو" و برای حالت محترمانه یا رسمی از **vy** به معنای "شما" استفاده می‌کنیم. اگر اطمینان ندارید که کدام یک را استفاده کنید، بهتر از است **vy** به کار ببرید.

در فرهنگ اسلواک، مانند ایرانی، نام میانی وجود ندارد. مثلاً نام رئیس جمهور فعلی این کشور (سال 2016) **Andrej Kiska** است. فقط نام **meno** و نام خانوادگی **priezvisko** وجود دارد. اسامی بانوان هم معمولاً به **-ová** ختم می‌شود، مثلاً نام خانوادگی همسر رئیس جمهور **Kisková** است. اگر به ترجمه‌ی فیلم‌های خارجی در تلویزیون اسلواکی هم نگاه کنید، همین کار را با اسم‌های خارجی هم می‌کنند.

مثلاً نامزد فعلی انتخابات ریاست جمهوری آمریکا **Hillary Clintonová** و همسر او **Michelle Obamová** خوانده می‌شوند.

Pán = آقا

Pani = خانم

Slečna = دوشیزه

اگر اطمینان ندارید که خانمی ازدواج کرده یا مجرد است، بهتر است از **pani** استفاده کنید.

آشنا شدن با افراد

در اسلواکی هم مانند بسیاری دیگر از کشورهای اروپایی، مرسوم است که هنگام آشنا شدن با کسی با وی دست داد. در مواردی که کسی را بشناسید، دست دادن الزامی نیست و بستگی به موقعیت دارد.

بوسیدن افرادی که نمی‌شناسید مرسوم نیست. اما هنگامی که افراد خانواده به هم می‌رسند و یا دوستان بسیار نزدیک صورت یکدیگر را می‌بوسند.

دقت کنید: در ایران، ما از سمت چپ شروع به بوسیدن یکدیگر می‌کنیم و سه بار می‌بوسیم. در اسلواکی، بوسه‌ی اول از سمت راست است و فقط 2 بار می‌بوسند.

Vitaj! = خوش آمدی!

Vitajte! = خوش آمدید (رسمی، برای چند نفر)

Prepáč! = ببخشید، عذر می‌خواهم.

Prepáčte! = (رسمی) ببخشید، عذر می‌خواهم

S dovolením! = ببخشید (موقعی که در جایی اجازه می‌خواهید رد شوید، مثلاً در فروشگاه می‌خواهید از کنار کسی با چرخ رد شوید و راه نیست)

V poriadku! = خیلی خوب (مورد استفاده: برای نشان دادن اینکه همه چیز درست است.)

Na zdravie! = به سلامتی، عافیت باشه، نوش جان

اگر به کسی به سلامتی می‌گویید، حتماً لازم است که در چشم او نگاه کنید.

Ako sa po slovensky povie _____? = _____ می‌گن؟

Ako sa po anglicky povie _____? = _____ می‌گن؟

Mohli by ste to zopakovať, prosím? = می‌شه لطفاً این را تکرار کنید؟

Hovorte pomalšie, prosím. = لطفاً آهسته‌تر صحبت کنید.

Výborne! = عالی!

Podme! = بریم!

کلمات مفید

a = و

ja a ty = من و تو

alebo = یا

Áno alebo nie? = بله یا خیر؟

ale = ولی، اما

Ja som Karol, ale on je Michal. = من کارول هستم ولی او میخال است.

این (اشاره به نزدیک)، این عام، آن (اشاره به دور)

Čo je to? = این چیه؟

Kto je _____? = _____ کیه؟

Kto ste vy? = شما کی هستین؟

Toto je _____ = این _____ است.

To je _____ = این _____ است.

Tamto je _____ = آن (چیزی که در آن دور هست) _____ است

Toto je stôl = این میز است.

Toto je stolička = این صندلی است.

Tamto je okno. = آن پنجره است.

جنس اسم از لحاظ دستوری

اسم در زبان اسلواک دارای جنسیت دستوری است و شامل سه گروه مذکر (mužský)، مؤنث (ženský)، و خنثی (stredný) است. نشانه‌های شناختن اسم در جدول زیر آمده است. تشخیص جنس اسم بسیار مهم است و باید حتماً آن را فرا بگیرید. نشانه‌ی شناختن هر اسمی، صدای آخر آن کلمه (یا ماقبل آخر) است.

اسامی مذکر: معمولاً به یک حرف بی‌صدای سخت ختم می‌شوند به غیر از اسم بعضی حرفه‌ها و ورزش‌کاران
اسامی مؤنث: عمدتاً به **a** ختم می‌شوند. ولی گروهی اسم هستند که در پایان صدای نرم دارند مثلاً **c, ť, ň, ž** یا **l** معمولاً مؤنث هستند.

اسامی خنثی: عمدتاً به **o** یا **e** ختم می‌شوند ولی اسم‌هایی هم که در آخرشان **um** باشد، خنثی به حساب می‌آیند. دانستن جنس اسم مهم است چون برای انتخاب صفت درست یا ضمیر درست به آن نیاز داریم. در فارسی چنین نکته‌ای اصلاً وجود ندارد و به همین دلیل نمی‌توان آن را با فارسی مقایسه کرد. قوانین حاکم بر مذکر بودن یا مؤنث بودن اسم‌ها هم خیلی جامع نیستند و استثنائاتی دارند. آنها را به همین صورت حفظ باید کرد.

صفت‌های ملکی

مالک	مذکر	مؤنث	خنثی
مال من	môj	moja	moje
مال تو	tvoj	tvoja	tvoje
مال او (مالک مذکر)	jeho	jeho	jeho
مال او (مالک مؤنث)	jej	jej	jej
مال ما	náš	naša	naše
مال شما	váš	vaša	vase
مال آنها	ich	ich	ich

دقت داشته باشید که برای انتخاب صفت ملکی مناسب هم به جنسیت مالک هم به جنسیت اسم مورد تملک توجه داشته باشید.
چند مثال:

môj stôl میز من

moja stolička صندلی من

moje pero خودکار من

tvoj pes سگ تو

tvoja mačka گربه‌ی تو

tvoje víno شراب تو

jeho telefón تلفن او (مالک مرد)

jeho stena دیوار او (مالک مرد)

jeho pivo آبجوی او (مالک مرد)

jej televízor تلویزیون او (مالک زن)

jej matka مادر او (مالک زن)

jej mesto شهر او (مالک زن)

náš fotoaparát دوربین (عکسبرداری) ما

naša ceruzka = مداد ما

naše divadlo = تئاتر ما

váš koberec = فرش شما

vaša voda = آب شما

vaše zlato = طلای شما

ich list = نامه‌ی آنها

ich slivovica = عرق آلوی آنها

ich euro = یورو آنها

حال می‌توانیم چند جمله‌ی نسبتاً پیچیده بسازیم.

Toto je ich pero a tamto je ich auto. = این خودکار آنها و آن ماشین آنهاست.

Je tamto vaša mačka alebo naša? = آن در آنجا گربه‌ی شماست یا مال ماست؟

To nie je moja fľaša, ale tamto je môj mobil. = این بطری من نیست، ولی آن موبایل من است.

Moja Rodina = خانواده‌ی من

rodičia = والدین

otec = پدر

ocinko, oco, oci, tatinko, tato, tati = بابا، بابایی (غیر رسمی)

matka = مادر

mamička, maminka, mama, mami = مامان، مامانی (غیر رسمی)

súrodenci = برادر و خواهر

brat = برادر

sestra = خواهر

dieťa = بچه (جنسیت دستوری خنثی!)

syn = فرزند پسر

dcéra = فرزند دختر

stará mama, babka, babička = مادربزرگ، مامان بزرگ

starý otec, dedko, deduško = پدربزرگ، بابا بزرگ

vnuk = نوه (پسر)

vnučka = نوه (دختر)

teta = خاله

ujo = دایی

stryná = عمه

strýko = عمو

bratranec = پسر عمه، عمو، خاله یا دایی

sesternica = دختر عمه، عمو، خاله یا دایی

synovec = پسر برادر یا خواهر

neter = دخترِ برادر یا دخترِ خواهر
 manžel = شوهر
 manželka = زن (همسر)
 muž = مرد (در اصطلاح عامیانه به عنوان شوهر معنی می‌دهد).
 žena = زن (در اصطلاح عامیانه به عنوان زن یعنی همسر هم معنی می‌دهد).
 snúbenec = نامزد (پسر)
 snúbenica = نامزد (دختر)
 zať = داماد کسی یا خانواده‌ای
 nevesta = عروس
 svokra = مادر زن یا مادر شوهر
 svokor = پدر زن یا پدر شوهر
 švagor = برادر زن یا برادر شوهر
 švagriná = خواهر زن یا خواهر شوهر
 krstný otec = پدر خوانده
 krstná mama = مادر خوانده
 priateľ = دوست صمیمی، رفیق (مرد)، دوست پسر
 priateľka = دوست صمیمی، رفیق (زن) دوست دختر
 frajer = دوست پسر
 frajerka = دوست دختر
 kamarát = دوست (مذکر)
 kamarátka = دوست مؤنث

کشور اسلواکی

کشور اسلواکی که به صورت رسمی جمهوری اسلواک خوانده می‌شود، کشوری در قلب اروپا است و جمعیتی حدود 4/5 میلیون نفر دارد. (توجه داشته باشید که این کشور در اروپای شرقی نیست. فرد اسلواک از اینکه کسی چنین اشتباهی کند، خرسند نخواهند شد.)

این کشور در سال 1993 استقلال خود را در جمهوری چکسلواکی سابق به دست آورد. اسلواکی از سال 2004 عضو اتحادیه اروپا بوده است. این بدان معنی است که کلیه اسلواک‌ها می‌توانند آزادانه در سایر کشورهای عضو اتحادیه سفر و کار کنند. واحد پول اسلواکی تا سال 2009 کرون اسلواکی بود ولی از آن سال این کشور به حوزه‌ی واحد پولی یورو پیوست.

پایتخت این کشور براتیسلاوا است با جمعیتی حدود نیم میلیون نفر که بر ساحل رود دانوب و در نزدیکی مرز اتریش واقع شده است. دومین شهر بزرگ اسلواکی کوشیتسه با جمعیتی حدود 250,000 نفر است که در شرق اسلواکی و در نزدیکی مرز اوکراین قرار دارد. اسلواکی در شمال بیشتر کوهستانی است در حالی که در جنوب بیشتر دشت دارد. همسایه‌های اسلواکی عبارتند از جمهوری چک در غرب و شمال غرب، لهستان در شمال، اوکراین در شرق، مجارستان در جنوب، و اتریش در جنوب غربی.

پرچم اسلواکی از سه رنگ سفید، آبی، و قرمز (سه رنگ سنتی اسلواکی) تشکیل شده است. در میان پرچم تصویر سه کوه اسلواکی (تاترا، ماترا، و فاترا) به همراه یک صلیب دو شاخه که نشانگر مسیحی بودن این کشور است نقشه بسته است.

samozrejme = البته

mimochodom = راستی، به هر حال

ešte raz = دوباره

Prečo? = چرا، برای چی

Lebo... = چون که

Pretože... = برای اینکه

Hovoríte po anglicky? = شما انگلیسی صحبت می کنید؟

Rozumiete po slovensky? = شما اسلواکی می فهمید؟

Trochu. = یک کم

Veľa šťastia! = موفق باشید!

Šťastnú cestu! = سفر به خیر!

Blahoželám! = مبارک باشد!

Gratulujem! = تبریک می گویم!

Všetko najlepšie (k narodeninám)! = تولدت مبارک!

Dobrú chuť! = نوش جان (برای غذا)

این و آن + اسم

در درس دوم یاد گرفتیم که چگونه با استفاده از این و آن جمله بسازیم. از لحاظ دستوری به این و آن ضمیر اشاره می گویند.

Toto je... این ... است.

To je... آن ... است.

Tamto je... آن (در آنجا) ... است.

این برای موقعی بود که این و آن را تنها استفاده کنیم. اگر بخواهیم آنها را به همراه اسم استفاده کنیم، جنسیت اسم روی آن تأثیر می گذارد و با استفاده از جدول زیر می توانیم ضمیر اشاره‌ی مناسب را انتخاب کنیم.

جنسیت	مذکر	مؤنث	خنثی
این (اشاره به نزدیک)	tento	táto	Toto
این (عام)	ten	tá	To
آن (اشاره به دور)	tamten	tamtá	Tamto

مثال:

tento vlak این قطار (اشاره به قطار)

táto vidlička این چنگال (اشاره به چنگال)

toto mesto این شهر (اشاره به شهر)

ten vtip آن جوک

tá žuvačka آن آدامس

to kreslo آن مبل

tamten strom آن درخت (اشاره به درخت)

tamtá cesta آن جاده (اشاره به جاده)

tamto lietadlo آن هواپیما (اشاره به هواپیما)

Tento dom je môj, ale tamto auto je vaše. = این خانه مال من است، ولی آن ماشین مال تو است.

Tá škola je jeho, ale tamtá je jej. = این مدرسه‌ی آن پسر است، اما آن یک مدرسه‌ی آن دختر است.

جمله‌ها و کلمه‌های مفید

Koho je مال کی..... است؟

Koho je tento sveter? = این پلیور مال کیه؟

Koho je táto lyžička? = این قاشق مال کیه؟

می‌توان از سه کلمه‌ی *čí, čia, čo* هم استفاده کرد که بر اساس جنسیت اسم تغییر می‌کنند. بدین ترتیب خواهیم داشت.

مذکر	مؤنث	خنثی
čí	čia	čie

مثال:

Čí je tamten nôž? = اون چاقو اونجا مال کیه؟

Čia je tá záhrada? = این باغ کیه؟

Čie je toto dieťa? = این بچه‌ی کیه؟

(نکته‌ی مهم: کلمه‌ی "bچه" *dieťa* علی‌رغم اینکه به *a* ختم می‌شود، خنثی است.)

صفت

صفت کلمه‌ای است که برای توصیف اسم به کار می‌رود. صفت اطلاعات بیشتری در مورد اسم به ما می‌دهد. برای اینکه بتوانیم صفت درست را به کار ببریم، باید جنسیت اسم را بدانیم. مثلاً به صفت *pekný* به معنای زیبا یا خوشگل توجه کنید.

مذکر	مؤنث	خنثی
pekný	pekná	pekné

به غیر از چند حالت محدود استثنا، صفت‌های مذکر معمولاً به *-ý* ختم می‌شوند. صفت‌های مؤنث معمولاً به *-á* ختم می‌شوند. صفت‌های خنثی معمولاً به *-é* ختم می‌شوند. از این به بعد، هر جا صفتی ذکر شود، فقط حالت مذکر آن بیان خواهد شد و شما می‌توانید با تغییر صدای انتهایی آن، دو حالت دیگر آن را نیز بفهمید. به چند مثال توجه کنید

Môj dom je pekný, ale moje auto nie je veľmi pekné. = خانه‌ی من زیباست، اما ماشین من خیلی زیبا نیست.

Tamto je moja pekná dcéra. = آن دختر زیبای من است.

چه شکلی است؟ چطور است؟

برای پرسیدن اینکه شخصی یا چیزی چطور است و چه شکلی است باید از *aký, aká, aké* بر اساس جنسیت دستوری اسم مورد نظر استفاده کرد.

مذکر	مؤنث	خنثی
aký	aká	aké

Aký je tamten obrázok? = آن تابلو چطور است؟

Aká je táto záhrada? = این باغ چطور است؟

Aké je jeho vysvedčenie? = این کارنامه چطور است؟

چند صفت

توجه داشته باشید که این صفت‌ها فقط به صورت مذکر بیان شده‌اند و شما می‌توانید با قانونی که پیشتر یاد گرفتید، آنها را به شکل‌های مؤنث و خنثی درآورید.

dobrý = خوب

zlý = بد

veľký = بزرگ

malý = کوچک

vysoký = قد بلند، بلند

nízky = کوتاه

mladý = جوان

starý = پیر

nový = نو

tučný = چاق

chudý = لاغر

pekný = زیبا، خوشگل

škaredý = زشت

atraktívny = جذاب

široký = پهن

úzky = باریک

dlhý = بلند، طولانی

krátky = کوتاه

milý = مهربان، عزیز

příjemný = خوش

nepříjemný = نامطبوع

múdry = باهوش، زرنگ

hlúpy = خُل

inteligentný = باهوش

silný = قوی

slabý = ضعیف

usilovný = سخت کوش

pracovitý = سخت کوش، کاری (فرد)

lenivý = تنبل

vtipný = با نمک، با مزه

smiešny = خنده‌دار

zábavný = سرگرم کننده، جالب

nudný = کسل کننده

čistý = تمیز

špinavý = کثیف

skromný = متواضع

drzý = بی تربیت

arogantný = متکبر

veselý = شاد

šťastný = خوشبخت

smutný = غمگین

رنگها

توجه داشته باشید که رنگها همه صفت هستند.

farba = رنگ

Akej farby je _____? = چه رنگی است؟

Akej farby je vaša nová košeľa? = پیراهن تازه‌ی شما چه رنگی است؟

čierny = سیاه

biely = سفید

sivý = طوسی

červený = قرمز

zelený = سبز

modrý = آبی

žltý = زرد

oranžový = نارنجی

hnedý = قهوه‌ای

ružový = صورتی

fialový = بنفش

purpurový = ارغوانی

béžový = کرم

(از این کلمه برای تعریف از کسی هم استفاده می‌شود. چیزی شبیه "ماه" در فارسی، مثلاً می‌گوییم طرف خیلی طلائی =

ماهه، یعنی خیلی خیلی آدم خوبیه.)

strieborný = نقره‌ای

معادل کلمه‌ی تیره -tmavo است و معادل روشن -svetlo است. این دو کلمه به عنوان پیشوند به کار می‌روند. مثال:

Tmavomodrý: آبی تیره

Svetlozelený: سبز روشن

حال می‌توانیم جملات پیشرفته‌تری بسازیم.

Tento modrý sveter je veľmi pekný, ale nie je čistý. = این پلیور آبی خیلی زیباست، اما تمیز نیست.

خواهر کوچکشان زشت نیست، ولی (بلکه) = Ich mladá sestra nie je škaredá, ale veľmi atraktívna a milá. خیلی جذاب و مهربان است.

- Prečo sa nemáš dobre? = چرا حالت خوب نیست؟
- Lebo som smutný. = چون ناراحتم.

سیستم آموزشی در اسلواکی SLOVENSKÉ ŠKOLSTVO

در سیستم آموزشی اسلواکی بچه‌ها در سن 6 سالگی مدرسه را آغاز می‌کنند و دبستان هشت یا نه سال طول می‌کشد. سپس سال‌های دبیرستان یا دوره‌ی متوسطه شروع می‌شود که معمولاً 4 سال به طول می‌انجامد. دبیرستان‌ها به صورت‌های مختلف شامل دوره‌های نظری (gymnasium) و یا فنی و حرفه‌ای هستند که هدفشان آماده‌سازی دانش‌آموزان برای دانشگاه است. برای پایان دوره تحصیلی متوسطه، دانش‌آموزان باید در یک امتحان نهایی (maturita) شرکت کنند که نسبتاً مشکل است و شامل امتحان شفاهی در زمینه‌ی بسیاری از دروس در حضور یک کمیته متشکل از معلمان است. البته قبل از ترک دبیرستان، دانش‌آموزان جشن فارغ‌التحصیلی (stužková) خود را تدارک دیده و برگزار می‌کنند. دانشگاه‌ها و یا مدارس عالی معمولاً 5 سال طول می‌کشند. برای پزشکان و وکلا این دوره 6 سال است.

در سیستم نمره دهی اسلواکی، نمره‌ی دانش‌آموزان از 1 تا 5 داده می‌شود که در آن 1 بهترین (معادل 20 در سیستم ایران) و 5 بدترین (معادل مردودی) است. اصطلاحات مورد استفاده در کارنامه‌ی پایان سال (vysvedčenie) به شرح زیر هستند.

1= výborný (عالی)

2= chválitebný (ارزشمند)

3= dobrý (خوب)

4= dostatočný (کافی)

5= nedostatočný (ناکافی)

1 و 2 معمولاً نمره‌های خوبی محسوب می‌شوند در حالیکه 3، 4، و 5 خوب نیستند.

اسلواک‌ها دوست دارند که مدرک تحصیلی‌شان همراه اسمشان در مکاتبات و مکالمات رسمی به کار برده شود و حتی آنها را روی پلاک نامشان بر در منزل و صندوق پستی نیز می‌نویسند. رسمی وجود دارد که کسانی که از دانشگاهی فارغ‌التحصیل می‌شوند، نام خود را با رنگ روی پیاده‌روی جلوی دانشگاه می‌نویسند (البته نه همه!). ذیلاً بعضی از حروف مخفف مدارج تحصیلی رایج در اسلواکی را ملاحظه می‌فرمایید.

مهندس (برای کسی که دوره‌ی 5 ساله تحصیل در یک رشته‌ی فنی، مهندسی، یا ریاضی را Ing. (inžinier, inžinierka)

پشت سر گذاشته)

کارشناس ارشد (برای کسی که دوره‌س 5 ساله‌ی تحصیل را در رشته‌های زیر مجموعه‌ی علوم Mgr. (magister, magistra)

اجتماعی یا حقوق به پایان رسانده است. اکثر معلمان دارای این مدرک تحصیلی هستند.)

MUDr. پزشک

MVDr. دامپزشک

JUDr. دکترای حقوق

RNDr. دکترای یکی از رشته‌های علوم طبیعی

Bc. کارشناس

به کسی که مدرک کارشناسی داشته باشد، در واقع به چشم کسی نگاه می‌کنند که دانشگاه را نیمه کاره رها کرده است. این از آن رو است که دوره‌های تحصیلی دانشگاهی قبلاً 5 سال بودند. ولی اخیراً، اسلواکی در تلاش برای همسان سازی برنامه‌ی آموزشی خود با سایر کشورهای اروپایی، دوره‌ی 3 ساله‌ی لیسانس معرفی کرده است که یک دوره 2 ساله برای اخذ فوق لیسانس به دنبال دارد. یک باور قدیمی وجود دارد که سطح آموزش ابتدایی و متوسطه در اسلواکی در سطحی جهانی است (شبهه آنچه در مورد برتری سطح آموزش در ایران نسبت به سایر کشورها به خصوص آمریکا و اروپا نزد ایرانیان وجود دارد). این باور غلط است. دانش‌آموزان و دانش‌جویان اسلواک در سطوح بین‌المللی نتایج متوسطی کسب می‌کنند که تقریباً مشابه آن چیزی است که در آمریکا است و از نتیجه‌ی کشورهای که بهترین نتایج را کسب می‌کنند مانند کشورهای جنوب شرق آسیا و فنلاند بسیار پایین‌تر است. دانشگاه‌های اسلواک از سطح بالایی برخوردار نیستند و متأسفانه میزان تحقیقات اصیل دانشجویی بسیار اندک و میزان کپی در کارهای تحقیقی و رساله‌ها بسیار زیاد است. یکی از دلایل مهم آن هم این است که بیشتر سازمانها هنگام استخدام فقط به دنبال افرادی هستند که مدرک تحصیلی دانشگاهی داشته باشند، ولی اینکه از کدام دانشگاه و یا با چه نمره‌هایی فارغ‌التحصیل شده‌اند اهمیتی ندارد.

znovu = از سر نو، دوباره، از نو

naopak = پشت رو، از آن طرفی، علیرغم

Ako sa máš? = چطوری؟

V pohode. = بسیار خوب، باشه.

Ujde to. = باشه، میشه.

Ako-tak. = ای همچین

قید

قید کلمه‌ای است که در مورد فعل به شما اطلاعات بیشتری می‌دهد. معمولاً قید را از صفت می‌سازند. تبدیل صفت به قید در اسلواک خیلی راحت است. به یاد داشته باشید که صفت اطلاعات بیشتری در مورد اسم به ما می‌دهد مثلاً "دختر زیبا" که در اینجا زیبا صفت است. دخترک به زیبایی شعر خواند. در این جمله "به زیبایی" قید است که نحوه‌ی انجام فعل (شعر خواند) را بیان می‌کند. در اکثر موارد باید حرف باصدای پایانی را که ممکن است *-e/-é, -a/-á, -y/-ý* باشد به *o* تبدیل کنیم. مثلاً:

rychly = سریع ---> rychlo = به سرعت

lenivý = تنبل ---> lenivo = با تنبلی

برای بسیاری از صفت‌هایی که به *-ný, -ná, -né* ختم می‌شوند، قید به *-e* ختم خواهد شد. مثلاً

pekny = زیبا (صفت) ---> pekne = به زیبایی (قید)

úprimný = صادق (صفت) ---> úprimne = صادقانه (قید)

البته قواعد فوق طبق معمول تمام زبان‌ها دارای استثنائاتی هم هستند. آنها را ذیلاً ملاحظه می‌فرمایید.

dobrý = خوب (صفت) ---> dobre = به خوبی (قید)

بر اساس آنچه قبلاً گفته شد، انتظار می‌رود که قید به *o* ختم شود، اما می‌بینید که این طور نیست.

قیده‌های توصیفی

veľmi = خیلی

celkom = کاملاً، کلاً

príliš = زیادی

vôbec = اصلاً، ابداً

naozaj / skutočne = واقعاً

úžasne = جداً

príšerne / hrozne / strašne = خیلی (از این قید برای تأکید با کیفیت منفی استفاده می‌شود)

relatívne / pomerne = نسبتاً

tak = پس

taký (مذکر), taká (مؤنث), také (خنثی) = اینقدر، تا این حد

Táto hnedá topánka je veľmi úzka. = این کفش قهوه‌ای خیلی تنگ است.

Moja nová vetrovka je celkom pohodlná, ale je príliš veľká. = این پالتوی تازه‌ی من کاملاً راحت و ولی زیادی بزرگه.

بزرگه.

Tá jeho zelená mikina vôbec nie je škaredá. Naopak, je naozaj pekná. = این گرمکن سبز او اصلاً زشت نیست. برعکس، واقعاً خوشگله.

Som tak dobrý ako ty. = من خیلی خوب هستم، مثل تو.

Naozaj neviem, prečo je vaša teta taká príšerne šialená. = واقعاً نمی‌دونم چرا خاله‌ی تو اینقدر خله.

To je taký pekný sveter a je pomerne lacný. = این پلیور قشنگیه و نسبتاً هم ارزونه.

dost' = به اندازه‌ی کافی

از این قید معمولاً قبل از اسم یا صفت استفاده می‌کنیم. به این مثال‌ها توجه کنید.

Ten chlapec nie je dost' inteligentný. = آن پسر به اندازه‌ی کافی باهوش نیست.

Jeho nová škola nie je dostatočne dobrá. = مدرسه تازه‌ش به اندازه‌ی کافی خوب نیست.

A už dost'! = بسه دیگه. کافیه دیگه.

در جملاتی مانند جمله‌ی زیر، dost' معنای "خیلی" می‌دهد.

Jeho auto je dost' pekné, ale jeho motorka nie je dost' silná. = ماشین او خیلی زیباست، اما موتورش خیلی قوی.

نیست.

مگه نه؟

معادل کلمه‌ی مگه نه در اسلواکی však است.

Ich záhrada je veľmi veľká, však? = باغشون خیلی بزرگه، مگه نه؟

Táto informácia je tajná, však? = این اطلاعات محرمانه است، نه؟

Som celkom atraktívny, však? = من خیلی جذابم، مگه نه؟

ČÍSLA اعداد

nula = صفر

jeden (مذکر), jedna (مؤنث), jedno (خنثی) = یک

dva (مذکر), dve (مؤنث و خنثی) = دو

tri = سه

štyri = چهار

päť = پنج

šesť = شش

sedem = هفت

osem = هشت

deväť = نه

desať = ده

jedenásť = یازده

dvanásť = دوازده

trinásť = سیزده

štrnásť = چهارده

پانزده = pätnásť
 شانزده = šestnásť
 هفده = sedemnásť
 هجده = osemnásť
 نوزده = devätnásť
 بیست = dvadsať
 30 = tridsať
 40 = štyridsať
 50 = päťdesiat
 60 = šesťdesiat
 70 = sedemdesiat
 80 = osemdesiat
 90 = deväťdesiat
 100 = sto
 1000 = tisíc
 1,000,000 = milión
 1,000,000,000 = miliarda
 1,000,000,000,000 = bilión یا همان تریلیون

نکته: هنگام نوشتن اعداد بیش از سه رقم در اسلواکی، از کاما برای جداسازی اعداد استفاده نمی‌کنند و برای رقم هزارگان فقط یک فاصله می‌گذارند. در عوض از کاما به جای ممیز استفاده می‌کنند مثلاً عدد پی یعنی 3/14 را به این صورت می‌نویسند 3,14 یا مثلاً 2/5 را اینطور می‌نویسند 2,5. عدددها همانطور که نوشته می‌شوند، خوانده نیز می‌شوند.

35 = tridsaťpäť
 142 = stoštyridsaťdva
 3251 = tritisícdeväťdesiatjeden
 83% = osemdesiattri percent

برای گفتن سال هم آن را به صورت یک عدد چهار رقمی معمولی می‌خوانند.

1997 = tisícdeväťstvoddeväťdesiatsedem
 2011 = dvetisícjedenásť

تمرین: این اعداد را بخوانید.

2 625 365 400 12 614 50

سیستم سیاسی اسلواکی

جمهوری اسلواکی (Slovenská Republika) دارای سیستم جمهوری پارلمانی است. رابطه بین بخش‌های دولت و هم چنین روابط سه قوه در قانون اساسی اسلواکی (Ústava Slovenskej republiky) ترسیم شده است. رئیس‌جمهور از طریق رأی مستقیم مردم و برای مدت 5 سال انتخاب می‌شود. البته، علیرغم اینکه رئیس‌جمهور شخص اول مملکت است، اختیارات وی بسیار محدود هستند. رئیس‌جمهور فقط فرمانده کل قوای مسلح بوده و نقش وی بیشتر تشریفاتی است. هر چهار سال یکبار، انتخابات مجلس برگزار می‌شود و کلیه شهروندان اسلواکی بالای 18 سال حق شرکت در این انتخابات را دارند. در سیستم انتخابات پارلمانی، رأی‌دهندگان به احزاب سیاسی رأی می‌دهند که تا 150 نامزد در لیست خود معرفی می‌کنند. در این سیستم، رأی‌دهنده در صورت تمایل می‌تواند به نامزدهای سایر مناطق هم رأی دهد و نتیجه‌ی آرا منحصر به مناطق نیست. به جای آن افراد در سرتاسر کشور به کسانی که در لیست حزبشان هستند صرفنظر از منطقه رأی می‌دهند.

احزاب سیاسی که حداقل 5% از آرا را کسب کنند در مجلس شورای ملی جمهوری اسلواک دارای کرسی خواهند شد. در این مجلس 150 کرسی وجود دارد که بین احزاب به نسبت نمایندگی تقسیم می‌شود بدین معنا که احزابی که سهم بیشتری از رأی مردم داشته باشند، کرسی‌های بیشتری کسب خواهند کرد. اعضای مجلس از انتخاب شدگان به ترتیب از بالای لیست براساس تعداد آرا انتخاب می‌شوند.

از آنجا که معمولاً یک حزب اکثریت مطلق را کسب نمی‌کند، احزاب باید با هم ائتلاف کنند و با پشتیبانی اکثریت نسبت به تشکیل دولت اقدام نمایند. رهبر موفق‌ترین حزب نخست وزیر خواهد شد. اعضای کابینه هم شامل نخست وزیر و وزیران است. هر وزیر مسئول یک وزارتخانه است. دو تا از مهمترین وزارتخانه‌ها وزارت دارایی و وزارت امور خارجه هستند.

در سطح محلی، هر شهر، شهرستان، و روستا شهردار مستقل خود را دارد. در شهرهای بزرگتر شهردار *primátor* خوانده می‌شود در حالیکه در شهرستان‌ها و روستاها شهردار *starosta* نامیده می‌شود. انتخابات شهرداری‌ها هر 4 سال یک بار از میان کاندیداهای خاص انتخاب می‌شوند. رأی‌دهندگان می‌توانند نسبت به انتخاب نامزدهای یک حزب برای شوراهای محلی نیز اقدام کنند.

کارت شناسایی اسلواکی

کلیه شهروندان اسلواک بالای 15 سال که محل اقامت دائمشان در اسلواکی باشد یک کارت شناسایی ملی (*občiansky preukaz*) دارند. برای احراز هویت در ادارات دولتی و یا امور رسمی مثل مراجعه به بانک یا پست از این کارت استفاده می‌شود. به هر کسی که در اسلواکی متولد شود یک شماره ملی (*rodné číslo*) تعلق می‌گیرد که در مکاتبات و مدارک رسمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. شخصی که گواهینامه‌ی رانندگی داشته باشد (*vodičský preukaz*) می‌تواند رانندگی کند. برای رانندگی، فرد باید حداقل 18 سال داشته باشد. برخلاف ایران، گواهینامه‌ی رانندگی فقط برای احراز صلاحیت رانندگی قابل پذیرش است و از آن می‌توان از آن به عنوان کارت شناسایی استفاده کرد. بسیاری از شهروندان اسلواکی دارای گذرنامه (*cestovný pas*) هستند. به خارجیانی هم که در اسلواکی اقامت می‌گیرند یک شماره ملی داده می‌شود که از روز، ماه، و سال تولدشان و یک شماره 4 رقمی درست می‌شود.

درس 5

اصطلاحات کاربردی

یا یا bud' ..., alebo ...

Tento nový počítač je bud' môj alebo jeho. = این کامپیوتر تازه یا مال منه یا مال اون.

نه، نه ani..., ani...

Táto červená motorka nie je ani pekná, ani dostatočne silná. = این موتور سیکلت قرمز نه قشنگه نه به

اندازه‌ی کافی پر قدرت.

مشاغل

Učiteľ = آقای معلم

Učiteľka = خانم معلم

Professor = آقای استاد

Profesorka = خانم استاد

Student = دانش‌آموز یا دانشجو پسر

študentka = دانش‌آموز یا دانشجو دختر

žiak = شاگرد مدرسه (پسر)

žiačka = شاگرد مدرسه (دختر)

Policajt = پلیس مرد

policajtká = پلیس زن

vojak = سرباز مرد

vojačka = سرباز زن

požiarnik (یا hasič) = آتش‌نشان

polovník = شکارچی

lesník = جنگلبان

poľnohospodár = کشاورز

robotník = کارگر

murár = بنا

opravár = تعمیرکار

inžinier = آقای مهندس

inžinierka = خانم مهندس

politik / politička = سیاستمدار (مرد / زن)

úradník = کارمند مرد

úradníčka = کارمند زن

poštár = پستیچی مرد

poštárka = پستچی زن
 predavač = فروشنده مرد
 predavačka = فروشنده زن
 obchodník / obchodníčka = تاجر (مرد / زن)
 podnikateľ / podnikateľka = کارآفرین، صاحب سرمایه (مرد / زن)
 manažér = آقای مدیر
 manažérka = خانم مدیر
 účtovník / účtovníčka = حسابدار (مرد / زن)
 ekonóm / ekonómka = حسابدار (مرد / زن)
 zamestnanec / zamestnankyňa = کارمند (مرد / زن) کسی که در استخدام است.
 kňaz = کشیش
 farár = کشیش محل
 mních / mníška = راهبه / راهب
 umelec / umelkyňa = هنرمند (مرد / زن)
 spevák / speváčka = خواننده (مرد / زن)
 herec / herečka = بازیگر (مرد / زن)
 tanečník / tanečnica = رقصنده (مرد / زن)
 vodič (یا šofér) = راننده
 kamionista = راننده کامیون
 lekár / lekárka (یا doktor / doktorka) = دکتر (مرد / زن)
 zubár / zubárka = دندانپزشک
 zdravotná sestra (یا sestrička فقط) = پرستار (زن)
 ošetrovateľ = پرستار (مرد)
 veterinár (یا zverolekár) = دامپزشک
 nezamestnaný = بیکار، غیر شاغل
 bezdomovec = بی‌خانمان

حیوانات

zvíra = جانور
 pes = سگ
 mačka = گربه (ماده)
 kocúr = گربه نر
 prasa = خوک جوان توجه: این کلمه خنثی است.
 sviňa = خوک
 krava = گاو
 ovca = گوسفند
 koza = بز

sliepka = جوجه، مرغ
moriak = بوقلمون
hus = غاز
kačka = اردک
medved' = خرس
jeleň = گوزن
srnka = آهو
veverička = سنجاب
somár (یا osol) = خر
kôň = اسب
vôl = گاو نر
slon = فیل
žirafa = زرافه
lev = شیر
tiger = ببر
gepard = یوزپلنگ
zebra = گورخر
ťava = شتر
opica = میمون
korytnačka = لاک پشت
škrečok = همستر
morča = خوکچه هندی
hmyz = حشره
chrobák = حشره، سوسک
mucha = مگس
vážka = سنجاقک
pavúk = عنکبوت
červík = کرم
húsenica = کرم صدپا
motýľ = پروانه
vták = پرنده
sova = جغد
orol = عقاب
jastrab = شاهین
sokol = قوش یا باز
lastovička = چلچله
vrabec = کبوتر holub = گنجشک

holubica = فاخته

pštros = شترمرغ

ryba = ماهی

losos = ماهی آزاد

veľryba = نهنگ

žralok = کوسه

delfín = دلفین

دقت داشته باشید، بر خلاف فارسی، کلمه‌ای که برای گوشت حیوانات اهلی مورد استفاده قرار می‌گیرد با نام خود آن حیوان فرق دارد. مثلاً krava یعنی گاو ولی گوشت گاو می‌شود hovädzie.

Kuracie = گوشت مرغ

Bravčové = گوشت خوک

Jahňacie = گوشت گوسفند

در اسلواکی به دلیل جمعیت فوق‌العاده کم مسلمانان میزان تولید گوشت با کشتار حلال بسیار اندک است و فقط یکی دو فروشگاه در براتیسلاوا که رأساً اقدام به کشتار می‌کنند، گوشت حلال ارائه می‌کنند. گران‌ترین گوشت، گوشت گوسفند، و ارزان‌ترین گوشت هم گوشت خوک است. معمولاً گوشت مرغ با قیمت مناسبی عرضه می‌شود. ماهی هم به صورت منجمد و تازه عرضه می‌شود. فروشگاه‌هایی هستند که فقط گوشت می‌فروشند و قیمتشان بهتر است ولی ساعت کار محدودی دارند. فروشگاه‌های زنجیره‌ای معمولاً گوشت را به صورت تازه و منجمد عرضه می‌کنند و بعضی‌ها قسمت قصابی هم دارند که گوشت را به صورت باز عرضه می‌کنند. در فصل تابستان، گوشت مناسب کباب در آخر هفته‌ها به سرعت تمام می‌شود چون در اسلواکی مردم رسم دارند که آخر هفته‌ها را در باغ بگذرانند و برای غذا کباب (barbecue) درست کنند. به همین علت در تابستان، گوشت آماده کبابی هم فراوان دیده می‌شود. (به همین علت ترافیک در جاده‌های خروجی از شهر در عصر جمعه و برگشت به شهر در صبح دوشنبه خیلی بیشتر از حد معمول است.) اساساً در اسلواکی مردم به دنبال خوردن غذاهای سالم هستند.

Milujem ťa. = عاشقتم.

Mám ťa rád. = دوستت دارم. (گوینده مرد)

Mám ťa rada. = دوستت دارم. (گوینده زن)

قیمت پرسیدن

قیمت چند است؟

koľko = چقدر

Koľko to stojí? = قیمت این چند است؟

Koľko stojí _____? = قیمت _____ چند است؟

Prosím vás, koľko stojí tento modrý sveter? = ببخشید، قیمت این پلیور آبی چند است؟

_____ stojí ... = قیمت آن است.

... jedno euro = یک یورو

... dve/tri/štyri eurá = دو/سه/چهار یورو

... päť/šesť/sedem eur = پنج/شش/هفت یورو (مورد استفاده برای عدد 5 یا بزرگتر)

... jeden dolár = یک دلار

... dva/tri/štyri doláre = دو/سه/چهار دلار

... päť/šesť/sedem dolárov = پنج/شش/هفت دلار (مورد استفاده برای عدد 5 یا بزرگتر)

... pätnásť deväťdesiat = 15,90 پانزده و نود (یعنی پانزده یورو و نود سنت)

Tento zelený uterák stojí tridsaťosem eur, ale tamten hnedý stojí dvadsaťdeväť tridsať. = قیمت این

حوله‌ی قهوه‌ای 38 یورو است، ولی قیمت آن یکی در آنجا 29 یورو و 30 سنت

drahý = گران

lacný = ارزان

cena = قیمت

vysoká cena = قیمت زیاد

nízka cena = قیمت کم

zľava = تخفیف

Káva je lacná, ale kvalitná káva je veľmi drahá. = قهوه ارزان است ولی قهوه‌ی خوب خیلی گران است.

Prepáčte, ale toto nové auto je naozaj príliš drahé. = ببخشید ولی این ماشین جدید واقعاً خیلی گران است.

واحد‌های زمان

rok = سال

(جمع بیش از 5 rokov) (جمع تا 5 roky)

mesiac = ماه

(جمع بیش از 5 mesiacov) (جمع تا 5 mesiace)

týždeň = هفته	(جمع بیش از 5 týždňov) (جمع تا 5 týždne)
hodina = ساعت	(جمع بیش از 5 hodín) (جمع تا 5 hodiny)
minúta = دقیقه	(جمع بیش از 5 minút) (جمع تا 5 minúty)
sekunda = ثانیه	(جمع بیش از 5 sekúnd) (جمع تا 5 sekundy)

ساعت چند است؟

Koľko je hodín? = ساعت چند است؟

Je jedna hodina... = ساعت یک است.

...ráno = صبح

...doobeda = صبح، قبل از نهار

...dopoludnia = صبح، قبل از ظهر

...poobede = بعد از ظهر، بعد از نهار

...popoludní = بعد از ظهر

...večer = عصر

...v noci = شب، در هنگام شب

Sú dve/tri/štyri hodiny... = ساعت 2/3/4 است.

Je päť/šesť/sedem hodín... = ساعت 5/6/7 است (برای 5 یا عددهای بیشتر از آن)

Je dvanásť päťdesiatosem. = 12 و 58 دقیقه است.

برای گفتن "یک ربع مانده" یا "یک ربع گذشته" باید به این فکر کنید که چقدر به ساعت بعدی نزدیک شده‌ایم. برای فارسی‌زبانان ممکن است این مفهوم کمی گیج‌کننده باشد. به این مثال‌ها توجه کنید. در فرهنگ اسلواک، شبیه به فرهنگ آلمانی، 60 دقیقه‌ی هر ساعت با رسیدن به خود آن ساعت پایان می‌یابد. به عکس زیر نگاه کنید. از نظر ایرانی‌ها الان در حال سپری کردن 60 دقیقه‌ی متعلق به ساعت 4 هستیم و بنابراین ساعت را می‌گوییم چهار و ربع است.

برای اسلواک‌ها 60 دقیقه‌ی متعلق به ساعت 5 است که شروع شده و دارد سپری می‌شود. بنابراین آنها آن را با استفاده از عدد 5 بیان می‌کنند. ببینید.

Je štvrt' na päť. = 4:15 ساعت چهار و ربع است. (ترجمه‌ی تحت‌اللفظی: یک ربع بر پنج است.)

Sú tri štvrt'e na sedem. = ساعت یک ربع هفت است. (ترجمه‌ی تحت‌اللفظی: سه ربع بر هفت است.)

با منطق بالا، آنچه در عمل شما می‌گویید همین است ولی ظاهراً گفته‌اید 3 ربع به هفت است.

Je pol ôsmej. = ساعت هفت و نیم است.

شما عملاً می‌گویید نیم ساعت از 60 دقیقه‌ی متعلق به ساعت 8 گذشته است.

در اسلواکی، در راستای جلوگیری از اتلاف انرژی، در آخرین یکشنبه‌ی ماه مارس ساعت را یک ساعت جلو می‌کشند و آخرین یکشنبه‌ی ماه اکتبر آن را به عقب می‌کشند.

روزهای هفته

pondelok = دوشنبه

utorok = سه‌شنبه

streda = چهارشنبه

štvrtok = پنجشنبه

piatok = جمعه

sobota = شنبه

nedeľa = یکشنبه

Týžden یعنی هفته. دوشنبه اولین روز هفته است. روزهای شنبه و یکشنبه روزهای آخر هفته هستند. در این دو روز ادارات دولتی، مدارس، شرکت‌های خصوصی، پزشکان و دندانپزشکان و فروشگاه‌های خصوصی سطح شهر از جمله داروخانه‌ها تعطیل هستند. برای خرید در این دو روز بهتر است به فروشگاه‌های سراسری یا مراکز خرید مراجعه کرد. در این مراکز داروخانه، بانک، و دفتر پست هم وجود دارد. برای خدمات پزشکی باید به مراکز اورژانس رفت. از ابتدای سال 2017 قانونی گذارنده شد که بر اساس طی تعطیلات رسمی، مراکز خرید و فروشگاه‌های بزرگ هم موظف هستند تعطیل کنند.

v pondelok = در روز دوشنبه

v utorok = در روز سه‌شنبه

v stredu = در روز چهارشنبه

vo štvrtok = در روز پنجشنبه

v piatok = در روز جمعه

v sobotu = در روز شنبه

v nedeľu = در روز یکشنبه

víkend = آخر هفته

cez víkend = در طول آخر هفته

dnes = امروز

zajtra = فردا

pozajtra = پس فردا

včera = دیروز

predvčerom = پریروز

Mesiace ماه‌ها

január = ژانویه

február = فوریه

marec = مارس

apríl = آوریل

máj = مه

jún = ژوئن

júl = ژوئیه

august = اوت

september = سپتامبر
október = اکتبر
november = نوامبر
december = دسامبر
v januári = در ماه ژانویه
vo februári = در ماه فوریه
v marci = در ماه مارس
v apríli = در ماه آوریل
v máji = در ماه مه
v júni = در ماه ژوئن
v júli = در ماه ژوئیه
v auguste = در ماه اوت
v septembri = در ماه سپتامبر
v októbri = در ماه اکتبر
v novembri = در ماه نوامبر
v decembri = در ماه دسامبر

Ročné Obdobia سال های فصل

jar = بهار
leto = تابستان
jeseň = پاییز
zima = زمستان
na jar = در بهار
v lete یا cez leto = در تابستان
na jeseň = در پاییز
v zime یا cez zimu = در زمستان

زادروز و نامروز

برای تبریک تولد از عبارت "Všetko najlepšie k narodeninám!" استفاده می‌کنیم. معنای لغوی آن این است "با آرزوی بهترین‌ها در روز تولدت". آن را به شکل ساده‌تری هم می‌توان گفت، فقط

"Všetko najlepšie!"

برای آهنگ تولد هم معمولاً شعر زیر را بر روی تولدت مبارک انگلیسی می‌خوانند.

Veľa šťastia, zdravia!
Veľa šťastia, zdravia!
Veľa šťastia, milý (یا milá)! [اسم فرد]
Veľa šťastia, zdravia!

که یعنی: یک دنیا بخت و سلامتی
یک دنیا بخت و سلامتی
یک دنیا بخت (اسم) عزیز
یک دنیا بخت و سلامتی

قدیمی‌ترها آهنگ دیگری می‌خواندند که احتمالاً ریشه‌ی صربی یا چکی دارد. معنای آن هم این است

زنده باد، زنده باد، زنده باشی، سالهای سال، سالهای سال

در فرهنگ اسلواک، افراد علاوه بر جشن گرفتن در زادروزشان **narodeniny**، نام‌روزشان **meniny** را نیز جشن می‌گیرند. در تقویم اسلواک، هر روز برای یک نام است. در ابتدا هر روز به نام یکی از قدیسان کاتولیک رومی بود، اما به تدریج گسترش یافت و اینک شامل تمامی اسامی معمولی هم می‌شود. برای تبریک نام‌روز یک نفر می‌گویند:

"Všetko najlepšie k meninám!"

شب سال نو و روز اول سال

31 دسامبر نام‌روز سیلوستر **Silvester** است. به همین علت اسلواک‌ها شب سال نو را سیلوستر هم می‌نامند. مردم در اسلواکی عمدتاً این روز را به تماشای تلویزیون که برنامه‌هایی با مضمون سیلوستر، همراه با رقص و آواز و مایه‌هایی از طنز، نشان می‌دهد می‌پردازند و سعی می‌کنند تا **12** شب که هنگام تحویل سال است بیدار بمانند. بعد از تحویل سال، بسیاری از مردم به آتش‌بازی و ترقه‌بازی می‌پردازند، گاهی حتی از روی بالکن خانه‌هایشان. به همین علت، رفتن به خیابان درست بعد از تحویل سال ممکن است کمی ناامن باشد.

معمولاً کسی خیلی به نظافت خیابان‌ها نمی‌پردازد و اسلواک‌ها روز اول سال نو را با خیابان‌هایی کثیف (ناشی از جشن شب پیش) آغاز می‌کنند. برای تبریک سال نو می‌توانید بگویید:

"Šťastný nový rok!"

بعضی‌ها تصمیم می‌گیرند که در سال نو کاری نکنند، مثلاً وزن کم کنند، سیگار را ترک کنند، زدن یک ساز را یاد بگیرند. این تصمیم را **predsavzatia** می‌نامند.

بر روی کارت تبریک سال نو خیلی اوقات دو حرف **PF** دیده می‌شود که مخفف اصطلاح فرانسوی *pour féliciter* است. ترجمه‌ی تقریبی آن می‌شود "با آرزوی شادی برای شما"

عید پاک **Veľká noc**

از آداب و رسوم عید پاک در اسلواکی رنگ کردن تخم مرغ و سبز کردن سبزه است. دو رسم بسیار مهم در این روز آب پاشیدن به دختران **oblievačka** و زدن نمادین آن‌ها با جارو **šibačka** است.

این مراسم به این صورت است که مرد با یک جاروی مخصوص که از شاخه‌های بید مجنون درست شده به صورت نمادین دختر را می‌زند و می‌خواند **Šibi, ribi, masné ryby**

که معنای آن کلمه به کلمه آن این است: بز بزن، ماهی چاق

مردان همچنین بر روی زنان آب می‌پاشند. این رسوم به زمان‌های قبل از مسیحیت بازمی‌گردد و هدف از آن حصول اطمینان از سلامت و باروری زن است. در ازای جارو زنی و آب‌پاشی، زنان به مردی که آن‌ها را پیدا کرده شیرینی می‌دهند.

کریسمس **Vianoce**

از آداب اسلواک‌ها برای کریسمس، تزیین درخت کریسمس (**vianočný stromček**) است. شب کریسمس یا به قول اسلواک‌ها **Štedrý večer** (به معنای شب بخشندگی) روز **24** دسامبر است. در این شب همه‌ی اعضای خانواده گرد هم جمع می‌شوند و شام می‌خورند. از خوراکی‌های سنتی در این مراسم می‌توان نان ورقه‌ای خشک (شبیبه به نان بستنی خیلی نازک **oblátky** یا **oplátky**) با عسل و سیر است. ممکن است تعجب کنید، ولی ترکیب بسیار خوشمزه‌ای است و برای بالا بردن مقاومت بدن در برابر بیماری‌ها در سرمای زمستان مؤثر است.

بسیاری از خانواده‌ها سوپ کلم ترش (kapustnica) درست می‌کنند. بعضی از خانواده‌ها از چند روز قبل از کریسمس ماهی کپور (vianočný kapor) می‌خرند و آن را در وان می‌اندازند. در شب کریسمس پدر خانواده ماهی را آماده می‌کند و با آن شام درست می‌کنند. البته بعضی خانواده‌ها ممکن است رسوم دیگری داشته باشند. بعد از شام، بچه‌ها می‌روند و هدایای خود را از زیر درخت کریسمس برمی‌دارند. هدایای کریسمس را مسیح کوچک یا Ježiško می‌آورد.

از نظر اسلواک‌ها، 24 دسامبر مهمترین روز کریسمس است. اگر چه 25 دسامبر نیز تعطیل است، اما اهمیت آن به اندازه‌ی شب کریسمس نیست.

روزهای 24، 25، و 26 دسامبر تعطیل رسمی هستند و همه جا حتی رستوران‌ها، مراکز خرید و پاساژها نیز تعطیل هستند. بعضی از مراکز روز 24 دسامبر تا ظهر باز هستند و روز 26 هم از ساعت 10 یا 12 باز می‌کنند. مدارس معمولاً از یک یا دو روز قبل از آن تعطیل می‌شوند و تقریباً دو هفته بسته هستند. ادارات دولتی هم این سه روز تعطیل هستند و معمولاً از بیست و هفتم تا سی و یکم باز هستند. اما با توجه به تعطیلی مدارس، بسیاری از افراد مرخصی گرفته و به سفر می‌روند و کار زیادی انجام نمی‌شود.

روز نیکلای مقدس

ششم دسامبر روز نیکلای مقدس است که به اسلواکی به آن Mikuláš می‌گویند. شب قبل از آن بچه‌ها چکمه یا کفش خود را کنار پنجره می‌گذارند و روز بعد آن را پر از میوه، بادام زمینی، و هدیه‌های دیگر می‌بینند. اگر بچه‌ای بی ادبی کرده باشد، به جای همه‌ی اینها، تکه‌ای ذغال در کفش خود خواهد یافت. به عقیده‌ی اسلواک‌ها نیکلای مقدس پیرمردی است با موها و ریش سفید در لباسی قرمز - شبیه به بابانوئل.

معمولاً در این ایام مدارس اقدام به برگزاری نمایش‌هایی با مضمون نیکلای مقدس می‌کنند که در آن شخصیت دیگری هم با لباس‌های کثیف و سر و صورت نشسته با رد ذغال دیده می‌شود که نمایانگر "شیطان" است. کار دیگری هم که در روز نیکلای مقدس بچه‌ها در مدرسه می‌کنند، نوشتن این عبارت روی تخته است.

"Na Svätého Mikuláša, neučí sa, neskúša sa!"

معنای آن این است "در عید نیکلای مقدس، کسی درس نمی‌خواند، کسی امتحان نمی‌دهد." هدفشان هم این است که معلم در آن روز ازشان درس نپرسد.

napríklad = برای مثال

tu = اینجا

tam = آنجا

teraz = الان

vonku = بیرون

vnútri = داخل، تو

To ma mrzí. = متأسفم. (نشان‌دهنده‌ی همدردی)

Teším sa. = مشتاقانه منتظرم.

Teším sa na... = مشتاقانه منتظر ... هستم.

Teším sa na teba. = مشتاقانه منتظر دیدار تو هستم.

هفته‌ی پیش / ماه گذشته / پارسال، هفته‌ی آینده / ماه آینده / سال دیگه

minulý = گذشته، قبلی

minulý týždeň = هفته‌ی پیش

minulý mesiac = ماه گذشته

minulý rok = پارسال

budúci = آینده

budúci týždeň = هفته‌ی آینده، هفته‌ی دیگه

budúci mesiac = ماه آینده

budúci rok = سال دیگه، سال آینده

بودن - شکل گذشته و آینده

در درس یک، شکل حال ساده‌ی بودن را یاد گرفتید.

ja som هستم

ty si هستی

on je هست (برای مرد)

ona je هست (برای زن)

ono je هست (برای حالت خنثی)

my sme هستیم

vy ste هستید

oni sú هستند (تعدادی مرد یا گروهی مختلط)

ony sú هستند (تعدادی زن)

به خاطر دارید که برای منفی کردن فعل از اضافه کردن **nie** در ابتدای آن استفاده می‌کردیم.

ja nie som من نیستم
ty nie si تو نیستی
on nie je (مرد) او نیست
ona nie je (زن) او نیست

my nie sme من نیستیم
vy nie ste شما نیستید
oni nie sú (تعدادی مرد یا زن و مرد مختلط) آنها نیستند
ony nie sú (تعدادی زن) آنها نیستند

شکل گذشته‌ی بودن

ja som bol (گوینده مرد) بودم
ja som bola (گوینده زن) بودم
ty si bol (مخاطب مرد) تو بودی
ty si bola (مخاطب زن) تو بودی
on bol (مرد) او بود
ona bola (زن) او بود
ono bolo (خنثی) آن بود

my sme boli بودیم
vy ste boli بودید
oni boli (تعدادی مرد یا زن و مرد مختلط) بودند
ony boli (تعدادی زن) آنها بودند

با اضافه کردن **ne** به ابتدای **-bol** در هر کدام از این ترکیب‌ها شکل منفی آن به دست می‌آید.

ja som nebol (گوینده مرد) نبودم
ja som nebola (گوینده زن) نبودم
ty si nebol (مخاطب مرد) تو نبودی
ty si nebola (مخاطب زن) تو نبودی
on nebol (مرد) او نبود
ona nebola (زن) او نبود
ono nebolo (خنثی) آن نبود

my sme neboli نبودیم
vy ste neboli نبودید
oni neboli (تعدادی مرد یا زن و مرد مختلط) نبودند
ony neboli (تعدادی زن) آنها نبودند

Jeho stolička nebola dostatočne vysoká. = صندلی او به اندازه‌ی کافی بلند نبود.

Ten náš kolega bola v pondelok poobede taký pracovitý. = آن همکارمان دوشنبه بعدازظهر خیلی سخت‌کوش بود.

شکل آینده‌ی بودن

ja budem خواهیم بود
ty budeš خواهی بود
on bude (مرد) او خواهد بود
ona bude (زن) او خواهد بود
ono bude (خنثی) آن خواهد بود

my budeme خواهیم بود
vy budete خواهید بود
oni budú (تعدادی مرد یا زن و مرد مختلط) آنها خواهند بود
ony budú (تعدادی زن) آنها خواهند بود

باز در اینجا هم برای منفی کردن از اضافه کردن **ne** به ابتدای **-bud** استفاده می‌کنیم.

ja nebudem نخواهیم بود
ty nebudeš نخواهی بود
on nebude (مرد) او نخواهد بود
ona nebude (زن) او نخواهد بود
ono nebude (خنثی) آن نخواهد بود

my nebudeme نخواهیم بود
vy nebudete نخواهید بود
oni nebudú (تعدادی مرد یا زن و مرد مختلط) آنها نخواهند بود
ony nebudú (تعدادی زن) آنها نخواهند بود

Zajtra bude veterný deň, ale bude veľmi teplo. = فردا روزی پرباد خواهد بود، اما هوا گرم خواهد بود.

Vo februári budem v Bratislave a v marci znovu v Amerike. = در ماه فوریه در براتیسلاوا خواهیم بود و در ماه مارس دوباره در آمریکا خواهیم بود.

اگر ... وقتی که ...

Ak..., (tak)... = (پس) ... اگر ...

Ak je dnes sobota, tak zajtra bude nedeľa. = اگر امروز شنبه است، پس (در نتیجه) فردا یکشنبه است.

Ak bol predčekom štvrtok, včera bol piatok. = اگر پریروز پنجشنبه بود، پس دیروز جمعه بود.

Kedy...? = ... کی (چه موقع)؟

Kedy bude medzinárodný filmový festival? = جشنواره بین‌المللی فیلم کی خواهد بود؟

Keď..., ... = وقتی که ...

Keď som bol mladý, bol som pekný, ale nebol som vôbec inteligentný. = وقتی جوان بودم، خوش‌قیافه بودم، ولی اصلاً باهوش نبودم.

جهت‌ها

Svetové strany چهار جهت اصلی

sever = شمال

juh = جنوب

východ = مشرق

západ = مغرب

na severe = در شمال

na juhu = در جنوب

na východe = در شرق

na západe = در غرب

severný = شمالی

južný = جنوبی

východný = شرقی

západný = غربی

severné Slovensko = اسلواکی شمالی

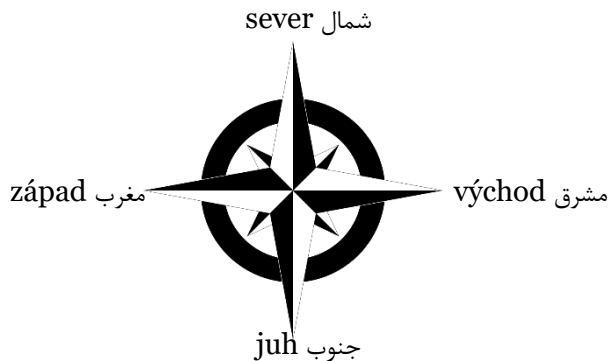
Južná Amerika = آمریکای جنوبی

Severná Afrika = آفریقای جنوبی

západná Európa = اروپای غربی

východná Ázia = آسیای شرقی

južná Európa = اروپای جنوبی

گفت و گو در باره‌ی هوا

Aké je dnes počasie? = هوا امروز چگونه؟

Ako je dnes? = امروز (هوا) چگونه؟

Ako je vonku? = بیرون (هوا) چگونه؟

Dnes je... = امروز ... است.

...pekne. = خوبه

...škaredo. = بد.

...nádherne / krásne. = عالی.

...príjemne. = دلپذیره

...akurát. = خوبه.

...oblačno. = ابری.

...zamračené. = ابری کامله.

...polooblačno. = نیمه ابری.

...daždivo. = بارانیه.

...hmlisto. = مه‌آلوده

...veterno. = باد داره. باد می‌آید.

...chladno. = سرده

...teplo. = گرمه

...horúco. = خیلی گرمه

...slnéčno. = آفتابی

دقت کنید که تمام کلمه‌هایی که بالا آمدند و به O ختم می‌شوند، قید هستند. با تبدیل O به Y راحت می‌توان آنها را به صفت تبدیل کرد. مثلاً chladno تبدیل می‌شود به chladný که یعنی سرد به عنوان صفت مثلاً چای سرد: chladný čaj

Prší. = باران می‌آید.

Mrholí. = باران سبک می‌بارد (این باران شبیه به اسپری آب در هوا است).

Sneží. = برف می‌آید.

Mrzne. = یخبندان است.

Svieti slnko. = آفتاب می‌درخشد.

Padá dážď. = باران می‌بارد.

Padá sneh. = برف می‌بارد.

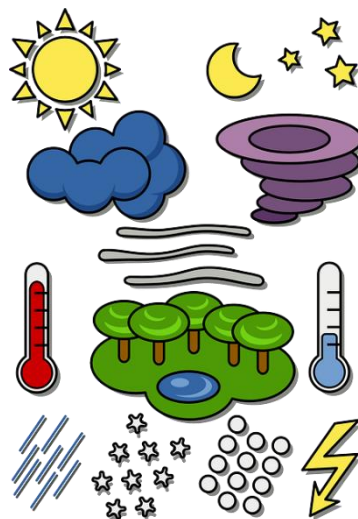
Padajú krúpy. = تگرگ می‌بارد.

Fúka vietor. = باد می‌وزد.

Blýska sa. = رعد و برق می‌زند.

Hrmí. = طوفان است.

teplota = حرارت

teplomer = دماسنج

Kolko je dnes stupňov? = امروز دمای هوا چند درجه است؟

Dnes... = امروز ...

...je jeden stupeň. = یک درجه بالای صفر است.

...sú dva, tri, štyri stupne. = دو/سه/چهار درجه بالای صفر است.

...je (plus) päť, šesť, sedem stupňov. = پنج/شش/هفت/هشت درجه بالای صفر است. (برای 5 و عددهای بیشتر از آن)

...je mínus dvanásť stupňov. = منفی دوازده درجه است.

slnko = خورشید

oblak (یا mrak) = ابر

obloha = آسمان

vzduch = هوا

vietor = باد

dážď = باران

mrhlenie = باران سبک (به قول مازندرانی‌ها زلفِ شه به معنای شبنم زلف)

hmla = مه

sneh = برف

ľad = یخ

mráz = شبنم، شبنم یخ‌زده، سرما ریزه

búrka = طوفان

blesk = آذرخش (به فلاش دوربین هم گفته می‌شود).

hrom = تندر

predpoveď počasia = پیش بینی وضع هوا

در اسلواکی، خودروها باید متناسب با فصل لاستیک زمستانی (از 15 نوامبر تا 15 آوریل) و یا تابستانی داشته باشند.

یانوشیک Jánošík

در فرهنگ اسلواکی یک قهرمان اسطوره‌ای (národný hrdina) وجود دارد به نام یورای یانوشیک Juraj Jánošík یا فقط یانوشیک. وی که در اوایل قرن هجدهم زندگی می‌کرده یک شورشی علیه حکومت ظالم در منطقه لیپتوو در شمال اسلواکی بوده است. او رهبر یک گروه قانون‌گریز بود که از ثروتمندان می‌دزدید و به فقرا می‌بخشید. (bohatým bral, chudobným dával) بیشتر قربانیان وی بازرگانان ثروتمند بودند. براساس افسانه‌ها، یانوشیک در یک کافه دستگیر شد به این ترتیب که پیرزنی نخود روی زمین ریخته بود و یانوشیک روی آنها سر خورد. به این ترتیب سربازان موفق به دستگیری وی شدند. سپس وی به زندان اندخته شد، مورد محاکمه قرار گرفت و در لیپتووسکی میکولاش (شهری در شمال اسلواکی) به مجازات رسید. همان‌طور که در آن روزها مرسوم بود، یانوشیک به مرگ محکوم شد. بر طبق آنچه افسانه‌ها می‌گویند، وی مرگ ناگوارى داشت به این ترتیب که خنجرى را از پهلوى چپ او وارد بدنش کردند و سپس وی را از همان خنجر از چوبه‌ی دار آویزان کردند تا جان دهد. افسانه‌ها می‌گویند در آخرین لحظه حیاتش، یانوشیک خود را بر روی خنجر انداخت و فریاد زد، "حال که مرا پخته‌اید، باید مرا بخورید." البته همیشه روایت افسانه‌ها با واقعیت‌های تاریخی تفاوت دارد و اینکه یانوشیک قهرمان با یانوشیک راهزن چقدر شباهت یا تفاوت داشته معلوم

نیست. قصه‌ها و آهنگ‌های زیادی در مورد وی وجود دارد و یک فیلم هم درباره‌اش ساخته شد که هنرپیشه‌ی مرحوم میخال دوچولومانسکی Michal Dočolomanský در آن نقش یانوشیک را بازی کرد.

سرود ملی اسلواکی Národná Hymna

آذرخش بر فراز تاترا Nad Tatra Sa Blýska

شعر سرود ملی اسلواکی توسط یانکو ماتوشکا، روزنامه نگاری در قرن نوزدهم، سروده شده است و آهنگ آن نیز بر اساس یک ترانه‌ی محلی است. متن اصلی و ترجمه‌ی آن در زیر آمده است.

Nad Tatrou sa blýska,	می‌درخشد آذر بر فراز تاترا،
hromy divo bijú.	می‌گرد رعد بس رسا،
Zastavme ich, bratia,	می‌ایستم در برابرشان، برادران
veď sa ony stratia,	و گم خواهند شد دشمنان،
Slováci ožijú.	اسلواک‌ها دوباره برمی‌خیزند.
To Slovensko naše	اسلواکی از آن ماست
posiaľ tvrdo spalo	که تا کنون خفته بود
Ale blesky hromu	لیک آذرخش توفنده
vzbudzujú ho k tomu,	تشویقش می‌کند
aby sa prebralo	که دوباره به پا خیزد.

سنت‌ها و مراسم عقد و عروسی در اسلواکی

در اسلواکی بعضی‌ها مراسم عقد (svadba) خود را در کلیسا برگزار می‌کنند ولی برخی دیگر در شهرداری. مراسم عقد و عروسی در بین خانواده‌های مختلف بسیار متفاوت است. در بعضی خانواده‌ها مهمانی‌های بزرگ می‌گیرند و میهمانان زیادی دعوت می‌کنند. در حالی که بقیه ترجیح می‌دهند که مهمانی خودمانی‌تری بگیرند و فقط نزدیکان و دوستان صمیمی خود را دعوت کنند. معمولاً در روز عروسی داماد (ženích) و عروس (nevesta) برای گرفتن عکس یا فیلم قبل از مراسم به محلی می‌روند. بعد از مراسم عقد، تازه عروس و تازه داماد و میهمانان برای جشن به محل دیگری می‌روند.

رسم است که صاحب محلی که جشن عروسی در آن برگزار می‌شود بشقابی را بر روی زمین می‌شکند و سپس عروس و داماد باید با کمک هم تکه‌های آن را جمع کنند.

بنا بر برخی روایات، هیچ تکه‌ی شکسته‌ای نباید روی زمین بماند چون به همان تعداد داماد از زنان دیگر بچه خواهد داشت. پس از این بخش از مراسم، داماد عروس را در کنار خود به محل پذیرایی می‌برد.

تازه عروس و داماد با قاشق خودشان غذا در دهان دیگری می‌گذارند. معمولاً در این مراسم ساقدوش سخنرانی نمی‌کند. بعد از شام، بساط رقص برپاست. یکی از رقص‌های پرطرفدار، رقص جارو است.

اول یک نفر شروع می‌کند به رقصیدن با جارو. وقتی که موسیقی قطع می‌شود، آن فرد جارو را می‌اندازد و به دنبال همراهی برای رقص می‌گردد. هر کس که در شروع قطعه‌ی بعدی موسیقی بدون همراه مانده باشد، باید با جارو برقصد. همچنین رسم است که تک تک میهمانان یا با عروس یا با داماد برقصند. که البته برای این رقص باید پولی بپردازند. کلاهی دور گردانده می‌شود و هرکس پولی در آن می‌اندازد. در بخشی از مراسم، عروس دسته گل خود را به پشت سرش پرتاب می‌کند. هر دختری که بتواند آن را بگیرد، به احتمال زیاد نفر بعدی خواهد بود که عروس می‌شود. حدود نیمه شب، دوستان داماد (مردها) عروس را می‌ربایند، و او را به یک کافه در همان حوالی می‌برند. وقتی داماد کافه را پیدا می‌کند، دوستانش دیگر مشروب سفارش داده‌اند. داماد هم مجبور است که پول مشروب همه را بدهد تا بتواند عروسش را پس بگیرد.

Pozor! = مواظب باش! بپا!

varovanie = اخطار

zákaz = ممنوع

dámy a páni = خانمها و آقایان

Presne tak. = دقیقاً همین‌طور

To je jedno. = مهم نیست. فرقی نمی‌کنه. (یکیه)

To je mi jedno. = برای من مهم نیست. برای من فرقی نمی‌کنه.

Čo znamená _____? = _____ یعنی چه؟

پوشاک Oblečnie

vetrovka (یا bunda) = کاپشن

kabát = پالتو

šál = شال، روسری

rukavica = دستکش / rukavice = یک جفت دستکش

mikina = گرمکن

sveter = پلیور

pulóver = پلیور

blúzka = بلوز

tričko = تی‌شرت

košeľa = پیراهن مردانه

sako = کت

kravata = کراوات

nohavice = شلوار

džínsy = شلوار جین

tepláky = شلوار گرمکن

opasok = کمربند

sukňa = دامن

spodné prádlo = لباس زیر

slippy = شورت اسلیپ

trenírky = شورت پاچه‌دار

nohavičky = شورت زنانه

podprsenka = کرست، پستان بند

topánka = یک جفت کفش / topánky = یک لنگه کفش

ponožka = یک جفت جوراب / ponožky = یک لنگه جوراب

čiapka

klobúk

čížma یک جفت چکمه / čížmy = یک لنگه چکمه

čiapka = کلاه (برای هوای سرد)

klobúk = کلاه مردانه

šiltovka = کلاه کپ

prsteň = حلقه

náramok = دستبند

náhrdelník = گردنبند

šiltovka

حالت ملکی برای اسم

برای انتخاب صفت ملکی مناسب باید هم به جنسیت مالک و هم به جنسیت ملک توجه کرد. این کار را با اضافه کردن پسوند به اسم مالک نشان می‌دهیم. جدول زیر این موضوع را بهتر نشان می‌دهد. در فارسی این کار را با اضافه کردن - به آخر اسم مالک نشان می‌دهیم.

ملک مذکر	ملک مؤنث	ملک خنثی
-OV	-ova	-OVO

چند مثال:

Michalov počítač = کامپیوتر میخال

Michalova košeľa = پیراهن میخال

Michalovo auto = ماشین میخال

برای مالک مؤنث، جدول زیر نشان می‌دهد که چه پسوندهایی باید مورد استفاده قرار گیرند.

مالک مؤنث	ملک مذکر	ملک مؤنث	ملک خنثی
-in	-ina	-ino	-ino

نام مالک یانا است. به حذف a در آخر اسم و تغییر آن توجه کنید که اهمیت زیادی دارد.

Jana

Janin počítač = کامپیوتر یانا

Janina košeľa = پیراهن یانا

Janino auto = ماشین یانا

به چند مثال دیگر توجه کنید.

Bratislava je Jurajovo obľúbené mesto. = براتیسلاوا شهر محبوب یورای است.

Karolova košeľa je príliš veľká, ale jeho nohavice sú akurát. = پیراهن کارول خیلی خیلی بزرگ است، ولی

شلوارش درست اندازه است.

Zuzanina červená sukňa je celkom pekná, ale jej tričko je škaredé. = دامن قرمز زوزانا خیلی کاملاً زیبا

است، ولی تی شرتش خیلی زشت است.

Prepáč, ale naozaj neviem, kde je Máriina čierna topánka. = عذر می‌خواهم، ولی واقعاً نمی‌دانم کفش قرمز

ماریا کجاست.

Ako často _____? = چند وقت یکبار _____

nikdy = هیچ وقت

niekedy = بعضی وقتها

často = اغلب

vždy = همیشه

príležitostne = غالباً

raz za čas (یا sem-tam) = گاه گاه

EUDESKÉ TELO بدن انسان

telo = بدن

hlava = سر

krk = گردن

hrud' = سینه

prsia = پستان

brucho = شکم

zadok = باسن

vlasý = مو

brada = چانه، ریش

fúzy = سیل

obočie = ابروها

čelo = پیشانی

líce = گونه

oko چشمها oči چشم

ucho گوشها uši گوش

nos = بینی

ústa = دهان

Zub دندان

jazyk = زبان

hrdlo = گلو

ruka دست, ruky = دستها (شامل دست، آرنج و بازو)

noha پا, nohy = پاها (شامل تمام قسمت‌های پا)

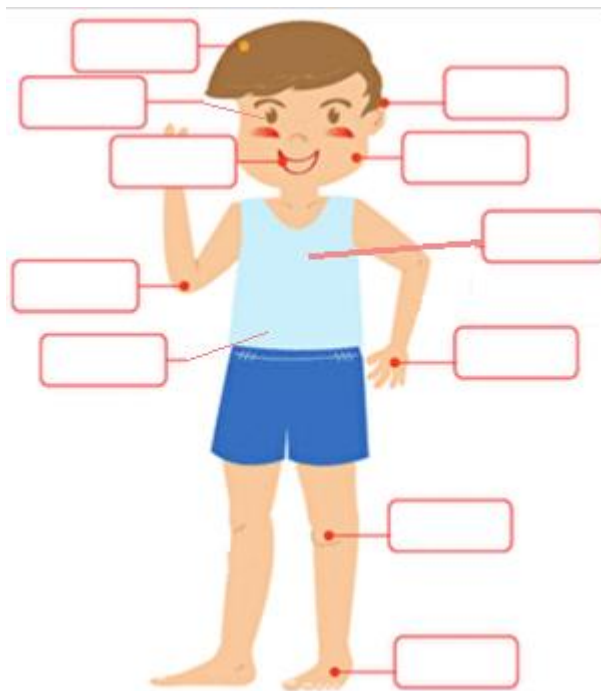
prst = انگشت دست و پا

päť = مشت

lakeť = آرنج

koleno = زانو

stehno = ران

نام هر قسمت از اعضای بدن را در مربع‌های بالا بنویسید.

lýtko = عضله‌ی ساق پا
 päta = پاشنه
 srdce = قلب
 mozog = مغز
 žalúdok = معده
 pľúca = ریه
 vlasy = مو
 nechty = ناخن

داشتن - حال ساده

"داشتن" به صورت زیر صرف می‌شود.

ja mám دارم	my máme داریم
ty máš داری	vy máte دارید
on má (مرد) او دارد	oni majú (تعدادی مرد یا گروهی مختلط) آنها دارند
ona má (زن) او دارد	ony majú (گروهی زن) آنها دارند
ono má آن دارد	

برای منفی کردن این فعل از اضافه کردن **ne** به ابتدای آن اضافه می‌کنیم. به جدول زیر دقت کنید.

ja nemám ندارم	my nemáme نداریم
ty nemáš نداری	vy nemáte ندارید
on nemá (مرد) او ندارد	oni nemajú (تعدادی مرد یا گروهی مختلط) آنها ندارند
ona nemá (زن) او ندارد	ony nemajú (گروهی زن) آنها ندارند
ono nemá آن ندارد	

مفعول مستقیم - حالت Akuzatív

اگر کاری روی کسی یا چیزی انجام شود، آن کس یا چیز مفعول است. مثلاً، من حمید را دیدم. در این جمله "حمید" مفعول است. وقتی که کار مستقیماً روی اسم انجام گیرد، آن مفعول را "مفعول مستقیم" می‌خوانیم که در اسلواکی به آن **akuzatív** می‌گویند. در فارسی معمولاً این نوع از مفعول بعد از "را" قرار می‌گیرد و به همین دلیل بعضی‌ها آن را مفعول رایبی هم می‌نامند. البته، توجه داشته باشید که همیشه حالت‌های یک زبان با زبان دیگر صددرصد قابل مقایسه نیستند. وقتی می‌گوییم "کتاب دارم." در این جمله "کتاب" مفعول مستقیم است، علیرغم اینکه در جمله "را" به کار نبردییم.

حالت‌هایی که تا اینجای کار دیدید، حالت فاعلی (**nominatív**) بودند. وقتی قرار باشد، اسم در حالت **akuzatív** قرار بگیرد، بر اساس جنسیتش و جاندار یا بی‌جان بودنش تغییر شکل می‌دهد. این تغییرات را در جدول بعدی می‌بینید.

اسم مذکر	تغییر	اصل اسم	مثال
جاندار	اضافه شدن a به آخر آن	Brat	Jozef má brata. یوزف برادر دارد.
بی‌جان	بدون تغییر	Počítač	Jozef má počítač. یوزف کامپیوتر دارد.

فقط اسم مذکر است که جاندار و بی‌جان در تغییر اسم تأثیر دارد. در مورد اسم مؤنث این موضوع اهمیتی ندارد.

اسم مؤنث	تغییر	اصل اسم	مثال
جاندار	تغییر a در پایان کلمه به u	sestra	Jan nemá sestru. یان خواهر ندارد.
بی‌جان	تغییر a در پایان کلمه به u	kravata	Milan má vždy kravatu. میلان همیشه کراوات دارد.

در حالت خنثی، اسم تغییر نمی‌کند.

اسم خنثی	تغییر	اصل اسم	مثال
جاندار	بدون تغییر	dieta	Jan nemá dieťa. یان بچه ندارد.
بی‌جان	بدون تغییر	pero	Nemám pero. من خودکار ندارم.

پیشوند "هر" مثل هر کس یا هر چیز

آیا کلمات سؤالی را به خاطر دارید. دوباره آن‌ها را مرور می‌کنیم.

kto = کی، چه کسی

čo = چه، چی

kedy = کی، چه وقت

kde = کجا

koľko = چقدرتا، چقدر

ako = چطور

aký = چگونه، چه نوع، چه جور

برای اضافه کردن "هر" به این کلمات مانند هرکس یا هرچیز، کافی است koľvek را به انتهای آنها بیافزاییم.

ktokoľvek = هرکسی

čokoľvek = هر چیزی

kedykoľvek = هر موقعی

kdekoľvek = هر جا

koľkokoľvek = هر چندتا، هر چقدر

akokoľvek = به هر جور، به هر ترتیب

akýkoľvek = هر گونه، همه گونه

پیشوند دیگری هم هست که به همین منظور می‌توان استفاده کرد. این پیشوند -hoci است.

hocikto = هرکسی

hocičo = هر چیزی

hocikedy = هر موقعی

hocikde = هر جا

hocikoľko = به هر مقدار، هر چندتا

hocijako = هر جور، به هر شکل، به هر نحو

hocijaký = هر شکلی، به هر ترتیبی

فقط

در اسلواکی دو کلمه معادل "فقط" وجود دارد که هر دو یکسان هستند و فرقی نمی‌کند کدام را استفاده کنید.

iba = فقط

len = فقط

Zajtra bude veľmi chladno - len dva stupne. = فردا خیلی سرد خواهد بود، فقط 2 درجه =

تا

می‌توان از "تا" در اینجا برای نشان دادن حد بالای چیزی یا سطح حداکثر (سقف) آن استفاده کرد. به این مثال‌ها نگاه کنید.
بانک به شما تا 2000 یورو وام می‌دهد.

تخفیف ویژه‌ی تابستان (حداکثر) تا 70%

بیمه تا (سقف) 6000 یورو هزینه‌های شما را می‌پذیرد.

فروش ویژه - تخفیف تا 50% VÝPREDAJ - ZĽAVY AŽ DO 50%

Toto lacné auto stojí iba päťtisíc eur, ale tamto drahé stojí až šesťdesiat tisíc. = این ماشین ارزان قیمت

فقط 5000 یورو است، ولی آن ماشین گران‌قیمت تا 60,000 یورو هم می‌ارزد.

رسانه‌های اسلواکی

در اسلواکی روزنامه‌های زیادی وجود دارند که در سطح کشوری پخش می‌شوند. تعدادی نشریه‌ی محلی هم البته هستند. پراودا (حقیقت) و SME جزو معتبرترین روزنامه‌ها با بیشترین شمارگان هستند. روزنامه‌ی دیگری هم هست به نام Nový čas (عصر نو) که به خاطر تیترهای جنجالی‌اش و تمرکز بر ستاره‌های سینما و ماجراهای زندگی‌شان جزو نشریات زرد محسوب می‌شود.

SME: [<http://www.sme.sk/>]

Pravda: [<http://www.pravda.sk/>]

Nový čas: [<http://www.cas.sk/>]

از مجلات هفتگی می‌توان به Plus sedem dní (به اضافه‌ی هفت روز)، Život (زندگی)، و Týždeň (هفته) اشاره کرد.

Plus sedem dní: [<http://plus7dni.pluska.sk/plus7dni/>]

Život: [<http://zivot.lesk.cas.sk/>]

Týždeň: [<http://www.tyzden.sk/>]

تلویزیون دولتی اسلواکی Slovenská televízia نام دارد که از سه شبکه پخش می‌شود. شبکه‌های تلویزیونی خصوصی هم هستند که پرطرفدارتر هستند مثل TV Markíza و Joj. شبکه دیگری هم هست به نام TA3 که عمدتاً در طول روز به پخش اخبار می‌پردازد. شبکه‌های تلویزیونی اینترنتی هم وجود دارند.

Markíza: [<http://www.markiza.sk/>]

Joj: [<http://www.joj.sk/>]

Slovenská televízia: [<http://www.stv.sk/>]

TA3: [<http://www.ta3.com/>]

یک رادیوی دولتی هم به نام Slovenský rozhlas هست که از شبکه‌های مختلف پخش می‌شود. پرطرفدارترین شبکه‌ی رادیویی Rádio Expres است که عمدتاً آهنگ‌های روز را پخش می‌کند. شما می‌توانید آن را به صورت آنلاین هم گوش کنید.

Slovenský rozhlas: [<http://www.rozhlas.sk/>]

Rádio Expres: [<http://www.expres.sk/>]

Ja nič, ja muzikant. = معنای لغوی: من که هیچ، من موزیکدانم. معنای واقعی: گردن من ننذاز. تقصیر من نیست.

Som hladný. / Mám hlad. = گرسنه‌ام / گشنمه.

Som smädný. / Mám smäd. = تشنه‌ام. / تشنمه.

چند سالتہ؟

Koľko máš rokov? = چند سالتہ؟ ترجمہ ی لغوی: چند سال داری؟

Koľko máte rokov? = چند سالتان است؟ چند سال دارید؟

... dva/tri/štyri roky. = دو/سه/چهار سال

... päť/šesť/sedem rokov. = پنج/شش/هفت سال (برای 5 و یا بیشتر)

Moja sestra je veľmi mladá. Má len sedemnásť rokov. = خواهر من خیلی جوان است. او فقط 17 سال دارد.

Ovocie میوه‌ها

ovocie = میوه

jablko = سیب

hruška = گلابی

pomaranč = پرتقال

mandarínka = نارنگی

marhuľa = زردآلو

broskyňa = هلو

jahoda = توت فرنگی

malina = تمشک

čerešňa = گیلاس

višňa = آلبالو

slivka = آلو سیاه

banán = موز

ananás = آناناس

citrón = لیمو ترش

hrozno = انگور

Zelenina سبزیجات

zelenina = سبزیجات

paradajka = گوجه‌فرنگی

paprika = فلفل دلمه

mrkva = هویج

šalát = (šalát معنی سالاد هم می‌دهد) کاهو

zemiak = سیب‌زمینی

cibuľa = پیاز

cesnak = سیر

ryža = برنج

fazuľa = لوبیا

hrach = نخود

orech = دانه‌ی روغنی مثل گردو یا بادام

tekvica = کدو تنبل

baklažán = بادمجان

kapusta = کلم

petržlen = جعفری

brokolica = کلم بروکسل

špenát = اسفناج

kel = تره فرنگی

دوست دارم، دوست ندارم

Mám rád _____. = دوست دارم (گوینده مرد)

Mám rada _____. = دوست دارم (گوینده زن)

بعد از این عبارت حتماً باید از مفعول مستقیم (Akuzatív) استفاده کرد. برای منفی کردن آن هم کافی است ابتدای آن ne اضافه کنیم. به تغییر صدای آخر اسم‌ها وقتی مؤنث هستند دقت کنید.

Nemám rád špenát, ale mám veľmi rád mrkvu. = من اسفناج دوست ندارم، ولی هویج خیلی دوست دارم.

Môj brat Jozef má rád kávu, ale ja mám rád čaj. = برادرم یوزف قهوه دوست دارد، اما من چای دوست دارم.

نوشیدنی‌ها Nápoje

nápoj = نوشابه، نوشیدنی

nealkoholický nápoj (nealko نوشیدنی غیر الکلی) (یا به طور مخفف)

voda = آب

čaj = چای

káva = قهوه

Horúca čokolada = شکلات داغ

minerálka = آب معدنی

kola = کوکا کولا

malinovka = نوشیدنی طعم‌دار گازدار (به غیر از کوکاکولا)

džús = آب‌میوه

alkoholický nápoj = نوشیدنی الکلی

alkohol = الکل

pivo = آبجو

víno = شراب

vodka = ودکا

slivovica = عرق آلو سیاه

rum = رام

šampanské = شامپاین

سفارش غذا و خریدن چیزی

اگر شما وارد مغازه‌ای شوید و یا داخل رستورانی شوید و بنشینید، به احتمال خیلی زیاد فروشنده یا گارسن چنین سؤالی از شما خواهد پرسید:

Ako pomôžem? = چه کمکی می‌تونم بکنم؟

Čo si prajete? = چی میل دارید؟

که در پاسخ به آن می‌توانید بگویید

Prosím si _____ . = من _____ میل دارم.

که حتماً به خاطر دارید اسمی که در جای خالی می‌گذارید باید به حالت akuzatív گفته شود.

Dobrý deň, pán Novák. Čo si prajete? = سلام آقای نواک، چی میل دارید؟

Prosím si šalát a kávu. Dnes nie som veľmi hladný. = من سالاد و قهوه میل دارم. امروز خیلی گرسنه نیستم.

غذاهای سنتی اسلواکی

غذای ملی اسلواک بریندزوه هالوشکی bryndzové halušky نام دارد. این غذا از قطعات کوچکی شبیه به پاستا که از آرد سیب‌زمینی تهیه می‌گردد درست می‌شود. سپس آن را با پنیر گوسفندی (bryndza) مخلوط می‌کنند. در پایان روی آن تکه‌هایی کوچک از گوشت سرخ شده‌ی پرچرب خوک می‌ریزند.

یکی دیگر از غذاهای پرطرفدار مشابه هالوشکی سترپاچکی strapačky نام دارد. ماده‌ی اصلی این غذا همان تکه‌های درست شده از آرد سیب‌زمینی است که با کلم ترش (ترشی کلم برگ رنده شده) مخلوط می‌شود. پنیر سرخ شده vyprážený syr همراه با سیب‌زمینی سرخ کرده hranolky هم غذای محبوبی است. یکی دیگر از غذاهای مورد علاقه‌ی مردم در اینجا palacinky است که شبیه به خاگینه شیرین است. در یکی از مناطق اسلواکی به نام ترناوا در نزدیکی براتیسلاوا غذایی به نام لوکشه وجود دارد که

بسیار شبیه به palacinky است اما شیرین نیست و نمک دارد و معمولاً روی آن دانه‌ی خشخاش می‌ریزند. لوکشه را به صورت لقمه قاضی با چیزهای مختلف صرف می‌کنند. در بازار کریسمس، معمولاً لای آن جگر غاز می‌گذارند. اگر مایل هستید بیشتر در مورد غذاهای اسلواکی بدانید می‌توانید به سایت آقای لوبوش به آدرس زیر مراجعه کنید <http://www.slovakcooking.com>.

درس 10

اصطلاحات کاربردی

dôležitý = مهم
zaujímavý = جالب

لغات مرتبط با غذا

mäso = گوشت
kuracie mäso = گوشت مرغ
hovädzie mäso = گوشت گاو
bravčové mäso = گوشت خوک
chlieb = نان
rožok = نان سفید
žemľa = نان گرد
mlieko = شیر
polievka = سوپ
slepačia polievka = سوپ مرغ
soľ = نمک
cukor = شکر
korenie = ادویه
med = عسل
tanier = بشقاب
vidlička = چنگال
lyžička = قاشق
nôž = چاقو
príbor = قاشق، چنگال و چاقو
príloha = مخلفات غذا
dezert = دسر
koláč (یا zákusok) = یک تکه کیک یا کیک تکه‌ای
torta = کیک
zmrzlina = بستنی
Mám chuť na... = می‌خوام.
Dnes má Jozef chuť na pivo. = یوزف امروز دلش آبجو می‌خواد.

داشتن – گذشته و آینده

در درس 8، داشتن و صرف آن را یاد گرفتیم. در اینجا آن را مرور می‌کنیم.

ja mám دارم	my máme داریم
ty máš داری	vy máte دارید
on má او دارد (مرد)	oni majú آنها دارند (تعدادی مرد یا گروهی مختلط)
ona má او دارد (زن)	ony majú آنها دارند (گروهی زن)
ono má آن دارد	

این فعل در زمان گذشته به شکل زیر تغییر می‌کند.

ja som mal (گوینده مرد) داشتم	my sme mali ما داشتیم
ja som mala (گوینده زن) داشتم	
ty si mal (تو مرد) تو داشتی	vy ste mali شما داشتید
ty si mala (تو زن) تو داشتی	
on mal	oni mali آنها داشتند (تعدادی مرد یا گروهی مختلط)
ona mala	
ono malo	

Mínulý týžden sme mali návštevu. = هفته‌ی گذشته، ما یک بازدید داشتیم.

Včera som mal chuť na zákusok, ale mal som iba chlieb. = دیروز هوس کیک کردم، ولی فقط نان خوردم.

برای آینده، شکل فعل به صورت زیر خواهد بود.

ja budem mať خواهم داشت	my budeme mať خواهیم داشت
ty budeš mať خواهی داشت	vy budete mať خواهید داشت
on/ona/ono bude mať خواهد داشت	oni/ony budú mať خواهند داشت

برای منفی کردن آن هم کافی است از پیشوند -ne طبق مثال‌های زیر استفاده کنید.

Nikdy som nemal rád špenát, ale vždy som mal rád mrkvu. = من هیچ وقت اسفناج دوست نداشتم، ولی همیشه هویج دوست داشتم.

Ak nebudem mať peniaze, nebudem mať auto. = اگر پول نداشته باشم، ماشین نخواهم داشت.

Tento piatok budem mať skúšku. = این جمعه، امتحان خواهم داشت.

آیا در مثال‌های بالا، به مواردی که اسم به صورت Akuzatív آمده بود، دقت کردید؟

وعده‌های غذا

raňajky = صبحانه

obed = ناهار

večera = شام حدود ساعت 6 بعدازظهر صرف می‌شود

desiata = تغذیه‌ی صبحگاهی (برای کودکان در مدرسه)

olovrant = تغذیه‌ی عصرگاهی (برای کودکان در مدرسه)

na raňajky = برای صبحانه

na obed = برای ناهار

na večeru = برای شام

Čo budeme mať zajtra na večeru? = فردا برای شام چه خواهیم داشت؟

Čo je dnes na obed? = امروز ناهار چیه؟

Čo ste mali včera na raňajky? = دیروز صبحانه چی خوردین؟

Dnes som mal na raňajky chlieb, kávu a banán. = امروز صبحانه نان، قهوه، و موز خوردم.

Zajtra budeme mať na večeru polievku, koláč a zmrzlinu. = فردا شب برای شام، سوپ، کیک و بستنی خواهیم خورد.

آیا می‌توانید در مثال‌های بالا، مواردی را که اسم به صورت Akuzatív آمده مشخص کنید؟

خانه و آپارتمان

dom = خانه

byt = آپارتمان

bytovka (یا panelák) = مجتمع آپارتمانی

okno = پنجره

dvere = در

strecha = بام

stena = دیوار

komín = دودکش

schody = راه‌پله

výťah = آسانسور

miestnosť = فضا، جا، اتاق (در هر نوع ساختمانی)

izba = اتاق (در خانه یا آپارتمان)

chodba = راهرو

kuchyňa = آشپزخانه

spálňa = اتاق خواب

obývačka = اتاق نشیمن

detská izba = اتاق بچه

kúpeľňa = حمام

toaleta, wc یا záchod = دستشویی، مستراح

pivnica = زیرزمین

poväla = اتاق زیر شیروانی

postel' = تختخواب

gauč (یا pohovka) = مبل سه نفره

vaňa = وان

umývadlo = سینک دستشویی

skriňa = کمد

حرف اضافه

حرف اضافه کلمه‌ای است که نسبت میان دو کلمه را بیان می‌کند و کلمه‌ی بعد از خود را متمم کلمه‌ی قبلی دیگر قرار می‌دهد چنانکه معنی کلمه‌ی نخستین بدون ذکر دوم کامل نیست. مثلاً در جمله‌ی "به تو می‌گویم." اگر "به" را حذف کنیم، معنای جمله ناقص خواهد شد. چند حرف اضافه‌ی پر مصرف در فارسی عبارتند از به، از، با، و برای. به اسمی که بعد از حرف اضافه می‌آید متمم می‌گویند.

این چند حرف اضافه خیلی در یادگیری نقش اسم به عنوان متمم اهمیت زیادی دارند. در اسلواکی، اسم بعد از هر کدام از این حروف اضافه نقشی متفاوت به خود می‌گیرد. مثلاً اگر بعد از "با" بیاید به آن حالت ابزاری (inštrumental) می‌گویند مثلاً با ماشین آمدم یا با اتوبوس رفت. ولی اگر بعد از "به" بیاید به آن نقش **datív** می‌گویند مثلاً به حمید گفتم. برای نشان دادن این نقش‌ها یا متمم‌ها در اسلواکی آخر اسم را عوض می‌کنند.

حروف اضافه‌ی زیر را قبلاً دیدید و توضیح دادیم که در صورتی که فعل دارای حرکت باشد و این حروف نشان دهنده‌ی حرکت و جهت باشند، اسم بعد از آنها به شکل مفعول مستقیم می‌آید (Akuzatív).

در این درس می‌بینیم که از این حروف اضافه می‌توان برای نشان دادن مکان و موقعیت هم استفاده کرد که در آن صورت فعل آن دارای حرکت نیست و ساکن است. در این حالت، اسم بعد از این حروف اضافه به حالت **inštrumentál** خواهد آمد.

na = روی، به سوی

nad = بالای

pod = زیر، پایین

Kniha je na stole, ale časopis je pod stoličkou. = کتاب روی میز است، اما مجله زیر صندلی است.

Nad gaučom sú hodiny. = ساعت بالای مبل سه نفره است.

v, vo = در، درون

نکته‌ی تلفظی: اگر کلمه‌ی بعد از **v** خودش با **v** شروع شود یا سیلاب اولش بیش از 2 حرف بی‌صدا داشته باشد، برای آسانی تلفظ به جای **v** از **vo** استفاده می‌کنیم. حالت اسم **lokál** می‌شود.

مثال:

vo Viedni در وین – کلمه‌ی بعدی با **v** شروع می‌شود.

vo štvrtok در روز پنجشنبه – کلمه‌ی بعدی با 4 حرف بی‌صدا شروع می‌شود.

vo dvore در – کلمه‌ی بعدی با 2 حرف بی‌صدا شروع می‌شود.

do = به طرف

od = از

z, zo (به معنای خروج از چیزی یا جدا شدن از چیزی) =

نکته‌ی تلفظی: اگر کلمه‌ی بعد از **z** خود با **z** یا **s** یا **š** شروع شود، برای آسانی تلفظ، به جای **z** از **zo** استفاده می‌کنیم. حالت اسم **genetív** می‌شود.

zo Zuzany از روزانا – کلمه‌ی بعدی با **z** شروع می‌شود.

zo Španielska اهل اسپانیا – کلمه‌ی بعدی با **š** شروع می‌شود.

zo Spojených štátov amerických اهل ایالات متحده‌ی آمریکا – کلمه‌ی بعدی با **s** شروع می‌شود.

k, ku = به سمت، به طرف

نکته‌ی تلفظی: اگر کلمه‌ی بعد از k خود با k شروع شود یا سیلاب اولش بیش از 2 حرف بی‌صدا داشته باشد، برای آسانی تلفظ، به جای k از ku استفاده می‌کنیم.
Ku kolesu کنار چرخ، به چرخ – کلمه‌ی بعدی با k شروع می‌شود.
Ku mne پیش من، کنار من – کلمه‌ی بعدی با 2 حرف بی‌صدا شروع می‌شود.

V koši je odpad. = داخل سطل، آشغال است.

Proším, vstúpte do nášho bytu! = لطفاً به آپارتمان ما وارد شوید!

Tento biely vták prilieta z horúcich krajín. = این پرنده‌ی سفید از کشورهای گرم (به اینجا) پرواز می‌کند.

Každé ráno vychádzam z domu o ôsmej. = هر روز صبح ساعت 8، من از منزل خارج می‌شوم.

Som z Iránu. = من اهل ایران هستم.

Pod' bližšie k oknu, lebo je tam sviežy vzduch. = بیا نزدیک پنجره، برای اینکه اینجا هوای تازه هست.

pred = جلوی (مکان)، قبل از (زمان)

za = پشت (مکان)، در ازای (برای قیمت در خرید و فروش استفاده می‌شود)

po = بعد از

pri = در کنار، بغل دست، دم (یا vedľa)

Pred jeho domom parkuje susedovo auto. = ماشین همسایه جلوی خانه‌اش پارک شده.

Po prírodnej katastrofe bolo veľa škôd. = بعد از بلای طبیعی، خسارت زیاد بود.

Za plotom je veľká záhrada a pri dome stojí nová garáž. = پشت نرده باغ بزرگی هست و جلوی خانه گاراژ.
تازه‌ای قرار دارد.

Vedľa mňa sedí predseda vlády. = نخست وزیر کنار من نشسته است.

medzi = بین

proti = بر علیه

oproti = روبروی

okolo = حوالی

Stolička je medzi stolom a skriňou, ale posteľ je oproti zrkadlu. = صندلی بین میز و کمد است اما تختخواب روبروی آینه است.

Všetci sme proti tomuto návrhu, pretože je hlúpy a kontraproduktívny. = ما همگی علیه این برنامه هستیم، چون احمقانه و مخرب است.

Mesiac krúži okolo Zeme. = ماه به دور زمین می‌چرخد.

لباس، رقص، و موسیقی سنتی اسلواک

این روزها لباس، رقص و موسیقی سنتی اسلواکی را فقط در جشنواره‌ها، که عمدتاً در تابستان برگزار می‌شوند، می‌توان دید. دو شهرستان که در برگزاری این جشن‌ها معروف هستند یکی ویخودنا Východná در شمال اسلواکی در منطقه‌ی لیپتوو است و

دیگری دتوا Detva در مرکز اسلواکی. بیشتر این مراسم و سنن دیگر بخشی از زندگی نوین روزمره نیستند و تعداد کسانی که از آداب آن اطلاع دارند بسیار اندک است، به خصوص در میان کسانی که در شهرها زندگی می‌کنند.

لباس‌های سنتی اسلواکی کاملاً متفاوت هستند. هر منطقه لباس خاص خود را دارد که مدل آن، رنگش، طرحش و تزئیناتش با سایرین فرق دارد. مردان منطقه دتوا در مرکز اسلواکی لباس سنتی بسیار جالبی بر تن می‌کرده‌اند: پیراهنشان شکمشان را نمی‌پوشانده. بنا بر افسانه‌ها، مردان این منطقه به سرقت مشهور بوده‌اند و به همین جهت هم لباسشان کوتاه بود تا نشان دهند که چیزی زیر پیراهنشان پنهان نکرده‌اند.

ساز سنتی اسلواکی فویارا نام دارد که عمدتاً مورد استفاده‌ی چوپانان قرار می‌گرفت. این ساز صدای بسیار دلنشینی دارد.

رقص سنتی اسلواکی دارای پرش و چرخش زیادی است که با ویولن همراهی می‌شود. جنبش زیادی بین رقصندگان وجود دارد، ولی دو رقصنده‌ی مرد و زن به ندرت یکدیگر را لمس می‌کنند. گروه لوچنیتسا Lúčnica یکی از گروه‌های معروف حرفه‌ای رقص سنتی در اسلواکی است. شما می‌توانید ویدیوی رقص‌های این گروه را در یوتیوب ببینید.

یکی از شاخصه‌های رقص مردان تبری است که در دست دارند. البته این تبر فقط جنبه‌ی تزئینی دارد.

افتخار می‌دین؟ (برای تقاضای رقص در مراسمی رسمی) = *Smiem prosiť?*

خوشبختانه = *našťastie*

متأسفانه، بدبختانه = *nanešťastie, bohužiaľ or žiaľbohu*

دلم ناهار می‌خواد، ولی متأسفانه پول ندارم. = *Mám chuť na obed, ale bohužiaľ nemám peniaze.*

کیف پول همراهم نیست، ولی خوشبختانه کارت = *Nemám peňaženku, ale našťastie mám kreditnú kartu.* اعتباری دارم.

صرف فعل

صرف فعل در اسلواکی نسبتاً ساده است. مصدرها در اسلواک همگی به *-ť* ختم می‌شوند. مثلاً، که *robiť* به معنای "انجام دادن" است یا *písať* به معنای نوشتن و یا *čítať* به معنای خواندن. برای صرف فعل باید ابتدا ریشه‌ی آن را دانست. این قسمت کار کمی ممکن است سخت باشد، ولی به مرور یاد خواهید گرفت، مانند زبان فارسی. ریشه‌ی مصدر *robiť* کلمه‌ی *rob-* است. حال با توجه به فاعل (انجام دهنده‌ی کار - من، تو، او، ...) به انتهای این ریشه یک نشانه‌ی فاعلی اضافه می‌کنیم.

<i>ja robím</i>	من انجام می‌دهم	<i>my robíme</i>	ما انجام می‌دهیم
<i>ty robíš</i>	تو انجام می‌دهی	<i>vy robíte</i>	شما انجام می‌دهید
<i>on/ona/ono robí</i>	او انجام می‌دهد	<i>oni/ony robia</i>	آنها انجام می‌دهند

برای منفی کردن فعل هم کافی است که به ابتدای آن *-ne* اضافه کنیم.

<i>ja nerobím</i>	من انجام نمی‌دهم	<i>my nerobíme</i>	ما انجام نمی‌دهیم
<i>ty nerobíš</i>	تو انجام نمی‌دهی	<i>vy nerobíte</i>	شما انجام نمی‌دهید
<i>on/ona/ono nerobí</i>	او انجام نمی‌دهد	<i>oni/ony nerobia</i>	آنها انجام نمی‌دهند

حال بیایید دو مصدر دیگری که قبلاً دیدیم یعنی خواندن و نوشتن را صرف کنیم.

ریشه‌ی خواندن *-čítať* است. صرف فعل آن به شکل زیر خواهد بود.

<i>ja čítam</i>	من می‌خوانم	<i>my čítame</i>	ما می‌خوانیم
<i>ty čítaš</i>	تو می‌خوانی	<i>vy čítate</i>	شما می‌خوانید
<i>on/ona/ono číta</i>	او می‌خواند	<i>oni/ony čítajú</i>	آنها می‌خوانند

ریشه‌ی نوشتن *-písať* است. صرف فعل آن به شکل زیر خواهد بود.

<i>ja píšem</i>	من می‌خوانم	<i>my píšeme</i>	ما می‌خوانیم
<i>ty píšeš</i>	تو می‌خوانی	<i>vy píšete</i>	شما می‌خوانید
<i>on/ona/ono píše</i>	او می‌خواند	<i>oni/ony píšú</i>	آنها می‌خوانند

همان‌طور که دقت کردید بخش آخر سوم شخص جمع قرمز شده و در سه فعلی که دیدید متفاوت است یک قانون در این مورد وجود دارد. به آخر فعل اول شخص مفرد در این سه فعل توجه کنید. برای راحتی کار آنها را اینجا دوباره نوشته‌ایم.

robím -> robia
 čítam -> čítaju
 píšem -> pišu

قانون را خودتان متوجه شدید. باید به آخر اول شخص مفرد نگاه کنید و سوم شخص جمع را بر اساس آن بگویید.

Čo robíš dnes večer? = امشب چه کار می‌کنی؟

Ja teraz čítam knihu, ale vy píšete list. = من الان دارم کتاب می‌خوانم، شما دارید نامه می‌نویسید.

صرف فعل در آینده

برای صرف فعل در آینده، همان‌طور که در درس 10 دیدید، کافی است آینده‌ی فعل بودن را قبل از ریشه‌ی فعل بیاورید. به مثال‌های زیر برای مصدر انجام دادن توجه کنید.

ja budem robiť	من انجام خواهم داد	my budeme robiť	ما انجام خواهیم داد
ty budeš robiť	تو انجام خواهی داد	vy budete robiť	شما انجام خواهید داد
on/ona/ono bude robiť	او انجام خواهد داد	oni/ony budu robiť	آنها انجام خواهند داد

برای منفی کردن این فعل‌ها کافی است به اول -bude- پیشوند منفی‌ساز -ne- اضافه کنید.

Viete, čo budete robiť zajtra a v pondelok? = آیا می‌دانید فردا و دوشنبه چه کار خواهید کرد؟

Zajtra budem čítať časopis, ale v pondelok budeme ja a moja kolegyňa písať článok. = فردا مجله

خواهم بخوانم، اما دوشنبه من و همکارم (مؤنث) مقاله خواهیم نوشت.

صرف فعل در گذشته

آیا صرف فعل داشتن را در گذشته به خاطر دارید؟ کار شبیه همان است. روال آن را تکرار می‌کنیم.

1- به مصدر آن نگاه کنید.

2- ť- را از آخر آن بردارید.

3- شناسه‌ی مورد نظر برای فاعل (من، تو، او...) را به آن اضافه کنید.

حال به صرف فعل انجام دادن در گذشته می‌پردازیم.

ja som robil	کردم (گوینده مرد)	my sme robili	ما کردیم
ja som robila	کردم (گوینده زن)		
ty si robil	تو کردی (تو مرد)	vy ste robili	شما کردید
ty si robila	تو کردی (تو زن)		
on robil	کرد (مرد)	oni robili	آنها کردند
ona robila	کرد (زن)	ony robili	آنها کردند
ono robilo	کرد (خنثی)		

طبق قاعده‌ی همیشگی از -ne- برای منفی کردن این افعال استفاده کنید.

ja som nerobil	نکردم (گوینده مرد)	my sme nerobili	ما نکردیم
ja som nerobila	نکردم (گوینده زن)		

ty si nerobil	تو نکردی (تو مرد)	vy ste nerobili	شما نکردید
ty si nerobila	تو نکردی (تو زن)		
on nerobil	نکرد (مرد)	oni nerobili	آنها نکردند
ona nerobila	نکرد (زن)	ony nerobili	آنها نکردند
ono nerobilo	نکرد (خنثی)		

برای اینکه مثال‌های بیشتری در اختیار شما بگذاریم، حال به صرف فعل‌های خواندن و نوشتن در گذشته می‌پردازیم.

مصدر خواندن čítať که از آن داریم ریشه‌ی خوان číta

ja som čítal, ja som čítala, ty si čítal, ty si čítala, on čítal, ona čítala, ono čítalo, my sme čítali, vy ste čítali, oni/ony čítali

مثال‌های بالا را به فارسی بنویسید.

مصدر نوشتن písať که از آن داریم ریشه‌ی نویس píše

ja som písal, ja som písala, ty si písal, ty si písala, on písal, ona písala, ono písalo, my sme písali, vy ste písali, oni/ony písali

مثال‌های بالا را به فارسی بنویسید.

Minulý týždeň sme písali správu pre parlament. = هفته‌ی گذشته، ما برای مجلس خبر نوشتیم.

Ty vôbec nevieš, čo si včera robil! Bol si opitý? = تو اصلاً خبر نداری دیروز چه کار کردی؟ مست بودی؟ (مخاطب = مرد است.)

Čítal som príbeh o hrade a rozprávku o drakovi. = من داشتم یک داستان در مورد یک قصر و یک قصه در مورد = یک اژدها خواندم.

در شهر چه خبر

mesto = شهر

dedina = روستا

ulica = خیابان

námestie = میدان، میدانگاه

most = پل

budova = ساختمان

cesta = جاده

chodník = پیاده‌رو

prechod = خط‌کشی عابر پیاده

semafór = چراغ راهنما

križovatka = چهارراه، تقاطع

podchod = زیرگذر (برای عابر پیاده)

pešia zóna = منطقه‌ی عابر پیاده (منطقه ورود خودرو ممنوع)

parkovisko = پارکینگ
stanica = ایستگاه
autobusová stanica = ترمینال اتوبوس
železničná stanica = ایستگاه قطار
hlavná stanica = ایستگاه اصلی قطار
autobusová zastávka = ایستگاه اتوبوس
letisko = فرودگاه
prístav = بندر، لنگرگاه
metro = مترو
banka = بانک
poisťovňa = بیمه
bankomat = خودپرداز
novinový stánok = دکه روزنامه فروشی
obchod = فروشگاه، مغازه
obchodný dom = مرکز خرید
potraviny = بقالی
drogéria = فروشگاه لوازم بهداشتی و آرایشی
hotel = هتل
ubytovňa (یا penzión) = مسافرخانه
reštaurácia = رستوران
bar = بار
krčma (یا hostinec) = مشروب فروشی
úrad = اداره
úradná budova = ساختمان اداری
mestský úrad = شهرداری منطقه
radnica = شهرداری (محل کار شهردار)
kino = سینما
divadlo = نمایش خانه
dom kultúry (یا kultúrny dom) = خانه‌ی فرهنگ
plaváreň = استخر سرپوشیده
kúpalisko = استخر روباز
nemocnica (یا poliklinika) = بیمارستان
lekárneň = داروخانه
škola = مدرسه
univerzita (یا vysoká škola) = دانشگاه یا مدرسه عالی
pomník = تندیس
socha = مجسمه

kostol = کلیسا

cintorín = گورستا

hrob = گور

hrad = قصر

zámok = قلعه

park = پارک

fontána = فواره

fakt? = واقعاً

a tak ďalej = و به همین ترتیب

všetko = همه چیز

niečo = به چیز

nič = هیچ چیز

všetci = همه کس

niekto = یک کسی

nikto = هیچ کس

doma = در خانه

domov = به خانه، به سمت خانه

سرگرمی‌ها

Čo rád robíš? = چه کاری دوست داری بکنی؟ (مخاطب مرد)

Čo rád robíte? = چه کاری دوست دارید بکنید؟ (مؤدبانه به مخاطب مرد)

Čo rada robíš? = چه کاری دوست داری بکنی؟ (مخاطب زن)

Čo rada robíte? = چه کاری دوست دارید بکنید؟ (مؤدبانه به مخاطب زن)

Čo radi robíte? = چه کاری دوست دارید بکنید؟ (سؤال از چند نفر)

نکته: کلمه‌ی rád/rada/radi یعنی با خوشحالی یا با شادی

Rád / Rada... + دوست دارم = فعل حال ساده

گوینده‌ی مرد از rád استفاده می‌کند و گوینده‌ی زن از ráda

... pozerám televíziu. = ... تلویزیون تماشا کنم.

... počúvam hudbu. = ... موسیقی گوش بدم.

... hrám futbal. = ... فوتبال بازی کنم.

... hrám na gitaru. = ... گیتار بزنم.

... varím halušky. = ... هالوشکی بپزم.

... pečiem koláč. = ... کیک درست کنم.

... chodím do kina. = ... به سینما بروم.

pozerať (ریشه: pozerá-) = تماشا کردن

počúvať (ریشه: počúva-) = گوش کردن

spievať (ریشه: spieva-) = آواز خواندن

tancovať (ریشه: tancuje-) = رقصیدن

variť (ریشه: varím-) = پختن

piecť (stem: pečie-) = در فر پختن (با حرارت و بدون آب و روغن)
jesť (ریشه: je-) = خوردن

نکته: گذشته‌ی فعل خوردن بی‌قاعده است.

ja som jedol = من خوردم

ty si jedla = تو خوردی

piť (ریشه: pije-) = نوشیدن

behať (ریشه: behá-) = دویدن

kráčať (ریشه: kráča-) = راه رفتن

chodiť (ریشه: chodí-) = رفتن

spať (ریشه: spí-) = خوابیدن

hrať (ریشه: hrá-) = بازی کردن

hrať (بازی کردن) (یک ورزش و یا یک بازی) = مفعول مستقیم + hrať

hrať na (نواختن) (آلت موسیقی) = مفعول مستقیم + hrať na

jazdiť (ریشه: jazdí-) = راندن

fajčiť (ریشه: fajčí-) = سیگار کشیدن

televízia = تلویزیون

hudba = موسیقی

rádio = رادیو

tanec = رقص

pesnička (یا pieseň [مؤنث]) = آهنگ، ترانه

futbal = فوتبال

hokej = هاکی

tenis = تنیس

volejbal = والیبال

basketbal = بسکتبال

bejzbal = بیسبال

americký futbal = راگبی

gitara = گیتار

klavír = پیانو

husle = ویولن

bubon = جاز

flauta = فلوت

trúbka = ترومپت

چند حرف اضافه

s = با

bez = بدون

pre = برای

o = در مورد، راجع به

Včera som bola nakupovať s mojou kamarátkou. = دیشب با همکارم (مؤنث) خرید می کردم.

Neviem, ako sa dostanem do mesta bez auta. = نمی دونم چطوری بدون ماشین خودم را به شهر برسانم.

Táto vetrovka je môj darček pre Jakuba. = این پالتو هدیه‌ی من برای یاکوب است.

Moja nová kniha je o histórii. = کتاب تازه‌ی من در مورد تاریخ است.

واژگان جدید: طبیعت

príroda = طبیعت

prostredie = محیط

hora (یا vrch) = کوه

pohorie = سلسه جبال

kopec = تپه

dolina (یا údolie) = دره

les = جنگل

strom = درخت

tráva = علف

kvet = گل

lúka = علفزار، چمن

rieka = رودخانه

potok = نهر، جوی

breh = ساحل رودخانه

jazero = دریاچه

kameň = سنگ

skala = صخره

more = دریا

oceán = اقیانوس

vlna = موج

pobrežie = ساحل

ostrov = جزیره

pláž (مؤنث) = پلاژ

sopka = آتشفشان

jaskyňa = غار

púšť (مؤنث) = بیابان

piesok = شن

صرف افعال در گذشته - ادامه

در درس 11 دیدیم که افعال در گذشته چگونه ساخته می‌شوند. کافی است که **ť**- را از پایان آن برداریم و سپس شناسه‌ی مناسب را به آخر آن اضافه کنیم.

اما مصدرهای هستند که به **iet**- ختم می‌شوند. در این حالت باید **i**' را هم حذف کرد. یک مثال خیلی پرمصرف آن مصدر دانستن **vedieť** است. این مصدر در گذشته به شکل زیر صرف می‌شود.

ja som vedel می‌دانستم (گوینده مرد)

ja som vedela می‌دانستم (گوینده زن)

ty si vedel می‌دانستی (مخاطب مرد)

ty si vedela می‌دانستی (مخاطب زن)

on vedel او (مرد) می‌دانست

ona vedela او (زن) می‌دانست

ono vedelo آن می‌دانست

my sme vedeli می‌دانستیم

vy ste vedeli می‌دانستید

oni vedeli می‌دانستند

ony vedeli می‌دانستند (گروهی زن)

بالا، پایین، چپ، راست

hore = بالا

dole = پایین

vľavo (یا naľavo) = در سمت چپ

vpravo (یا napravo) = در سمت راست

dolava = به سمت چپ

doprava = به سمت راست

اگر بخواهیم از این کلمات صفت بسازیم، به شکل زیر در خواهند آمد.

Horný

Dolný

Ľavý

Pravý

ضمایر انعکاسی

وقتی می‌گوییم "من خودم را در آینه می‌بینم." کلمه‌ی "خودم" یک ضمیر انعکاسی است. در زبان اسلواک ضمیر مستقلی وجود ندارد که این را نشان دهد. به جای آن از دو کلمه‌ی **sa** و **si** استفاده می‌کنند.

موارد استفاده از **sa**: هنگامی که مفعول مستقیم کاری خود شخص باشد. مثال:

Neviem, ako sa dostanem do mesta bez auta. = نمی‌دونم چطوری بدون ماشین خودم را به شهر برسانم.

موارد استفاده از **si**: هنگامی که مفعول در واقع متممی است که بعد از "به" قرار می‌گیرد، مثلاً "به خودم گفتم."

حال اجازه دهید به مثالی در زبان اسلواکی بپردازیم. مثلاً برای معرفی خود، شنیده‌اید که می‌گوییم ----- **volám sa**. توضیح آن به این شکل است. **Volat'** یعنی خواندن (به معنای صدا کردن)، یا نامیدن. به همین جهت وقتی خودمان را معرفی می‌کنیم، در زبان اسلواکی در واقع می‌گوییم "خود را _____ می‌نامم." که معادل آن می‌شود. ----- **Volám sa** به همین شکل اگر بخواهیم خود را معرفی کنیم به فارسی (که شبیه فارسی قدیمی خواهد بود) می‌گوییم، خود را مسعود می‌خوانم. **Volám sa Masoud**. یا به عبارت امروزی نام من مسعود است. این فعل را می‌توان به شکل زیر صرف کرد. برای راحتی بیشتر زبان‌آموز فارسی‌زبان، ترجمه‌ی آن را به صورت متداول می‌نویسیم.

ja sa volám _____	نام من _____ است.	my sa voláme _____	نام ما _____ است.
ty sa voláš _____	نام تو _____ است.	vy sa voláte _____	نام شما _____ است.
on/ona/ono sa volá _____	نام او _____ است.	oni/ony sa volajú _____	نام آنها _____ است.

برای مثال در مورد "si" می‌توان از "dať si" استفاده کرد. **dať** به معنای دادن است. اگر بخواهیم بگوییم مثلاً "کتاب را به من بده." می‌شود "Daj mi knihu." همانطور که می‌بینید برای "به من" از ضمیر **mi** استفاده کرده‌ایم. ترجمه‌ی تحت‌اللفظی "dať si" یعنی چیزی را به خود دادن. وقتی می‌خواهند در مورد انتخاب چیزی برای خوردن صحبت کنند از این اصطلاح استفاده می‌کنند. مثلاً اگر به کافی شاپ بروید، از شما می‌پرسند

Čo si dajte? = چی میل می‌کنید؟ (ترجمه‌ی کلمه به کلمه: به خود چه می‌دهید؟)

Ja si dám čaj. = چای میل می‌کنم. (به خود چای می‌دهم).

در فارسی، 6 ضمیر انعکاسی داریم، اما همانطور که دیدید در اسلواکی فقط همان **sa** یا **si** را استفاده می‌کنیم.

ربط دو جمله با "že"

že = (برای ربط دو جمله استفاده می‌شود)

vidieť = دیدن (-vidieť: ریشه)

Vidím, že čítate knihu. = می‌بینم که دارید کتاب می‌خوانید.

Vedeli ste, že tam nikto nehovorí po anglicky? = آیا می‌دانستید که در آنجا هیچ‌کس انگلیسی صحبت نمی‌کند؟

Nemyslím si, že je to dobrý nápad. = فکر نمی‌کنم که این نظر خوبی باشد.

byť rád, že = خوشحال بودن از این که =

Som rád, že máš rád polievku. = خوشحالم که سوپ دوست دارید. (گوینده مرد)

Moja dcéra je rada, že čítala knihu. = دخترم خوشحال است که کتاب خواند.

ربط دو جمله با "či"

či = آیا

Neviem, či mám dosť peňazí. = نمی‌دانم که آیا پول به اندازه‌ی کافی دارم (یا نه).

Viete, či tu bol môj brat? = آیا می‌دانید (خبر دارید) که آیا برادر من اینجا بود (یا نه).

ضرب‌المثل‌های اسلواک

زبان اسلواکی از لحاظ ضرب‌المثل بسیار غنی است. در زیر چندتایی از آنها را می‌بینید.

Bez práce nie sú koláče. = بدون کار خبری از کیک نیست (معادل = نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود)

Aká matka, taká Katka. = چنین مادر، چنین کاتکا - شکل معزز کاتارینا (معادل = چنین پدر، چنین پسر)

Mýliť sa je ľudské. = خطا از انسان است. معادل = انسان جایز‌الخطا است.

Trafená hus zagágala. = غازی که تیر خورده خودش جیغ می‌زنه. معادل = چوب رو که برمی‌داری، گربه دزده فرار می‌کنه. (یعنی گناهکار خودش اعتراف می‌کنه.)

Láska ide cez žalúdok. = عشق از راه شکم می‌گذرد. (بدین معنا که زنی که دست‌پخت خوبی دارد، عاشقش می‌شوند.)

Komu niet rady, tomu niet pomoci. = به کسی که حرف گوش نمی‌دهد، نمی‌شود کمک کرد. معادل = خودکرده را
تدبیر نیست.

Čo sa v mladosti naučíš, v starobe akoby si našiel. = آنچه در جوانی می‌آموزی، در کهن سالی مانند آن است که
بیابیش. معادل = هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت.

Opakovanie - matka múdrosti. = تکرار مادر درایت است. معادل = کار نیکو کردن از پر کردن است.

Kto chce psa biť, palicu si nájde. = کسی که بخواهد سگ را بزند، چوب پیدا می‌کند. خواستن توانستن است.

Dobrá rada nad zlato. = اندرز نیکو، به از طلا. معادل = پند خوب را باید آویزه‌ی گوش کرد.

Kúpil mačku vo vreci. = یک گربه در کیسه خرید. معادل = لر نه به بازار، بازار می‌گنده.

Nechváľ deň pred večerom. = قبل از غروب، خوبی روز را نگو. معادل = جوجه را آخر پاییز می‌شمارند.

Pomaly ďalej zájdeš. = آهسته، دورتر می‌روی. معادل = رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود.

Učený nikto z neba nepadol. = هیچ‌کس آموخته از آسمان نیافتاده. معادل = همه از روز اول همه‌چیز را نمیدانند.

Keď neprší, aspoň kvapká. = وقتی بارون نمی‌آد، حداقل چکه می‌کنه. معادل = کاجی به از هیچی.

Iný kraj, iný mrav. = ملکی دیگر، قانونی دیگر. معادل = خواهی نشوی رسوا، هم‌رنگ جماعت شو.

Dovtedy sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije. = با یک کوزه فقط تا زمانی می‌توانی آب برداری که
شکسته. معادل = تا تنور داغه نون رو باید چسبوند.

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden... = یه بار، یه جایی بود، یه زمانی بود. معادل = روزی روزگاری (برای اول قصه‌ها) یا
یکی بود یکی نبود

افسانه‌ی سوه‌توپلوك Svätopluk

سوه‌توپلوك در قرن 19 می‌زیسته و یکی از مهم‌ترین حکمرانان موراوایای کبیر بوده است. موراوایای کبیر، حکومتی بود که در اوج قدرت خود بر بخش اعظم اروپای مرکزی حکومت می‌کرد. بنا بر افسانه‌ای که عمدتاً در فرهنگ عامه و تاریخ اسلواکی دیده می‌شود، سوه‌توپلوك پیر و بیمار از سه پسرش خواست بر بالینش حاضر شوند و با خود ترکه‌هایی بیاورند. وی ترکه‌ای به هر پسر داد و از آنها خواست آن را بشکنند. البته شکستن یک ترکه کار آسانی بود. سپس او از پسرانش خواست که سه ترکه را به هم ببافند و به آنها گفت، "حال سعی کنید که آن ترکه‌ها را بشکنید." هیچ یک از پسران نتوانستند این کار را بکنند.

سوه‌توپلوك سپس رو به پسرانش کرد و گفت، "ببینید فرزندانم، اگر شما دائماً با هم در حال جنگ و مرافعه باشید، دشمنانتان به راحتی شما را خواهند شکست. اما اگر با هم متحد شوید، هیچ دشمنی نخواهد توانست شما را شکست دهد." چند سال بعد، سوه‌توپلوك از دنیا رفت. آن سه برادر به خوبی با هم متحد ماندند و بر دشمنانان غلبه کردند. اما پس از مدتی، آنان با هم نساختند

و شروع به مرافعه کردند. به همین دلیل، قدرتشان تحلیل یافت و قوم فرانک، که قبیله‌ای از منطقه‌ی شمال بودند، بر آنان فائق آمدند.

در بخش مهمی از تاریخ خود، پایتخت فعلی اسلواکی به نام‌های مختلفی خوانده می‌شده است که مهمترین‌شان نام یونانی ایستروپولیس Istropolis است که به معنای شهری در جوار دانوب است. این شهر در زبان آلمانی (تحت حکومت امپراطوری اتریش) پرسبورگ Pressburg، و در زبان مجاری (تحت حکومت امپراطوری مجار) پوزون Pozsony نامیده می‌شده است. در سال 1919 بود که نام فعلی آن یعنی براتیسلاوا توسط تعدادی از فرهیختگان اسلواک زبان برگزیده شد.

وجه تسمیه این نام ارتباط آن با نامی است که برای اولین بار به این شهر داده شده بود یعنی Brezalauspurc. این احتمال وجود دارد که این نام از اسم پسر سوه‌توپلوک یعنی پردسلاو Predslav گرفته شده باشد.

نام امروزی این شهر به نظر از دو بخش brat یعنی "برادر" و sláva به معنای "شکوه" ساخته شده است که می‌توان با کمی اغماض آن را "شکوه برادران" ترجمه کرد که به نوعی اشاره به افسانه‌ی سوه‌توپلوک است.

umývadlo = دستشویی
 vaňa = وان حمام
 umývať sa (ریشه: umýva- sa) = شستشوی خود
 sprcha = دوش
 sprchovať sa (ریشه: sprchuje- sa) = شستن خود (دوش گرفتن)
 zubná kefka = مسواک
 zubná pasta = خمیر دندان
 zubná niť = نخ دندان
 žiletka = تیغ ریش تراشی
 holiaci strojček = ریش تراش برقی
 holiť sa (ریشه: holi- sa) = ریش خود را تراشیدن
 voda po holení = (Aftershave) عطر بعد از اصلاح
 mydlo = صابون
 šampón = شامپو
 sprej = افشانه؛ اسپری
 deodorant = ضد عرق، دئودورانت
 parfém (یا voňavka) = عطر

چند فعل مفید

pýtať sa (ریشه: pýta- sa) = پرسیدن
 pracovať (ریشه: pracuje-) = کار کردن
 nudiť sa (ریشه: nudí- sa) = بی حوصله بودن
 meškať (ریشه: mešká-) = دیر کردن
 čakať (ریشه: čaká-) = منتظر ماندن
 otvoriť (ریشه: otvára-) = باز کردن
 zatvoriť (ریشه: zatvára-) = بستن
 otvorený = باز
 zatvorený = بسته
 otváracie hodiny = ساعات کار (مغازه - ساعت‌هایی که مغازه باز است).
 vedieť (ریشه: vie-) = دانستن، بلد بودن (یک مهارت)
 poznať (ریشه: pozná-) = شناختن، بلد بودن (یک آدرس)
 učiť (ریشه: učí-) = درس دادن
 učiť sa (ریشه: učí- sa) = یاد گرفتن
 vlastniť (ریشه: vlastní-) = مالک چیزی بودن

به خاطر آوردن = pamätat' si (ریشه: pamätá- si)

مفعول مستقیم Akuzatív – اسم به همراه صفت

در درس 8 یاد گرفتیم که مفعول مستقیم چیست، کجا به کار می‌رود، و در زبان اسلواکی چگونه ساخته می‌شود. در زبان اسلواکی فقط اسم نیست که بر اساس نقش آن در جمله شکل تازه‌ای به خود می‌گیرد، بلکه صفت‌های آن هم تغییر شکل می‌دهند تا نقش اسم را نشان دهند. جدول زیر این تغییرات را نشان می‌دهد.

جنسیت اسم	حالت ساده (nominative)	مفعول مستقیم (Akuzatív)
مذکر جاندار	پسر کوچک = malý syn	پسر کوچک را malého syna
مذکر بی‌جان (بدون تغییر)	خانه‌ی بزرگ veľký dom	خانه‌ی بزرگ را veľký dom
مؤنث جاندار و بی‌جان	دختر زیبا pekná dcéra سوپ خوشمزه chutná polievka	دختر زیبا را peknú dcéru سوپ خوشمزه را chutnú polievku
خنثی (بدون تغییر)	آبجوی خنک studené pivo	آبجوی خنک را studené pivo

چند مثال:

- مذکر

Moja suseda má malého syna. = همسایه‌ی من پسر کوچکی دارد. (مذکر جاندار)

Vidím veľký dom. = خانه‌ی بزرگ را می‌بینم. (مذکر بی‌جان - بدون تغییر)

- مؤنث: تعویض -á در پایان هم اسم و هم صفت با -ú-

Jozefova teta má veľmi peknú dcéru. = خاله‌ی یوزف دختر بسیار زیبایی دارد.

- خنثی: بدون تغییر

Prosím si studené pivo. = من یک آبجوی سرد میل دارم.

ضمیر شخصی برای مفعول مستقیم

جدول زیر ضمایر شخصی برای مفعول مستقیم را نشان می‌دهد.

شخص	ضمیر فاعلی مفرد	ضمیر مفعولی مفرد	ضمیر فاعلی جمع	ضمیر مفعولی جمع
اول	من ja	من mňa	ما my	ما را nás
دوم	تو ty	تو teba	شما vy	شما را vás
سوم	او	او را	آنها ony, oni	آنها را nich
مذکر	On	Jeho		
مؤنث	Ona	Ju		
خنثی	Ono	Jeho		

در زبان اسلواکی، برای ضمایر مفرد یک شکل کوتاه هم وجود دارد که وقتی که ضمیر مفعولی درست در کنار فعل قرار گرفته باشد به کار می‌رود. در موارد زیر از شکل کامل استفاده کرد:

1- اگر مفعول در اول جمله باشد

2- اگر مفعول بعد از حرف اضافه قرار بگیرد

3- اگر روی آن بخواهیم بیشتر تأکید کنیم.

جدول زیر شکل کوتاه ضمائر را به شما نشان می‌دهد.

شکل کوتاه ضمائر شخصی

شخص	ضمیر مفعولی مفرد - کامل	ضمیر مفعولی مفرد - کوتاه
اول	من را mňa	مرا ma
دوم	تو را teba	تو را ťa
سوم	او را	او را
مذکر	Jeho	ho
مؤنث	Ju	Ju
خنثی	Jeho	ho

چند مثال:

Vieš, že ťa milujem. = می‌دونی که دوستت دارم.

Teba nikto nikdy nemal rád. = تو را هیچ وقت هیچ کس دوست نداشت.

Videl som ju pred obchodom, ale jeho som tam vôbec nevidel. = او (زن) را جلوی فروشگاه دیدم، اما او

(مرد) را اصلاً ندیدم.

Budem ich čakať pred kostolom. = جلوی کلیسا منتظر آنها خواهم بود.

Nemilujem jeho, ale milujem teba. = من عاشق او نیستم، ولی عاشق تو هستم.

Dnes vás budem učiť po slovensky. = امروز به شما اسلواکی درس خواهم داد.

اظهار اطمینان یا تردید

určite = مطمئناً

iste = مسلماً

pravdepodobne (یا asi) = شاید

možno = احتمالاً

určite nie = قطعاً خیر

istý = مطمئن

byť si istý = مطمئن بودن (برای مرد)

byť si istá = مطمئن بودن (برای زن)

Pamätáš si, či tam bude aj jej priateľ? = آیا یادت هست که دوست پسرش هم آنجا خواهد بود؟

Pravdepodobne, ale nie som si celkom istý. = شاید، ولی کاملاً مطمئن نیستم.

Tá žena ho možno vôbec nepozná. = آن زن ممکن است که اصلاً او را (مرد) نشناسد.

snád' = معادل امیدوارم

údajne (vraj) = ظاهراً، آن طور که برمی‌آید.

zrejme = ظاهراً

očividne = بدیهی است

Očividne vieš, kto má pravdu. = کاملاً مشخص است که نمی‌دانی حق با کیست.

Snáď si nemyslíš, že obed budem variť ja. = امیدوارم فکر نکنی که من ناهار می‌پزم.

Bol to zrejme on, kto otvoril horné okno. = مسلماً او بود که پنجره‌ی بالایی را باز کرد.

Ten zločinec údajne nikdy nebol v Bratislave. = ظاهراً آن جنایتکار هیچ‌وقت در براتیسلاوا نبوده است.

Vraj bol veľmi hladný, ale nemal rád zeleninovú polievku. = ظاهراً خیلی گرسنه بود، اما خیلی سوپ سبزی دوست نداشت.

واژگان مفید در بازگویی وقایع

najprv = ابتدا

potom = بعداً، بعد

neskôr = بعدتر

nakoniec = در پایان

Najprv som otvoril fľašu, ale potom som ju zatvoril. = اول در شیشه را باز کردم، ولی بعد آن را بستم.

Neskôr som sa umýval v kúpeľni. = بعدش خودم را در حمام شستم.

Nakoniec som sa učil po nemecky. = آخرش (بالاخره، در پایان) آلمانی یاد گرفتم.

konečne = بالاخره

No konečne! = بالاخره (چیزی شبیه اینکه بالاخره تمام شد!)

Konečne si tu, milý brat - dlho som ťa čakala. = بالاخره آمدی برادر جان، خیلی وقته که منتظرتم.

skoro = زود

príliš skoro = خیلی زود، بیش از حد زود

neskoro = دیر

príliš neskoro = خیلی دیر، بیش از حد دیر

čoskoro = به زودی

Je len osem hodín - **ste tu naozaj príliš skoro**. = تازه ساعت 8 است. واقعاً خیلی زود آمدید.

Dnes trochu meškám - asi tam budem príliš neskoro. = امروز دیر خواهم کرد. احتمالاً خیلی دیر می‌رسم.

Čoskoro budeme vedieť, prečo si nebola doma. = به زودی خواهیم فهمید که چرا خانه نبودی.

zrazu = ناگهان

okamžite (یا ihneď یا hneď) = همین الان، فوراً

takmer (یا skoro) = تقریباً

ešte raz = دوباره

znovu, znova, zase, zasa, zas, opäť = دوباره، از سر نو، یک بار دیگر

Som rád, že ťa opäť vidím. = خوشحالم که تو را دوباره می‌بینم.

Znovu ti hovorím, že o športe nič neviem. = دوباره دارم بهت می‌گم که من هیچ چیز از ورزش نمی‌دونم.

Zase budeme v divadle príliš neskoro. = دوباره خیلی دیر می‌رسیم به تئاتر

už = در جملات سؤالی به معنای هنوز، قبلاً، قبل از این

zatiaľ = فعلاً، تا الان

ešte = (در جملات مثبت) هنوز

stále = هنوز (برای اینکه نشان دهیم چیزی ادامه دارد)

medzičasom (یا medzitým) = در همین حال

Videl si už ten film? = این فیلم را قبلاً دیده‌ای؟

Už som ho videl. = من آن را قبلاً دیده‌ام.

Zatiaľ som videl tri jeho filmy. = تا الان سه تا از فیلم‌هایش را دیده‌ام.

Ešte ťa nevidím. Kde si? = هنوز نمی‌بینمت. کجایی؟

Stále neviem, prečo si včera nepracoval. = هنوز نمی‌دونم دیروز چرا کار نکردی.

Medzičasom som chodil hore dole námestím. = در همین حین، من توی میدان رفتم بالا و پایین.

ورزش‌های اسلواکی

هاکی روی یخ: پرطرفدارترین ورزش گروهی، و یکی از تعصبات ملی اسلواک‌ها هاکای روی یخ (hokej ľadový) است. تیم ملی هاکای روی یخ اسلواکی دارای چند عنوان پر افتخار است از جمله قهرمانی جهان در سال 2002 در سوئد، نایب قهرمانی جهان در روسیه در سال 2000، نایب قهرمانی جهان در سال 2003 در فنلاند، و همچنین نایب قهرمانی در سال 2011 و یک مقام ششمی در بازی‌های المپیک زمستانی در نروژ. اسلواکی یک بار هم میزبان مسابقات قهرمانی هاکای روی یخ در سال 2011 بود که در دو شهر براتیسلاوا و کوشیتسه برگزار شد. بسیاری از بازیکنان اسلواک در لیگ‌های مهم در آمریکا و کانادا بازی می‌کنند. نام تعدادی از آنها را در اینجا ذکر می‌کنیم.

Peter Šťastný, Stan Mikita, Marián Hossa, Marián Gáborík, Miroslav Šatan, Žigmund 'Ziggy' Pálffy, Jozef Stümpel, Zdeno Chára, Robert Švehla, Pavol Demitra, Richard Zedník and Ľubomír Višnovský.

فوتبال: فوتبال دومین ورزش پرطرفدار در اسلواکی به حساب می‌آید. تیم ملی اسلواک در طول تاریخ خود عنوان مهمی کسب نکرده است. مهمترین بازی این تیم در مقابل ایتالیا مدافع عنوان قهرمانی در آفریقای جنوبی در جام جهانی و شکست آن تیم بود.

قایق سواری Kayak و Canoe ورزشکاران اسلواک در مسابقات متعددی در ورزش‌های آبی مدال کسب کرده‌اند. میخال مارتیکان در سال 2008 در المپیک پکن توانست مدال طلا را از آن خود کند.

peniaze = پول

cena = قیمت

cenovka = برچسب قیمت

účet = صورت حساب (در رستوران یا کافه)، حساب (در بانک)

šéf = رئیس

zamestnanec (مذکر), zamestnankyňa (مؤنث) = کارمند

zákazník (مذکر), zákazníčka (مؤنث) = مشتری

na plný úväzok = تمام وقت

na polovičný úväzok = نیمه وقت

tovar = کالا، جنس

služba = خدمت

dopyt = تقاضا

ponuka = عرضه

zľava = تخفیف

plat (یا mzda) = دستمزد

príjem = درآمد

dôchodok = حقوق بازنشستگی

zisk (یا profit) = سود

náklady = مخارج، هزینه‌ها

poistenie = بیمه

pôžička (یا úver) = وام

hypotéka = وام مسکن (اجاره به شرط تملیک)

úrok = بهره

faktúra = صورت حساب (برای پرداخت و خرید)

objednávka = سفارش (برای خرید کالا)

poukážka = سند مالی

daň = مالیات

daň z príjmu = مالیات بر درآمد

rovná daň = مالیات ثابت

daňová sadzba = نرخ مالیات

daňové priznanie = اظهارنامه مالیاتی

daň z pridanej hodnoty (dph یا عامیانه dph) = مالیات بر ارزش افزوده (به طور خلاصه dph)

zarábať (ریشه: zarába-) = کسب درآمد کردن

platiť (ریشه: platí-) = پرداختن

kupovať (ریشه: kupuje-) = خریدن

nakupovať (ریشه: nakupuje-) = خرید رفتن، خرید کردن

predávať (ریشه: predáva-) = فروختن

به همچنین یا همچنین

tiež = هم یا همچنین (معمولاً در کنار فعل قرار می‌گیرد).

aj = هم یا همچنین (معمولاً در کنار سایر لغات قرار می‌گیرد).

nielen..., ale aj... = نه تنها بلکه

Ja som tiež platil v eurách, ale nemal som ich dost'. = من به یورو هم پرداخت کردم، اما به اندازه‌ی کافی از آن نداشتم.

Aj moja manželka vie, prečo je to tak. = زن من هم می‌دونه که چرا این طوره.

V obchodnom dome budú predávať nielen nábytok, ale aj oblečenie a autá. = در مرکز خرید نه تنها مبلمان، بلکه لباس و خودرو هم می‌فروشند.

شرطی نوع اول

شرطی نوع اول آنی است که در آن یک شرط در زمان حال نتیجه‌ای در آینده خواهد داشت. کلمه ak در اسلواکی به معنای "اگر" است. برای ساختن شرطی نوع اول، مثل فارسی عمل می‌کنیم و نیاز به علامت خاصی در جمله نداریم. به این مثال توجه کنید.

Ak prší, vezmem si dáždnik. اگر باران بیاید، چتر برمی‌دارم.

در این حالت، می‌شود به جای ak از ked' به معنای "وقتی که" استفاده کرد که همان کاربرد شرطی را القاء می‌کند. چند مثال دیگر

Ak budem mať čas, budem variť obed a možno aj večeru. = اگر وقت داشته باشم، ناهار می‌پزم، شاید هم شام.

Ak vieš, koľko mám rokov, potom určite vieš, koľko má rokov aj môj brat. = اگر بدونی من چند سال دارم، پس حتماً می‌دونی برادرم چند سال دارد.

شرطی نوع دوم

شرطی نوع دوم آن است که احتمال اتفاق افتادن چیزی وجود ندارد به همین علت شرط را به گذشته بیان می‌کنیم. مثلاً می‌گوییم "اگر فلانی باهوش بود، کتاب می‌نوشت." این نشان می‌دهد که از نظر گوینده آن فرد باهوش نیست و بنابراین احتمال آن هم وجود ندارد که کتاب بنویسد. این مفهوم را در زبان اسلواک به این صورت نشان می‌دهیم که فعل را به صورت نوعی گذشته‌ی غیرواقعی می‌آوریم که برای ساختنش قبل از فعل از by استفاده می‌کنیم. در این شکل شرطی برای کلمه‌ی "اگر" هم از "keby" استفاده می‌کنیم. همان مثال بالا را اینجا ببینید.

Keby bol múdry, on by písal knihu.

کتاب می‌نوشت اگر باهوش بود

همان طور که می‌دانید، در زبان اسلواک - مانند فارسی - می‌توانیم ضمیر فاعلی را از جمله حذف کنیم. اگر بخواهیم این کار را بکنیم، by دیگر قبل از فعل نخواهد بود و باید بعد از فعل قرار بگیرد.

Keby bol múdry, písal by knihu.

به مثالی دیگر توجه کنید.

Keby som mal peniaze, nepredával by som dom. = اگر پول داشتم، خانه را نمی‌فروختم.

جمله‌های دو فعلی

افعالی هستند که عمدتاً به عنوان فعل اول در جمله استفاده می‌شوند و فعل بعد از آنها باید به صورت مصدری بیاید. در فارسی فعل دوم به صورت التزامی گفته می‌شود. مثلاً
می‌خوام بروم.

"بروم" فعلی التزامی است و علامت آن هم "ب" در ابتدای آن است. در اسلواکی فعل دوم را به صورت مصدری می‌گویند. به ترجمه‌ی مثال بالا در اینجا دقت کنید و علامت مصدری در فعل دوم را می‌بیند.

Chcem ísť.

در فارسی کلماتی داریم مانند، "باید"، "شاید"، "ممکن است"، و یا "لازم است" که بعد از آنها هم از فعل التزامی استفاده می‌کنیم. معادل اینها در زبان اسلواکی فعلی دیگر در جمله است. به همین جهت چون جمله دو فعلی می‌شود، فعل دوم به صورت مصدری می‌آید. به مثال‌های زیر توجه کنید.

لازم است

نیاز داشتن (لازم است) = (oni/ony potrebujú: سوم شخص جمع -; potrebuje: ریشه) potrebovať

لازم است (نیاز دارم) بدانم که دوشنبه صبح کی = Potrebujem vedieť, kedy v pondelok ráno budeš v práci.
سر کار خواهی بود.

خواستن

خواستن = (oni/ony chcú: سوم شخص جمع -; chce: ریشه) chcieť

واقعاً نمی‌خواستم همه‌ی آن را بخوانم. = Naozaj som to všetko nechcel čítať.

می‌خواهی بعداً چه کار بکنی؟ = Čo budeš chcieť robiť neskôr?

یک موتور سیکلت تازه می‌خواستم، ولی = Chcel som novú motorku, ale nechcel som kupovať nič drahé.
نمی‌خواستم چیز گرانی بخرم.

از ترکیب **chcel(a) by som** می‌توانم به عنوان گشایش جمله در یک درخواست مؤدبانه استفاده کرد. مثلاً:

می‌خواستم اسم شما رو بدونم. (گوینده مرد) = Chcel by som vedieť vaše meno.

می‌خواستم آقای مدیر را ببینم. (گوینده زن) = Chcela by som vidieť pána Riaditeľa.

اگر این اصطلاح در هنگام صرف غذا یا سفارش غذا به کار رود به معنای میل داشتن است و خیلی مؤدبانه است.

برای ناهار چی میل داشتین؟ (مخاطب مرد) = Čo by si chcel na obed?

مایل نیستم که خیلی ثروتمند = Nechcel by som byť príliš bohatý, lebo môj život by nebol jednoduchý.
باشم، چون زندگی‌ام آسان نخواهد بود. (گوینده مرد)

قرار است

در اسلواکی از فعل داشتن به عنوان یک فعل معین برای رساندن معنی اجبار استفاده می‌کنند. در این حالت این فعل دیگر معنای داشتن نمی‌دهد بلکه معنی آن "قرار است" یا "باید" می‌باشد. فعل بعد از آن هم به صورت مصدری می‌آید.

مصدر + mať

فردا باید بروم براتیسلاوا. = Zajtra mám ísť do Bratislavy.

قرار بود یکشنبه شب اونجا باشم، ولی قطار دیر کرد. = Mal som tam byť už v nedeľu v noci, ale meškal vlak.

اگر همین فعل را به صورت گذشته‌ی غیرواقعی همراه با **by** استفاده کنیم، نشان دهنده‌ی تعهد بیشتر یا اجبار قویتری است.

Naozaj by som už mal ísť domov - je veľmi neskoro. = دیگه حتماً باید برم خونه. واقعاً خیلی دیره.
Pozajtra mám dôležitú skúšku. Mal by som sa učiť. = پس فردا امتحان مهمی دارم، باید حتماً درس بخونم.

باید

از فعل **musieť** به عنوان فعل معین برای رساندن مفهوم "باید" استفاده می‌کنیم. یکی از تفاوت‌هایی که بین "باید" و "قرار است" مطرح می‌شود، میزان تعهد گوینده به انجام کار و میزان انتظار سایرین از وی است. مثلاً وقتی می‌گوییم "قرار است ساعت 6 خانه باشم." یعنی انتظار می‌رود که گوینده ساعت 6 در خانه باشد. ولی اگر هم به خانه نرسد، خیلی مهم نیست. اما وقتی می‌گوییم "باید ساعت 6 خانه باشم." از گوینده حتماً در ساعت 6 در خانه باشد و چیز دیگری از وی پذیرفته نیست.

باید = **oni/ony musia**: سوم شخص جمع - **musí**: ریشه) **musieť**

Nemusíte nič robiť, lebo všetko je už hotové. = هیچ کاری نباید بکنید، چون همه چیز حاضره.

Teraz ma skutočne musíš počúvať - **hovorím niečo veľmi dôležité.** = حالا باید با دقت گوش بدید - چیز مهمی را بیان میکنم.

مهمی را بیان میکنم.

Moja sesternica bude musieť čoskoro ísť do **lekárne, lebo potrebuje nové lieky.** = برادرزاده‌ی من

(دختر) باید برود پیش **دکتر**، چون داروی جدید لازم دارد.

smieť (ریشه: **smie-**; 3rd pers. plural: **oni/ony smú**) = امکان داشتن، اجازه بودن، امکان داشتن

Je tu príliš horúco. **Smiem otvoriť okno?** = خیلی گرمه، میشه پنجره رو باز کنم؟

Nesmiem sa hrať na počítači, pretože sa zle učím. = من نمی‌تونم (اجازه ندارم) با کامپیوتر بازی کنم، چون

نمره‌هام بده (بد درس می‌خونم).

Kedy sa konečne budem smieť hrať vonku s kamarátmi? = بالاخره کی می‌تونم با دوستان بیرون بازی کنم؟

از حالت منفی این فعل، یعنی **nesmieť** برای رساندن مفهوم "مجبور نبودن" استفاده می‌شود. به این مثال نگاه کنید.

Nesmel som nič povedať. = مجبور نبودم چیزی بگم.

توانستن (برای اجازه خواستن)

môcť (ریشه: **môže-**; سوم شخص جمع: **oni/ony môžu**)

گذشته‌ی این فعل - این فعل فقط در اینجا برای راحتی کار توانستن ترجمه شده. ولی توجه داشته باشید که به معنای اجازه خواستن است.

ja som mohol اول شخص مفرد (گوینده مرد) - توانستم، می‌توانستم

ja som mohla اول شخص مفرد (گوینده زن) - توانستم، می‌توانستم

ty si mohol دوم شخص مفرد (گوینده مرد) - توانستی، می‌توانستی

ty si mohla دوم شخص مفرد (گوینده زن) - توانستی، می‌توانستی

on mohol سوم شخص مفرد (گوینده مرد) - توانستی، می‌توانستی

ona mohla سوم شخص مفرد (گوینده زن) - توانستی، می‌توانستی

چند مثال:

Ak chceš, môžeme mať na večeru rybu so zemiakmi. = اگر بخواهی، می‌تونیم (امکان داره) برای شام ماهی با

سیب‌زمینی بخوریم.

Nemohla už bohužiaľ nič robiť. Všetko bolo stratené. = دیگه هیچ کاری نمی‌تونست بکنه. متأسفانه همه چیز از

دست رفته بود.

Mohol by som ísť neskorším vlakom, prosím? = می‌تونم (اجازه دارم) با یه قطار دیرتر برم، لطفاً؟

Moja ruka je stále zlomená, ale dúfam, že čoskoro budem môcť znovu písať. = دستم هنوز شکسته =

است، اما امیدوارم به زودی بتوانم دوباره بنویسم.

عبارات وصفی

عبارت وصفی همانگونه که از اسمش پیداست، جمله‌ای است که برای توصیف یک اسم در جمله به کار می‌رود. جمله‌ی اصلی بدون

آن عبارت کامل خواهد بود. ولی عبارت وصفی به تنهایی کامل نیست چون معمولاً با "که" شروع می‌شود.

کتابی که خریدی گران است.

جمله‌ی اصلی: کتاب گران است.

عبارت وصفی: که خریدی.

با اضافه کردن **ktorý** که معادل "که" برای ساختن عبارت وصفی است در زبان اسلواکی می‌توان عبارت وصفی ساخت.

Polievka, ktorú si včera varila, bola veľmi chutná. = سوپی که دیروز پختی خیلی خوشمزه بود.

Človek, ktorého som stretol, nebol vôbec priateľský. = مردی را که ملاقات کردم اصلاً خودمانی نبود.

در بسیاری از مواقع می‌توان از **čo** به جای **ktorý** استفاده کرد.

Ten človek, čo bol včera v škole, tam vôbec nemal byť. = آن فردی که دیروز در مدرسه بود، اصلاً قرار نبود آنجا =

باشد.

Chcem také auto, čo bude dobre fungovať. = ماشینی می‌خواهم که درست کار کند.

ضمایر عام هر، بعضی، هیچ

ضمیر عام ضمیری است که به شخص یا چیز خاصی اشاره نمی‌کند، مثلاً هرکس، بعضی‌ها یا هیچ‌کس.

každý = هر

nejaký = یکی

niektorý = بعضی‌ها

žiadny = هیچ

Každý študent, ktorý sa tu učí po slovensky, už vie hovoriť veľmi dobre. = هر دانش‌آموزی که در اینجا به

اسلواکی درس می‌خواند، به خوبی بلد است حرف بزند.

Chcela by som nejakú dobrú knihu. Poznáš nejakú? = دنبال یک کتاب خوب هستم. چیزی می‌شناسی؟ (این =

جملات به جای اینکه لغت به لغت ترجمه شوند، به فارسی سلیس نوشته شده‌اند تا خواننده بهتر به نحوه‌ی استفاده از این کلمات

در اسلواکی پی ببرد.)

Žiadny lekár nevie vyliečiť každú chorobu. Niektoré sú, bohužiaľ, príliš nebezpečné. = هیچ دکتری
راه درمان همه‌ی بیماری‌ها را نمی‌داند. بعضی‌ها متأسفانه خیلی خطرناک هستند.

iný = یکی دیگر، دیگر، متفاوت

ďalší (مذکر)، ďalšia (مؤنث)، ďalšie (خنثی) = یکی دیگر، بعدی

Nemám rád zeleninovú polievku. Máte inú? = من سوپ سبزیجات دوست ندارم. چیز دیگری دارید؟

Potrebujeme ďalšiu pôžičku. Už nemáme dost' peňazí. = به وام دیگری نیاز داریم. دیگر هیچ پولی نداریم.

zároveň = همزمان
 naraz (یا súčasne) = یکباره، یکدفعه
 spolu = با هم
 samostatne (یا osobitne) = به تنهایی، جداگانه
 naschvál = عمداً
 nechtiac = تصادفاً (متضاد عمداً)
 náhodou = اتفاقی، بر حسب اتفاق
 keby niečo = محض اطمینان
 Daj mi pokoj! = ولم کن! تنهام بذار!
 Poďme! = بریم!
 Ani náhodou! = به هیچ وجه! امکان نداره!

افعال مفید

predpokladať (ریشه: predpokladá-) = فرض کردن
 tvrdiť (ریشه: tvrdí-) = ادعا کردن، شکایت کردن
 potvrdiť (ریشه: potvrduje-) = تأیید کردن
 veriť (ریشه: verí-) = باور کردن، قبول داشتن
 dôverovať (ریشه: dôveruje-) = اعتماد کردن
 čakať (ریشه: čaká-) = صبر کردن، منتظر ماندن
 očakávať (ریشه: očakáva-) = انتظار داشتن، توقع داشتن
 dokázať (ریشه: dokáže-) = از عهده‌ی کاری برآمدن، ثابت کردن
 tušiť (ریشه: tuší-) = حس کردن، حس داشتن، باور داشتن
 skúšať (ریشه: skúša-) = امتحان کردن، سعی کردن
 snažiť sa (ریشه: snaží- sa) = فراوان تلاش کردن، زیاد کوشیدن
 zistiť (ریشه: zisťuje-) = کشف کردن، فهمیدن
 myliť sa (ریشه: mylí- sa) = در اشتباه بودن، اشتباه کردن
 uskutočniť sa (ریشه: uskutočníť- sa) = اتفاق افتادن
 zúčastniť sa (ریشه: zúčastňuje- sa) = شرکت کردن
 vyhrať (ریشه: vyhráva-) = برنده شدن، بردن
 prehrať (ریشه: prehráva-) = باختن
 hľadať (ریشه: hľadá-) = جستجو کردن، دنبال چیزی گشتن
 nájsť (ریشه: nachádza-, گذشته: našiel/našla som) = یافتن، پیدا کردن
 stratiť (ریشه: stráca-) = گم کردن

ضمیر ملکی انعکاسی Svoj

در درس 2 ضمایر ملکی را یاد گرفتیم. کلمه‌ی **svoj** یک ضمیر ملکی است که نشان می‌دهد در مورد چیزی که متعلق به فاعل جمله هست صحبت می‌کنیم. شکل‌های مختلف این کلمه را اینجا می‌بینید. می‌توان آن را معادل "خود" در فارسی گرفت که هنگام استفاده مالکیت را به فاعل جمله برمی‌گرداند.

svoj (مذکر), svoja (مؤنث), svoje (خنثی)

Náš otec stratil svoju vetrovku. = پدرمان پالتوی خودش را گم کرد.

Náš otec stratil jeho vetrovku. = پدرمان پالتوی او را (کس دیگری را) گم کرد.

Predpokladám, že máš aj svoj vlastný názor. Alebo sa mýlim? = فرض من بر آن است که تو هم نظر خودت را داری، یا اشتباه می‌کنم؟

چند مثال دیگر:

Skúšal som vyhrať štátnu lotériu, ale stratil som svoj lístok. = سعی کردم بلیط بخت‌آزمایی را برنده شوم، ولی بلیط خودم را گم کردم.

Neverím, že ten bohatý obchodník naozaj stratil svoju peňaženku. = باور نمی‌کنم که آن تاجر ثروتمند واقعاً کیف پول خود را گم کرده باشد.

Vždy som sa snažil hovoriť svojim priateľom len pravdu. = من همیشه کوشیده‌ام به دوستان خود فقط واقعیت را بگویم.

حالت Akuzatív برای ضمایر اشاره

در درس 3 ضمایر اشاره یعنی "این" و "آن" را به اسلواک یاد گرفتیم. در این بخش خواهیم دید که این کلمات زمانی که در حالت **Akuzatív** قرار بگیرند به چه شکلی درخواهند آمد.

ضمیر اشاره		مذکر		مؤنث		خنثی	
	فاعلی	مفعولی	فاعلی	مفعولی	فاعلی	مفعولی	
این	tento	این را tohto	táto	این را túto	toto	این را toto	
آن	ten	آن را toho	tá	آن را tú	to	آن را to	

Chcel by som nájsť tú knihu, ktorú si čítal minulý rok. = مایلیم آن کتابی را که تو پارسال خواندی پیدا کنم.

Hľadáme toto auto už dva roky, ale stále ho nevieme nájsť. = دو سال است که دنبال این ماشین می‌گردیم ولی هنوز آن را پیدا نکرده‌ایم.

Nečakáte náhodou tú ženu alebo tohto mladého pána? = آیا تصادفاً منتظر آن خانم یا این مرد جوان نیستید؟

حالت Akuzatív برای ضمایر ملکی

ضمایر ملکی کلمه‌هایی هستند که جانشین اسم می‌شوند و همزمان مالکیت را هم نشان می‌دهند. در فارسی ضمیر ملکی خاصی وجود ندارد و ما از کلمه‌ی "مال" به همراه ضمایر فاعلی برای نشان دادن آنها استفاده می‌کنیم. به مثال زیر توجه کنید.

- این کتاب کیست؟

- مال علی است.

در جمله‌ی دوم، کلمه‌ی "مال" جانشین کتاب (اسم) شده و نشان می‌دهد که صاحب آن علی است. در درس 2 صفت‌های ملکی را یاد گرفتید. در زبان اسلواکی، اگر همان صفت‌ها را بدون اسم بیاورید، کار ضمیر را انجام خواهند داد. مثلاً: این کتاب من است ولی آن یکی مال تو است.

Tato je moja kniha, ale ta je tvoja.

حال ببینیم این ضمایر در حالت Akuzatív به چه شکلی درخواست خواهند آمد.

اسم مذکر	فاعلی	مفعولی (ملک جاندار)	مفعولی (ملک بی جان)
مال من	môj	مال من را Môjho	Môj
مال تو	tvoj	مال تو را Tvojho	Tvoj
مال او (مالک مرد)	jeho	ما او (مذکر) را Jeho	Jeho
مال او (مالک زن)	jej	مال او (مؤنث) را Jej	jej
مال ما	naš	مال ما را Našho	naš
مال شما	váš	مال شما را Vášho	váš
مال آنها	ich	مال آنها را Ich	ich
'svoj'	svoj	مال خود Svojho	svoj

اسم مؤنث	فاعلی	مفعولی
مال من	moja	moju
مال تو	tvoja	tvoju
مال او (مالک مرد)	jeho	jeho
مال او (مالک زن)	jej	jej
مال ما	naša	našu
مال شما	vaša	vašu
مال آنها	ich	ich
'svoj'	svoja	svoju

اسم خنثی	فاعلی	مفعولی
مال من	moje	تغییر نمی‌کند.
مال تو	tvoje	
مال او (مالک مرد)	jeho	
مال او (مالک زن)	jej	
مال ما	naše	
مال شما	vaše	
مال آنها	ich	
'svoj'	svoje	

چند مثال:

Pri dome vidím **naše zelené auto**, tvoju motorku a ich modrý bicykel. = ماشین سبز شما، موتور تو، و دوچرخه‌ی آبی آنها را کنار خانه می‌بینم.

Poznáte už nášho syna, alebo ste zatiaľ stretli iba našu dcéru? = آیا شما پسر ما را می‌شناسید یا فقط فعلاً با دختر ما آشنا شده‌اید؟

علیرغم، برخلاف، با وجود اینکه

napriek = علی‌رغم، برخلاف

kvôli (معمولاً دلیلی ناخوشایند) = به علت

vďaka = به لطف ، با تشکر از

bez ohľadu na... = صرف نظر از

každopádne (یا v každom prípade) = در هر صورت، در هر حال

Napriek svojmu krehkému zdraviu sa zúčastnil maratónu. = علیرغم ضعف جسمانی‌اش، وی در مسابقه‌ی ماراتن شرکت کرد.

Kvôli zlému počasiu sa koncert bude musieť uskutočniť neskôr. = به علت هوای بد، کنسرت باید زودتر تمام شود.

Vďaka svojej rýchlosti dokázal vyhrať každý svoj pretek. = به لطف سرعت خود، او توانست همه‌ی مسابقات را ببرد.

Chcem túto kvalitnú práčku, bez ohľadu na cenu. = من این ماشین لباسشویی خوب را صرف‌نظر از قیمت آن می‌خواهم.

V každom prípade musíme najprv zaplatiť nájomné. = در هر صورت، ما باید اول اجاره را بپردازیم.

Každopádne tuším, ktorá odpoveď je správna. = در هر حال، من حس می‌کنم می‌دونم جواب درست کدام است.

hoci = اگرچه

napriek tomu, že... = علی‌رغم اینکه

aj keby = حتی اگر

دقت کنید: همان‌طور که در درس 14 عنوان شد، بعد از keby از فعل گذشته استفاده می‌کنیم.

aj keď = حتی وقتی که

aj tak = حتی در این صورت، به هر حال

tak či tak = در هر حال

Hoci nikdy nebol dobrý študent, vždy poznal správnu odpoveď. = اگرچه هیچ‌وقت دانش‌آموز خوبی نبود، همیشه پاسخ درست را می‌دانست.

Napriek tomu, že sa na kongrese nezúčastnil, očakával, že ho všetci budú voliť. = علیرغم اینکه در کنگره شرکت نکرد، انتظار داشت همه به او رأی بدهند.

Aj keby ten dom stál tri milióny, kúpil by som ho. = حتی اگر قیمت این خانه سه میلیون بود، آن را می‌خریدم.

Aj keď ho šéf požiadal, stále nič nechcel robiť. = حتی با اینکه رئیسش از او تقاضا کرد، باز نمی‌خواست هیچ کاری بکند.

Nevadí, že sme prehrali. Aj tak sme boli lepší. = مهم نیست که باختیم. به هر حال، ما بهتر بودیم.
Tak či tak zajtra budem potrebovať nejaké peniaze. = در هر حال من فردا مقداری پول لازم دارم.

حتی

برای کلمه‌ی "حتی" در جمله‌های مثبت از **dokonca** و در جمله‌های منفی از **ani** استفاده می‌کنیم.
مثال:

Ten chlap ani nevie, koľko má jeho vlastný syn rokov. = آن مرد حتی نمی‌دونه پسر خودش چند سال داره.
Tú pieseň nielen pozná, ale dokonca ju vie hrať na gitare. = نه تنها این آهنگ را بلده، بلکه حتی می‌تونه اون را با گیتار بزنه.

عباراتی برای طفره رفتن

با استفاده از عبارات زیر، می‌توانید مانند یک سیاستمدار اسلواک، از دادن پاسخ نهایی طفره بروید.

Bez komentára. = نظری ندارم.

Nemôžem to potvrdiť, ani vyvrátiť. = نه می‌توانم تأیید کنم، نه تکذیب.

Je predčasné o tom hovoriť. = هنوز برای اظهار نظر زود است.

اصطلاحات خبری و سیاسی

správy = اخبار

správa = پیغام، گزارش

noviny = روزنامه

denník = روزنامه

tlač (مؤنث) = نشریات

tlačová konferencia (یا tlačová beseda, عامیانه tlačovka) = کنفرانس خبری

fotoaparát = دوربین عکسبرداری

kamera = دوربین فیلمبرداری

mikrofón = میکروفن

novinár, novinárka (یا redaktor, redaktorka) = روزنامه‌نگار

reportér, reportérka = گزارشگر

hovorca (مذکر), hovorkyňa = سخنگو

rozhovor (یا interview) = مصاحبه

otázka = پرسش

odpoveď (مؤنث) = پاسخ

pýtať sa (ریشه: pýta- sa) = پرسیدن، سؤال کردن

odpovedať (ریشه: odpovedá-) = پاسخ دادن

žiadať (ریشه: žiada-) = تقاضا کردن

vyhlásenie (خنثی) = بیانیه، اعلامیه

príhovor = سخنرانی - معمولاً کوتاه (رسمی)

prejav = سخنرانی - معمولاً طولانی (رسمی)

debata = مناظره

prehľad = مرور

zhrnutie (خنثی) = خلاصه

možnosť (مؤنث) = امکان، گزینه

voľby = انتخابات

hlas = رأی دادن (ریشه: volí-) (به معنای صدا هم هست). رأی

ponuka = پیشنهاد، عرضه

ponúkať (ریشه: ponúka-) = پیشنهاد کردن، ارائه کردن، عرضه کردن
 prijať (ریشه: prijíma-) = پذیرفتن
 odmietnuť (ریشه: odmieta-) = رد کردن
 zamietnuť (ریشه: zamieta-) = رد کردن، نپذیرفتن
 formálny podpora = پشتیبانی رسمی
 podporovať (ریشه: podporuje-) = پشتیبانی کردن
 rokovať (ریشه: rokuje-) = مذاکره کردن
 súhlasiť (ریشه: súhlasí-) = موافقت کردن
 nesúhlasiť (ریشه: nesúhlasí-) = مخالفت کردن
 potvrdiť (ریشه: potvrdzuje-) = تأیید کردن
 popierať (ریشه: popiera-) = حاشا کردن، تکذیب کردن
 predpovedať (ریشه: predpovedá-) = پیشبینی کردن
 vymenovať (ریشه: vymenúva-) = منصوب کردن
 odvolať (ریشه: odvoláva-) = خلع کردن، معزول کردن سیاستمداری از منصبش، پس گرفتن گفته‌ی یک سیاستمدار
 odstúpiť (ریشه: odstupuje-); also, rezignovať (stem: rezignuje-) = استعفا دادن

ساخت اسم از صفت

با حذف y از انتهای صفت و اضافه کردن -osť به آخر آن می‌توان یک اسم درست کرد. اسمی که به دست می‌آید مؤنث است.

trpezlivý = صبر	trpezlivosť = صبوری
úprimný = صادق	úprimnosť = صداقت
unavený = خسته	unavenosť = خستگی
skromný = خاضع	skromnosť = خضوع
náročný = سخت	náročnosť = سختی
zelený = سبز	zelenosť = سبزی
presný = دقیق	presnosť = دقت
minulý = قبلی، گذشته	minulosť = مربوط به گذشته
budúci = آینده	budúcnosť = مربوط به آینده

ساخت اسم از مصدر (اسم مصدر)

برای ساختن اسم از مصدر کافی است -ie (یا در برخی فعل‌ها -ať) را از آخر آن حذف کرده و به جای آن -nie اضافه کنیم. تمام اسم‌هایی که به این صورت ساخته می‌شوند، مؤنث هستند. آنها اسم مصدر هستند به این معنی که به شکل مصدر هستند اما کاربرد اسمی دارند. به مثال‌های زیر توجه کنید.

písať (ریشه: píše-) = نوشتن
 čítať (ریشه: číta-) = خواندن
 ďakovať (ریشه: ďakuje-) = تشکر کردن

písanie = نوشتن به معنای نگارش
 čítanie = خواندن به معنای مطالعه
 ďakovanie = تشکر

اگر مصدر به -it' ختم شود، اسم آن به جای آن که در پایان -anie- بگیرد، به -enie- ختم می‌گردد. به مثال‌های زیر توجه کنید.

šířit' = گستردن

šírenie = گسترش

svietit' = درخشیدن

svietenie = درخشش

Podľa mňa je čítanie veľmi nudné. = به نظر من خواندن کسل کننده است.

حرف اضافه و حالت Akuzatív

در درس 13 ضمایر مفعولی برای حالت Akuzatív را یاد گرفتیم. در این درس خواهیم دید که این ضمایر بعد از حرف اضافه هم حالت کامل خود را خواهند داشت. این جدول را به خاطر دارید.

ضمایر مفعولی در شکل کامل خود

شخص	ضمیر فاعلی مفرد	ضمیر مفعولی مفرد	ضمیر فاعلی جمع	ضمیر مفعولی جمع
اول	من ja	مرا mňa	ما ra	nás
دوم	تو ty	تو teba	شما va	vás
سوم	او	او ra	آنها ra	nich
مذکر	On	Jeho	آنها ony, oni	
مؤنث	Ona	Ju		
خنثی	Ono	Jeho		

بعد از حرف اضافه‌هایی هم که حالت Akuzatív به مفعول می‌دهند، شکل فوق را استفاده می‌کنیم.

حرف اضافه‌های مربوط به حالت Akuzatív

بعد از این حروف اضافه معمولاً از حالت Akuzatív استفاده می‌کنیم. البته ممکن است به توجه به این که این حروف معناه‌های مختلفی دارند، از آنها در حالت‌های دیگری هم استفاده شود. این موارد توضیح داده خواهد شد.

حرف اضافه	معنی
Pre	برای
Cez	از طریق، از میان
bez ohľadu na	صرف نظر از اینکه

Túto hračku som kúpil nielen pre neho, ale aj pre ňu a pre vášho syna. = من این اسباب‌بازی را فقط برای او (پسر) نخریدم، بلکه برای او (دختر) و برای پسر شما هم خریدم.

Náš autobus musí íť najprv cez nebezpečný most a potom cez veľkú križovatku. اتوبوس ما ابتدا باید از طریق یک پل خطرناک و سپس از میان یک چهارراه بزرگ بگذرد.

Bez ohľadu na vašu schopnosť tu byť načas, musíte zajtra prísť do práce. = صرف نظر از توانایی برای آمدن به موقع، شما فردا باید سر کار بیایید.

این حروف اضافه هم بعد از خود حالت Akuzatív می‌طلبند.

حرف اضافه	معنی
na	برای (غیر شخصی)
Pod *	زیر
nad *	بالای
za *	پشت، به ازای
Pred *	جلوی
Medzi *	بین

توضیح: اگر این حروف اضافه ستاره‌دار حرکت را نشان دهند بعد از آنها از حالت Akuzatív استفاده می‌کنیم. مثلاً اگر چیزی را "روی" میز می‌گذاریم یا اگر چیزی را جلوی چیز دیگری قرار می‌دهیم. مثلاً من با ماشین از جلوی خانه‌ی شما رد شدم. اما اگر فعل سکون داشته باشد یا جهت را نشان دهد، با وجود اینکه حرف اضافه کماکان همین است، حالت دستوری آن دیگر Akuzatív نخواهد بود که در درس‌های بعدی به آنها خواهیم پرداخت.

Zelenú knihu som položil na tamtú malú stoličku. = من کتاب سبز را روی آن میز کوچک در آنجا گذاشتم.

Novinár si odložil svoj mikrofón pod stôl. = گزارشگر میکروفون خود را زیر میز گذاشت.

Mal by si sa pozerat' trochu nad okno, ale pod strechu: Tam to je! = باید کمی از بالای پنجره ولی پایین تر از بام نگاه کنی: آنجاست.

Určite sa utiekol skryť za tú vysokú stenu. = حتماً دوید و رفت پشت آن دیوار بلند پنهان شد.

Vymenil som svoju obľúbenú hračku za novú počítačovu hru. = اسباب بازی مورد علاقه‌ی خودم را با (در) ازای) یک بازی کامپیوتری جدید عوض کردم

Svoje auto zaparkovali medzi náš dom a vašu záhradu. = ماشین خود را بین خانه‌ی ما و باغ خودشان پارک کردند.

با توجه به این که ...

vzhľadom na... = با توجه به این که ...

Vzhľadom na neskorý príchod vlaku asi nebudem schopný prísť dostatočne skoro. = با توجه به دیر آمدن قطار، فکر نمی‌کنم (به اندازه‌ی کافی) سروقت برسم.

keďže = با توجه به این که ... (معمولاً عبارت اسم لازم دارد)

Keďže vlak príliš dlho meškal, žiadny pasažier nestihol večerné predstavenie. =

با توجه به اینکه قطار خیلی دیر آمد، هیچ کس به اجرای شامگاهی نرسید.

درس 17

یک بار، دو بار، چندین بار

در درس 4، یاد گرفتیم اعداد را چگونه استفاده کنیم. مثلاً می‌توانیم معادل "تا" یعنی *krát* را به همراه عدد و سپس اسم مورد نظر استفاده کنیم. بر همین اساس دو تا می‌شود *dvakrát* و سه تا می‌شود *trikrát*.

V zahraničí som zatiaľ bol iba štyrikrát. = تا حالا، من فقط 4 بار رفته‌ام خارج.

اعداد ترتیبی: اولین، دومین، سومین

اعداد ترتیبی آنهایی هستند که ترتیب چیزی را نشان می‌دهند. این اعداد هم حکم صفت را برای اسم دارند. به همین جهت در زبان اسلواک، تمام قوانین حاکم بر صفت‌ها در مورد این اعداد صادق است. مثلاً صفرمین می‌شود *nultý, nultá, nulté* و به همین ترتیب. آنهایی که به *ý* ختم شوند برای اسم‌های مذکر، آنهایی که به *á* ختم شوند برای اسم‌های مؤنث، و آنهایی که به *é* ختم شوند برای اسم‌های خنثی خواهند بود.

prvý -á -é اول

druhý -á -é دوم

tretí (مذکر), tretia (مؤنث), tretie (خنثی) سوم

štvrtý -á -é چهارم

piaty -a -e پنجم

šiesty -a -e ششم

siedmy -a -e هفتم

ôsmy -a -e هشتم

deviaty -a -e نهم

desiaty -a -e دهم

jedenásty -a -e یازدهم

dvanásty -a -e دوازدهم

trinásty -a -e سیزدهم

štrnásty -a -e چهاردهم

pätnásty -a -e پانزدهم

šestnásty -a -e شانزدهم

sedemnásty -a -e هفدهم

osemnásty -a -e هجدهم

devätnásty -a -e نوزدهم

dvadsiaty -a -e بیستم

tridsiaty -a -e سی‌ام

štyridsiaty -a -e چهلم

päťdesiaty -a -e پنجاهم

šesťdesiaty -a -e شصتم

sedemdesiaty -a -e هفتادم

osemdesiaty -a -e هشتادم

deväťdesiaty -a -e نودم

stý -á -é صدم

tisíci (m), tisíca (f), tisíce (n) هزارم

برای ساختن اعداد ترتیبی دو رقمی، هر دو رقم باید به صورت فوق گفته شوند. مثلاً

tridsiaty tretí = سی و سوم

sedemdesiaty ôsmy = هفتاد و هشتم

برای بیش از دو رقم، صدگان به بالا ساده و بقیه ترتیبی گفته می‌شوند. مثلاً

sto dvanásty = صد و دوازدهم

tristo štyridsiaty siedmy = سیصد و چهل و هشتم

tisíc piaty = هزار و پنجاهم

päťtisíc osemsto deväťdesiaty druhý = پنج هزار و هشتصد و نود و دوم

برای چندمین بار

فرمول گفتن این جمله به صورت زیر است:

po + (مذکر) = برای -مین بار + krát

po prvý krát = برای اولین بار

po tretí krát = برای سومین بار

آخرین، قبلی، اسبق

posledný = آخرین

predposledný = ماقبل آخر

naposledy = آخرین بار (به عنوان قید)، برای آخرین بار

Posledný krát ti hovorím, že by si to nemal skúšať. = برای آخرین بار بهت می‌گم که نباید آن را امتحان کنی.

Kto bol v súťaži na predposlednom mieste? = چه کسی در مسابقه نفر ماقبل آخر شد؟

Naozaj ti to hovorím naposledy - už sa nemám chuť opakovať. = جداً، این دفعه‌ی آخر که دارم بهت می‌گم.

مایل نیستم که دوباره تکرار کنم.

Naposledy som bol v Bratislave v októbri. = آخرین بار در ماه اکتبر در براتیسلاوا بودم.

ذیلاً، می‌توانید راه‌های مختلف گفتن "آخر"، "قبلی" یا "پیش" را یاد بگیرید:

posledný = آخرین) posledná zastávka = آخرین ایستگاه، ایستگاه آخر

minulý = قبلی، پیش (مثل سال پیش)

bývalý = اسبق

predchádzajúci = صفحه‌ی پیش، predchádzajúca strana = مثلاً - (بعدی = nasledujúci متضاد) گذشته، قبلی

nasledujúci článok = مقاله‌ی بعدی (بند بعدی - در یک قرارداد)

کشورها، ملیت‌ها، و زبان‌های دنیا

در جدول زیر، می‌توانید با نام کشورها، قاره‌ها، مناطق دنیا، صفت‌های مربوط به آنها زبان آنها، و همچنین کلمه‌ی مربوط به مرد یا زن دارای آن ملیت مثلاً مرد اسلواک یا زن اسلواک آشنا شوید.

کشور یا منطقه	صفت	مرد اهل آن کشور	زن اهل آن کشور	زبان
Európa = اروپا	európský	Európan	Európanka	
Slovensko = اسلواکی	slovenský	Slovák	Slovenka	slovenčina
Česká republika (یا Česko) = جمهوری چک	Český	Čech	Česka	čeština
Polsko = لهستان	polský	Poliak	Poľka	poľština
Maďarsko = مجارستان	maďarský	Maďar	Maďarka	maďarčina
Nemecko = آلمان	nemecký	Nemec	Nemka	nemčina
Rakúsko = اتریش	rakúsky	Rakúšan	Rakúšanka	
Švajčiarsko = سوئیس	švajčiarsky	Švajčiar	Švajčiarka	
Holandsko = هلند	holandský	Holand'an	Holand'anka	holandčina
Belgicko = بلژیک	belgický	Belgičan	Belgičanka	Francúzština
Francúzsko = فرانسه	francúzsky	Francúz	Francúzka	francúzština
Taliansko = ایتالیا	taliensky	Talian,	Talianka	taliančina
Španielsko = اسپانیا	španielsky	Španiel	Španielka	španielčina
Portugalsko = پرتغال	portugalský	Portugalec	Portugalka	portugalčina
Grécko = یونان	grécky	Grék	Grékyňa	gréčtina

Spojené kráľovstvo = انگلستان (پادشاهی متحده)

کشور یا منطقه	صفت	مرد اهل آن کشور	زن اهل آن کشور	زبان
Veľká Británia = بریتانیای کبیر	britský	Brit	Britka	Angličtina

Anglicko = انگلستان	anglický	Angličan	Angličanka	angličtina
Škótsko = اسكاتلند	škótsky	Škót	Škótka	
Írsko = ایرلند	írsky	Ír	Írka	
Švédsko = سوئد	švédsky	Švéd	Švédka	švédčina
Nórsko = نروژ	nórsky	Nór	Nórka	nórčina
Dánsko = دانمارک	dánsky	Dán	Dánka	dánčina
Fínsko = فنلاند	fínsky	Fín	Fínka	fínčina
Island = ایسلند	islandský	Island'an	Island'anka	islandčina
Estónsko = استونی	estónsky	Estóneec	Estónka	estónčina
Lotyšsko = لتونی	lotyšský	Lotyš	Lotyška	lotyština
Litva = لیتوانی	litovský	Litovčan	Litovčanka	litovčina
Rumunsko = رومانی	rumunský	Rumun	Rumunka	rumunčina
Bulharsko = بلغارستان	bulharský	Bulhar	Bulharka	bulharčina
Slovinsko = اسلونی	slovinský	Slovinec	Slovinka	slovinčina
Rusko = روسیه	ruský	Rus	Ruska	ruština
Bielorusko = بلاروس	bieloruský	Bielorus	Bieloruska	bieloruština
Ukrajina = اوکراین	ukrajinský	Ukrajinec	Ukrajinka	ukrajinčina
Srbsko = صربستان	srbský	Srb	Srbka	srbčina
Chorvátsko = کرواسی	chorvátsky	Chorvát	Chorvátka	chorvátčina
Bosna = بوسنی	bosniansky	Bosniak	Bosniačka	bosniančina
Amerika = آمریکا	americký	Američan	Američanka	angličtina
Spojené štáty americké = ایالات متحده آمریکا				
Kanada = کاناڊا	kanadský	Kanaďan	Kanaďanka	
Mexiko = مکزیک	mexický	Mexičan	Mexičanka	
Brazília = برزیل	brazílsky	Brazílčan	Brazílčanka	

Argentína = آرژانتین	argentínský	Argentínčan	Argentínčanka	
Ázia = آسیا	ázijský	Ázijec	Ázijka	
Čína = چین	čínský	Čínan	Čínanka	Čínština
Japonsko = ژاپن	japonský	Japonec	Japonka	Japončina
Kórea = کره	kórejský	Kórejec	Kórejka	Kórejčina
Vietnam = ویتنام	vietnamský	Vietnamec	Vietnamka	Vietnamčina
India = هند	indický	Ind	Indka	
Turecko = ترکیه	turecký	Turek	Turkyňa	tureština
Izrael = اسرائیل	izraelský	Izraelčan	Izrealčanka	hebrejčina
Jewish = یهودی	židovský	Žid	Židovka	
Irak = عراق	iracký	Iračan,	Iračanka	Arabský
Irán = ایران	iránský	Iránec	Iránka	Perzský
Afrika = آفریقا	africký	Afričan	Afričanka	
Egypt = مصر	egyptský	Egyptan	Egyptanka	
Austrália = استرالیا	austrálský	Austrálčan	Austrálčanka	
Nový Zéland زلاند نو	novozélandský	Novozéland'an	Novozéland'anka	
Arab = عرب		Arab	Arabka	Arabčina

Blízky východ = خاور نزدیک

Stredný východ = خاور میانه

نام شهرهای خارجی

در زبان اسلواک، تلفظ نام شهرهای خارجی عمدتاً شبیه به تلفظ کشوری است که آن شهر در آن واقع شده است. در عین حال، تلفظ بیشتر کلمات برای صداهایی که در زبان اسلواکی وجود ندارند، به لهجه‌ی اسلواکی گفته می‌شود. مثلاً به جای صدای w که در زبان انگلیسی با گرد کردن لبها بیان می‌شود، از صدای v معمولی استفاده می‌شود. (این پدیده در زبان فارسی هم وجود دارد.) در همین حال، شهرهایی هستند که نام اسلواک مختص خود را دارند که کمی با نام آنها در زبان اصلیشان فرق دارد:

Londýn = لندن

Paríž = پاریس

Moskva = مسکو

Praha = پراگ

Varšava = ورشو

Berlín = برلین
Štokholm = استکهلم
Kodaň = کپنهاگ
Mníchov = مونیخ
Brusel = بروکسل
Viedeň = وین
Budapešť = بوداپست
Ženeva = ژنو
Jeruzalem = اورشلیم
Káhira = قاهره
Peking = پکن
Nové Dillí = دهلی نو
Lisabon = لیسبون
Rím = رم
Miláno = میلان
Teherán = تهران

Vďaka. / Díky. (Dík. یا حتی) = مرسی یا ممنون (خیلی خودمانی)

vieš čo = می‌دونی چیه؟ (از این اصطلاح برای دادن پیشنهاد استفاده می‌شود و بسیار مصطلح است.)

(To) nevádí. = عیب نداره. مهم نیست.

Dlho sme sa nevideli. = خیلی وقته همدیگر رو ندیدیم.

Netuším = نمی‌دونم (فکر نکنم).

Čo ja viem? = من چه می‌دونم؟

Nemám šajnu. = من خبر ندارم.

لوازم برقی و الکترونیکی خانگی

chladnička = یخچال

mraznička = فریزر

sporák = اجاق گاز

rúra = فر (یا trúba در بعضی مناطق)

mikrovlnná rúra (یا mikrovlnka) = مایکروفر

varič = گاز پیک نیکی، خوراک پز گازی یا برقی

umývačka riadu = ماشین ظرفشویی

práčka = ماشین لباسشویی

sušička = خشک کن

žehlička = اتو

televízor = تلویزیون

dial'kový ovládač (یا ovládač) = کنترل از راه دور

počítač = کامپیوتر

notebook (یا laptop) = لپ تاپ

tlačiareň = پرینتر، چاپگر (مؤنث)

fén = سشوار

kulma = بای لیس

žehlička na vlasy = اتوی مو

ohrievač = گرمکن

radiátor = رادیاتور

کجا، به کجا، و غیره

Kde? = کجا

Kam? = به کجا

Odkiaľ? = از کجا

Tam = هم برای جهت و هم برای موقعیت) آنجا =
 Tu = (برای چیزی که در جایی وجود دارد.) اینجا =
 Sem = (به معنای "به اینجا" نشان دهنده‌ی جهت حرکت) اینجا =
 Naspät' = برگشت
 Nikde = هیچ جا
 Nikam = (وقتی داریم راجع به جهت حرکت صحبت می‌کنیم.) به هیچ کجا =
 Všade. = همه جا
 Kedy? = کی، چه موقع =
 Odkedy? = از کی =
 Dokedy? = تا کی =
 odvtedy = از آن موقع =
 dovtedy = تا آن موقع =
 odteraz = از الان =
 doteraz = تا الان =
 odjakživa = از اولش، از اول خلقت، از اون موقع که کسی یادش میاد.
 navždy = برای همیشه =

صرف فعل رفتن 'íst'

مصدر رفتن 'íst' در زبان اسلواک کاملاً بی‌قاعده است. این فعل در زمان حال به شکل زیر صرف می‌شود.

my ideme ما می‌رویم	ja idem من می‌روم
vy idete شما می‌روید	ty ideš تو می‌روی
oni/ony idú آنها می‌روند	on/ona/ono ide او می‌رود

برای منفی کردن آن در زمان حال هم مثل سایر افعال به ابتدای آن **ne** اضافه می‌کنیم ولی دقت داشته باشید که همزمان **i** هم تبدیل به **j** می‌شود.

my nejdeme ما نمی‌رویم	ja nejdem من نمی‌روم
vy nejdete شما نمی‌روید	ty nejdeš تو نمی‌روی
oni/ony nejdú آنها نمی‌روند	on/ona/ono nejde او نمی‌رود

در زمان گذشته، این فعل به صورت زیر صرف می‌شود.

ja som išiel (گوینده مرد) رفتم	my sme išli ما رفتیم
ja som išla (گوینده زن) رفتم	
ty si išiel (تو رفتی مرد) تو رفتی	vy ste išli شما رفتید
ty si išla (تو رفتی زن) تو رفتی	
on išiel (مرد) رفت	oni išli آنها رفتند (تعدادی مرد یا گروهی مختلط) ony išli آنها رفتند (گروهی زن)
ona išla (زن) رفت	
ono išlo (خنثی) رفت	

طبق معمول، برای حالت منفی کافی است که به ابتدای فعل ne اضافه کنیم. اما تغییر کوچکی نیز لازم است. این تغییرات و شکل

فعل را در جدول صفحه‌ی بعد می‌توانید ملاحظه کنید.

ja som nešiel (گوینده مرد) نرفتم	my sme nešli ما نرفتیم
ja som nešla (گوینده زن) نرفتم	
ty si nešiel (تو مرد) تو نرفتی	vy ste nešli شما نرفتید
ty si nešla (تو زن) تو نرفتی	
on nešiel (مرد) نرفت	oni nešli آنها نرفتند (تعدادی مرد یا گروهی مختلط)
ona nešla (زن) نرفت	
ono nešlo (خنثی) نرفت	
	ony nešli آنها نرفتند (گروهی زن)

صرف فعل رفتن 'ist' در زمان آینده

my pôjdeme. ما خواهیم رفت.	ja pôjdem. من خواهم رفت.
vy pôjdete. شما خواهید رفت.	ty pôjdeš. تو خواهی رفت.
oni/ony pôjdú. آنها خواهند رفت.	on/ona/ono pôjde. او خواهد رفت.

برای منفی کردن آن هم کافی است به ابتدای آن **ne** اضافه کنیم مثلاً **ja nepôjdem, ty nepôjdeš** و الی آخر.

ممکن است توجه کرده باشید که شکل فعل آینده از قاعده‌ای که قبلاً برای ساختن فعل در زمان آینده گفته بودیم پیروی نمی‌کند (به درس 11 مراجعه کنید). توضیح علت آن فرای سطح این کتاب، یعنی دوره‌ی مقدماتی است. ولی می‌توان به صورت مختصر گفت که در زبان اسلواک، مانند بسیاری دیگر از زبانهای اسلاو، دارای یک ویژگی دستوری به نام "وجه" است. "وجه" نشان می‌دهد که فعل از نوع تکرار شدنی است (آنچه در فارسی و انگلیسی حال ساده یا استمراری است). یا نوع فعلی است که هنگامی که وقوع یافت، کامل می‌شود. اگر فعلی از آن نوعی باشد که تکرار شدنی است، از طریقه‌ی ساخت فعل آینده، همان‌طور که در درس 11 گفته شد، استفاده می‌کنیم. اگر نه، مبحثی جداگانه است.

- Kam ideš? کجا می‌روی؟
- Teraz idem do mesta, ale neskôr pôjdem aj na záhradu. = الان به شهر می‌روم، ولی بعداً به باغ هم خواهم رفت.

Ma naozaj sme nikam nešli, lebo sme nemali žiadne vozidlo. = ما واقعاً هیچ جا نرفتیم، چون اصلاً ماشین نداشتیم.
Nepôjdeš nikdy čoskoro už domov? = مگر به این زودی به خانه نخواهی رفت؟

بیان قصد با استفاده از "aby" به معنی "تا اینکه" یا "برای اینکه"

از این کلمه می‌توانید برای بیان قصد خود استفاده کنید. این کلمه را با افعالی همچون خواستن، نیاز داشتن و امثال آن هم می‌توانید به کار ببرید. به خاطر داشته باشید، فعلی که بعد از "aby" می‌آید باید به گذشته باشد.

Išiel som na univerzitu, aby som mohol byť ekonóm. = من به دانشگاه رفتم تا اینکه بتوانم اقتصاددان بشوم.
Robíme to len preto, aby ste mohli zajtra byť doma. = ما اینکار را فقط برای این انجام می‌دهیم که شما بتوانید فردا خانه بمانید.

Chcela by si, aby som ho volil? = آیا مایل هستی (تا) که من به او رأی بدهم؟

Tamtá úradníčka žiada, aby sme sa vrátili o dva dni. = آن خانم دفتردار تقاضا دارد که ظرف دو روز برگردیم.

"گویا" یا "انگار که"

برای گفتن "انگار" و تشبیه چیزی به چیز دیگر می‌توان از *akoby* یا در بعضی مواقع از *ako keby* استفاده کرد. دقت داشته باشید که جمله‌ی بعد از این دو کلمه باید به زمان گذشته بیان شوند.

Nemáte niekedy ten pocit, akoby ste žili na planéte opíc? = گاهی وقت‌ها احساس نمی‌کنید که انگار در سیاره میمون‌ها زندگی می‌کنید؟

Vyzerá to, ako keby si vôbec nechcel vedieť pravdu. = به نظر می‌رسد که انگار نمی‌خواهد اصلاً واقعیت را بداند.

"در حالی که" و "تا وقتی که"

در حالی که (وقتی که فعل بعد از آن مثبت - غیر منفی - باشد) = *kým*

تا وقتی که (معمولاً یک فعل منفی آینده به دنبال خود دارد). = *dovtedy, kým ...*

یا فقط *kým* به همراه یک فعل منفی

Kým je šéf stále v úrade, nikto nemôže ísť domov. = تا وقتی که رئیس در اداره هست، هیچ کس نمی‌تواند به خانه برود.

Nechcem kupovať novú žehličku, kým sa tá stará nepokazí. = نمی‌خوام یک اتوی نو بخرم تا وقتی که این قدیمی خراب نشده.

Musíte na ňu čakať dovtedy, kým nebude mať nový pas. = تا وقتی که پاسپورت جدید نگرفتید، باید منتظر باشید.

Môže byť. = (معنی لغوی: می‌تونه باشه. عمدتاً از این اصطلاح برای اعلام موافقت با چیزی استفاده می‌شود).
 Maj sa dobre. (خودمانی: عمدتاً هنگام خداحافظی استفاده می‌شود). سلامت باشی = (Maj sa. یا فقط).
 Majte sa dobre. (رسمی: معمولاً برای خداحافظی استفاده می‌شود). سلامت باشید. = (Majte sa. یا فقط).

واژگان جدید: بلایای طبیعی و ساخت بشر

prírodná katastrofa (یا pohroma) = بلای طبیعی

zemetrasenie (خنثی) = زمین لرزه

povodeň (یا záplava) (خنثی) = سیل

výbuch = انفجار

búrka = طوفان و تندر

tornádo = گردباد

víchrice = گردباد

snehová víchrice = بوران (طوفان همراه با برف)

nehoda = تصادف

dopravná nehoda = حادثه ترافیکی

automobilová nehoda (یا havária) = تصادف خودرو

zrážka = تصادف شدید

prežiť (ممکن است به معنی تجربه کردن هم استفاده شود) زنده ماندن = (prežíva-: ریشه)

zomrieť (مردن = (zomiera-: ریشه)

zraníť sa (خود را مجروح کردن: معنی لغوی) مجروح شدن = (zraňuje-: ریشه)

zabiť sa (به معنای کشته شدن در اثر یک حادثه نیز استفاده می‌شود.) خودکشی کردن = (zabíja- sa: ریشه)

zachrániť (نجات دادن = (zachraňuje-: ریشه)

zachrániť sa (خود را نجات دادن = (zachraňuje- sa: ریشه)

mŕtvy = مرده

zranený = مجروح

nezvestný = (فرد) ناپدید شده

živý = زنده

nažive = زنده (قید)

ضمایر شخصی برای حالت مفعولی غیر مستقیم بعد از "به" Datív

حالت **datív** زمانی استفاده می‌شود که در جمله دو مفعول داشته باشیم و کار روی یکی از آنها مستقیماً صورت نپذیرد. می‌توان گفت که تقریباً (نه همیشه) مفعولی که بعد از "به" بیاید، از این نوع است. به این مثال‌ها توجه کنید. زیر مفعول **datív** خط کشیده شده است.

من به خواهرم یک سیب دادم.

من در مورد شرایط به دوستش خبر دادم.

من شعر زیبایی برای او سرودم.

هنگام استفاده از ضمایر شخصی **datív** باید یا از حالت کامل آن استفاده کنید یا از حالت کوتاه آن. درست مثل حالت **akuzatív**. وقتی که ضمیر درست قبل یا بعد از فعل اصلی یا کمکی قرار بگیرد از شکل کوتاه آن استفاده می‌کنیم. شکل بلند ضمایر **datív** زمانی به کار می‌رود که ضمیر از فعل اصلی با یک کلمه یا بیشتر جدا شده باشد.

گاهی، می‌توانید از شکل بلند ضمیر برای تأکید هم استفاده کنید، حتی اگر درست بعد یا قبل از فعل اصلی باشد. این جدول ضمایر **datív** را به شما نشان می‌دهد. ضمایر فاعلی هم در مقابل آنها نوشته شده‌اند تا شما بتوانید آنها را با هم مقایسه کنید.

ضمیر فاعلی	ضمیر datív شکل کوتاه	ضمیر datív شکل بلند
من = ja	بهم mi	به من mne
تو = ty	بهت ti	به تو tebe
او (مذکر) = on	بهبش mu	به او jemu
او (مؤنث) = ona	-	به او jej
او (خنثی) = ono	بهبش mu	به او jemu
ما = my	-	به ما nám
شما = vy	-	به شما vám
آنها = oni, ony	-	به آنها im

در برخی از مثال‌های زیر از فعل **dať** به معنای دادن استفاده شده است. این فعل علاوه بر این معنی، به معنای "گذاشتن" هم هست.

Všetci chceli dať peniaze iba mne, ale vôbec nie jej. = همه می‌خواستند به من پول بدهند، اما هیچ کس نمی‌خواست به او (آن دختر) بدهد.

Hovorím ti, že si mu mal dať pokoj. = دارم بهت می‌گم باید تنهاش می‌داشتی (بهبش آرامش میدادی).

Povedal som im, aby vám dali novú peňaženku. = بهبش گفتم که بهت به کیف پول تازه بده.

Jemu som nikdy neveril, ale jej áno. = من هیچ وقت به اون پسر اعتماد نکردم ولی به اون دختر چرا.

شکل اسم در حالت datív

تغییر شکل اسم در حالت datív بستگی به جنس اسم دارد. جدول زیر این تغییرات را به شما نشان می‌دهد.

اسم مذکر	تغییر	اصل اسم	مثال
جاندار	-ovi به آخر اسم اضافه می‌کنیم.	Brat برادر	<u>Bratovi</u> Bratovi som povedal pravdu. راستش رو به برادرم گفتم.
بی‌جان	U به آخر اسم اضافه می‌کنیم.	Úrad اداره	<u>Úradu</u> Svoj občiansky preukaz musím odovzdať úradu. باید کارت شناسایی خود را به اداره تحویل دهم.

اسم مؤنث	تغییر	اصل اسم	مثال
قبل از a صدای "وز مخ" ¹ "..."	a تبدیل به e می‌شود.	Učiteľka (خانم) معلم	<u>učiteľke</u> Mala by si byť veľmi vďačná učiteľke. باید از معلمت سپاسگزار باشی.
قبل از a غیر صدای "وز مخ" "..."	a تبدیل به i می‌شود.	Opica میمون	<u>Opici</u> Opici som hodil chutný banán. یک موز خوشمزه برای میمون پرت کردم.

اسم خنثی	تغییر	اصل اسم	مثال
کلیه‌ی اسم‌های خنثی ختم به o, e, ie	صدای پایانی تبدیل به u می‌شود.	Mesto Srdce vysvedčenie	<u>Mestu</u> <u>Srdcu</u> <u>Vysvedčeni<u>u</u></u> Nelegálnu skládku som oznámil mestu. من انباشت زباله‌های غیرقانونی را به شهرداری گزارش کردم. Divadlu som daroval dvesto eur. من 200 یورو به تئاتر شهر اهدا کردم.

¹ "وز مخ گردت بپرس فن کله" این جمله تمام صداهای سخت و غیر کامی را در بر دارد.

- zločin (جرم، جنایت = *trebný čin* یا در اصطلاح قانونی)
- priestupok = بزه، گناه
- trest = مجازات
- bezpečnosť = امنیت، ایمنی
- zákon = قانون
- droga = مواد مخدر
- drogový diler = مواد فروش
- zločinec (یا *kriminálnik*) = جانی
- obeť (مؤنث) = قربانی
- svedok = شاهد
- očítý svedok = شاهد عینی
- vražda = قتل
- zabitie یا *usmrtenie* (هر دو خنثی) = قتل نفس، آدم کشی
- znásilnenie (خنثی) = تجاوز به عنف
- napadnutie (خنثی) = حمله
- krádež = سرقت
- podvod = تقلب
- vrah = قتل
- zlodej = دزد
- násilník = فرد شرور و خشن
- násilie (خنثی) = خشونت
- násilný = خشن
- mafia (یا *podsvetie*, خنثی) = مافیا
- mafían = عضو مافیا
- väzeň = زندانی
- väzenie (خنثی) = زندان
- sudca = قاضی
- prokurátor = دادستان
- žalobca = شاکی، مدعی
- obžalovaný = متهم
- právník = وکیل
- obhajca = وکیل مدافع
- obhajoba = دفاع (از متهم)

vinný = گناهکار
 nevinný = بی‌گناه
 obvinený = متهم
 odsúdený = گناهکار شناخته شده
 zbraň = سلاح
 strelná zbraň = سلاح گرم
 nôž = چاقو
 pištoľ = هفت تیر
 brokovnica = تفنگ
 samopal = مسلسل
 spravodlivosť = عدالت
 nespravodlivosť = بی‌عدالتی
 rozsudok (یا verdikt) = رأی دادگاه
 podmienka = عفو مشروط، آزادی به قید التزام

ضمایر ملکی برای حالت datív

در درس 19، حالت datív را یاد گرفتیم. در این درس با ضمایر ملکی در حالت datív آشنا می‌شویم. به خاطر داشته باشید، ضمیر ملکی، جایگزین اسم می‌شود و مالکیت را نشان می‌دهد. مثلاً کتاب من جدید است. مال او قدیمی است. در جمله‌ی دوم کلمه‌ی "مال" ضمیری است که جای اسم (کتاب) را گرفته و نیز نشان می‌دهد که کتاب به چه کسی تعلق دارد. اگر خوب دقت کنید تغییرات آن ساده است. همان صفت‌های ملکی یا ضمایر ملکی معمولی هستند که نشانه‌ی datív به انتهای بعضی‌شان اضافه شده است.

مذکر		مؤنث		خنثی	
ضمیر ملکی معمولی	ضمیر ملکی datív	ضمیر ملکی معمولی	ضمیر ملکی datív	ضمیر ملکی معمولی	ضمیر ملکی datív
Môj	môjmu	moja	mojej	moje	Môjmu
tvoj	tvojmu	tvoja	tvojej	tvoje	Tvojmu
jeho	jeho	jej	jej	jeho	Jeho
naš	našmu	naša	našej	naše	Nášmu
váš	vášmu	vaša	vašej	vaše	Vášmu
ich	ich	ich	ich	ich	Ich
Svoj	svojmu	svoja	svojej	svoje	Svojmu

Ich synovi som ukázal, ako by našej krave mal dať jesť. = به پسرشان نشان دادم چطور باید به گاومان غذا بدهد.

Čo ste potom povedali ich právnikovi? = سپس به وکیلشان چه گفتید؟

ضمایر اشاره برای حالت datív

ضمایر اشاره را به خاطر دارید:

جنیست	مذکر	مؤنث	خنثی
این (اشاره)	tento	táto	Toto
این (عام)	ten	tá	To
آن (اشاره)	tamten	tamtá	Tamto

حال این ضمایر را در حالت **datív** ببینید.

مذکر		مؤنث		خنثی	
فاعلی	datív	فاعلی	datív	فاعلی	Datív
Tento	tomuto	táto	tejto	toto	tomuto
ten	tomu	tá	tej	to	Tomu
Tamten	tamtomu	tamtá	tamtej	tamto	tamtomu

چند مثال:

Tamtomu sudcovi ani trochu neverím, ale čo mám robiť? = من به آن قاضی در آنجا اصلاً اعتماد ندارم، اما چه کار می‌تونم بکنم؟

Dal som tej žene nejaké peniaze, ale tejto nechcem dať nič. = به آن زن مقداری پول دادم، ولی به این یکی نمی‌خواهم چیزی بدهم.

حالت **datív** حروف اضافه‌ی **k** و **ku**

در حالت **datív**، یک حرف اضافه وجود دارد که به صورت عمده به کار می‌رود: **k**. این حرف اضافه به معنای "به پیش" یا "به نزد" یا "به طرف" است و نشان دهنده‌ی حرکت است. استفاده از **ku** صرفاً برای تلفظ راحت‌تر است به خصوص اگر کلمه‌ی بعد از آن با **k** و یا **g** شروع شود. ضمایر **datív** بعد از این حرف اضافه به شکل زیر در می‌آیند.

ضمیر فاعلی	شکل بلند ضمیر datív برای استفاده بعد از حرف اضافه
من = ja	پیش من K(u) mne
تو = ty	پیش تو K(u) tebe
او (مذکر) = on	پیش او (مرد) K(u) nemu
او (مؤنث) = ona	پیش او (زن) K(u) nej
او (خنثی) = ono	پیش او (خنثی) K(u) nemu
ما = my	پیش ما K(u) nám
شما = vy	پیش شما K(u) vám
آنها = oni, ony	پیش آنها K(u) nim

این توضیح از آن رو لازم است که "پیش" در فارسی ممکن است حرف اضافه‌ی فعلی باشد که حرکت دارد (مثل نمونه‌هایی که گفته شد) یا همراه فعلی که سکون دارد، مثل "من پیش علی هستم." (فعل ساکن است). این دومی در اسلواکی حرف اضافه‌ی دیگری دارد که در حالت **datív** نیست. مثلاً در جمله‌ی "من به دکتر می‌روم." می‌توان آن را به صورت "من پیش دکتر می‌روم." هم گفت (فعل حرکت دارد). یا وقتی کسی را دعوت می‌کنیم، به صورت خودمانی می‌گوییم، "پیش ما بیایید."

Dnes večer pôjdem na návštevu k mojej tete. = امشب برای دیدار نزد خاله‌ام خواهیم رفت.

Prečo sa tak pekne správaš k nemu, ale napríklad nie k nej? = چرا با آن پسر اینقدر خوب رفتار می‌کنی، اما با آن دختر، مثلاً، نه؟

Išiel som ku oknu, ale musel som zastaviť. = رفتم طرف پنجره، ولی مجبور شدم بایستم.

صفت‌ها در حالت datív

برای صفت‌های مذکر، کافی است که ý پایانی را با ému عوض کنیم.

حالت فاعلی حالت datív
velký = زیبا veľkému

Svojmu veľkému bratovi som dal novú tašku. = من کیف تازه‌ای به برادر بزرگ خود دادم.

starý = قدیمی starému

Tomu starému pánovi vždy rád pomáham. = من همیشه با خوشحالی به این پیرمرد کمک می‌کنم.

برای صفت‌های مؤنث، کافی است که á پایانی را با ej عوض کنیم.

حالت فاعلی حالت datív
milá = مهربان milej

Tej milej pani som nič nepovedala. = من به آن خانم مهربان چیزی نگفتم.

národná = ملی národnej

Lavicový poslanec národnej rade predstavil svoj návrh. = یکی از نمایندگان جناح چپ پیشنهاد خود را به

شورای ملی ارائه کرد.

برای صفت‌های خنثی، کافی است که é پایانی را، درست، همانند صفت‌های مذکر، با ému عوض کنیم.

حالت فاعلی حالت datív
modré = آبی modrému

Zelený Mercedes ide k tomu modrému autu. = یک مرسدس سبز به کنار آن ماشین آبی می‌رود.

násilné = خشن násilnému

K tomuto násilnému prepadnutiu sa nikto nepriznal. = هیچکس به ارتکاب این عمل خشن اعتراف نکرد.

چند عبارت و اصطلاح

rozpočet = بودجه

pozemok = زمین، مستغلات

majetok = دارایی، مایملک

téma = عنوان، سوژه

návrh = پیشنهاد

kauza = رسوایی مالی یا سیاسی

týkať sa (ریشه: týka- sa) = در ارتباط با، مربوط به

šetriť (ریشه: šetrí-) = پس‌انداز کردن

začínať (ریشه: začína-) = شروع کردن

materiál = مواد

látka = پارچه یا منسوج

اسم

drevo = چوب

papier = کاغذ

kartón = مقوا

plast = پلاستیک

guma = لاستیک

betón = بتن

sklo = شیشه

keramika = سرامیک، سفال

porcelán = چینی (اسم)

kov = فلز

železo = آهن

ocel = فولاد

koža = پوست، چرم

vlna = پشم (به معنای موج هم هست).

bavlna = پنبه

صفت

drevený = چوبی

papierový = کاغذی

kartónový = مقوایی

plastový = پلاستیکی

gumený = لاستیکی

betónový = بتنی

sklený (یا sklenený) = شیشه‌ای

keramický = سرامیکی، سفالی

porcelánový = چینی (صفت)

kovový = فلزی

železný = آهنی

ocelový = فولادی

kožený = چرمی

vlnený = پشمی

bavlnený = نخی

نحوه‌ی ساخت صفت از اسم

همان‌طور که از مثال‌های بالا دیده می‌شود، در فارسی برای ساخت صفت از اسم کافی است به انتهای اسم "ی" اضافه کنیم. در اسلواک، این کار با اضافه کردن یک پسوند به انتهای اسم انجام می‌شود. این پسوند معمولاً **-OVÝ** است. اما همان‌گونه که می‌بینید، این پسوندها ممکن است **-ický** یا **-ný**، **-ený**، **-ský** باشند. متأسفانه قانون خاصی برای انتخاب این پسوندها وجود ندارد و باید آنها را حفظ کرد. البته قانون همسان‌سازی اسم و صفت کماکان باید رعایت شود. اگر مطمئن نبودید، همان را **OVÝ** استفاده کنید. چند مثال:

pomaranč (پرتقال) + džús (میوه‌آب) = pomarančový džús (آب پرتقال)

jahoda (توت فرنگی) + zmrzlina (بستنی) = jahodová zmrzlina (بستنی توت فرنگی)

betón (بتن) + budova (ساختمان) = betónová budova (ساختمان بتنی)

sklo (شیشه) + tanier (بشقاب) = sklenený tanier (بشقاب شیشه‌ای)

lekár (پزشک) + správa (گزارش)	= lekárska správa (گزارش پزشکی)
drevo (چوب) + podlaha (کف)	= drevená podlaha (کف چوبی)
zub (دندان) + hygiena (بهداشت)	= zubná hygiena (بهداشت دهان و دندان)

همین الان – گذشته و آینده

گذشته

برای بیان "همین الان" در مورد چیزی که به تازگی انجام شده، در حال انجام است و یا به پایان رسیده است (مثلاً چند لحظه پیش)، از کلمه‌ی **práve** استفاده می‌کنیم. در حالت عامیانه از کلمه‌ی **akurát** هم استفاده می‌کنند. (البته، در شرایط خاص – مثلاً هنگام خرید لباس – معنای کاملاً مناسب یا درست را نیز می‌دهد).

Práve som mu vysvetlil situáciu a bohužiaľ, vôbec nebol šťastný. = من همین الان (لختی پیش) شرایط را =
برایش توضیح دادم و متأسفانه اصلاً خوشحال نشدم.

Bol som práve doma, ale sestru som tam nevidel. = من همین الان خانه بودم، ولی خواهرم را آنجا ندیدم.

Akurát som išiel na úrad, keď na mňa zaútočil nejaký zločinec. = همین چند دقیقه پیش داشتم می‌رفتم =
دفترم که یک مجرم به من حمله کرد.

آینده

práve teraz = همین الان، همین حالا

برای بیان "همین الان" در مورد چیزی که به زودی شروع شود از **práve teraz** استفاده می‌کنیم.

Tlačová konferencia sa začína práve teraz a bude trvať len tridsať minút. = کنفرانس مطبوعاتی همین

الان (به زودی) شروع خواهد شد و فقط سی دقیقه طول خواهد کشید.

خوش آمدن در مقایسه با دوست داشتن

در درس 10 یاد گرفتیم از **mať rád** چگونه برای نشان دادن آنچه دوست داریم یا دوست نداریم استفاده کنیم. در زبان اسلواکی فعل دیگری برای نشان دادن "خوش آمدن از چیزی" وجود دارد - **páčiť sa**. اما تفاوت این دو در چیست؟

mať rád بیشتر برای حالت‌های عمومی استفاده می‌شود. شما می‌توانید از آن برای اظهار آنچه در کل دوست دارید یا ندارید استفاده کنید، مثلاً من اردبیهشت را دوست دارم. من غذای دریایی دوست ندارم.

Páčiť sa برای اظهار نظر در مورد آنچه در لحظه می‌بینیم یا حس می‌کنیم (مثلاً زیبایی، جذابیت) یک فرد یا یک چیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. مثلاً من از این کتاب خوشم آمد. زوزانا از آن لباس آبی خوشش نیامد. مثلاً من غذای تند دوست دارم، ولی از غذای تند این رستوران خوشم نیامد.

دقت کنید: استفاده از **mať rád** تابع همان قوانین معمولی است. بعد از آن مفعول مستقیم (**akuzatív**) استفاده می‌کنیم.

Mám rád paradajkovú polievku. من سوپ گوجه‌فرنگی (را) دوست دارم.

اما در مورد **Páčiť sa** قضیه فرق می‌کند. ابتدا اجازه دهید جمله‌ی معادل فارسی را کمی بشکافیم.

من از این کتاب خوشم می‌آید. دقت کنید که در این جمله "من" به عنوان یک فاعل صوری استفاده شده است. دلیل آن هم این است که فعل آن (خوشم می‌آید) سوم شخص مفرد است. در واقع اگر بخواهیم این جمله را تجزیه کنیم، باید آن را به این صورت

بازنویسی کنیم. این کتاب **من را** خوش می‌آید. همان طور که می‌بینید در این حالت "من" مفعول است و کتاب فاعل است. نحوه‌ی استفاده از **Páčiť sa** در اسلواکی بر همین ساختار استوار است.

به نکته‌ی مهم دیگری نیز باید اشاره کنم. اگر به ترجمه‌ی تحت‌اللفظی جمله‌ها در فارسی و اسلواکی نگاه کنیم، به فارسی می‌گوییم کتاب من را (**akuzatív**) خوش می‌آید. در حالی که به اسلواکی عملاً می‌گوییم این کتاب به من (**datív**) خوش می‌آید. به همین دلیل در اسلواکی بعد از **Páčiť sa** از ضمائر **datív** استفاده می‌کنند. به ترجمه‌ی جمله‌ای که در مثال به کار بردیم توجه کنید.

از این کتاب خوشم می‌آید. **Páči sa mi táto kniha.**

چند مثال دیگر:

Tento obraz sa mi páči. = از این عکس خوشم می‌آید.

Mne sa páči toto zelené auto, ale môjmu bratovi sa páči tamto žlté. = من از این ماشین سبز خوشم می‌آید،

اما برادرم از آن ماشین زرد خوشش می‌آید.

Tvoj modrý vlnený sveter sa vôbec nepáči mojej priateľke. = دوست دخترم از پلیور آبی پشمی تو اصلاً

خوشش نمی‌آید.

اگر کسی غذایی یا نوشیدنی خورده و شما می‌خواهید بپرسید که آن را دوست داشتند یا خیر، می‌توانید از جمله‌ی زیر استفاده کنید.

Páčilo sa vám? (دوست داشتید؟)

Nášej rodine sa veľmi páčilo v Nemecku. = خانواده‌ی ما از آلمان خیلی خوشش آمد. (بعد از سفری به آلمان)

Ako sa ti páčilo na výlete? = از سفر چگونه خوشت آمد؟ (در سفر خوش گذشت؟)

Toto by sa ti malo celkom páčiť. = باید از این خیلی خوشت بیاید (حدس گوینده)

umenie = هنر

Umelec (مذکر), umelkyňa (مؤنث) = هنرمند

výstava = نمایشگاه

múzeum = موزه

galéria = گالری

výtvarné umenie = هنرهای تجسمی

dielo = اثر هنری

majstrovské dielo = شاهکار

sochár, sochárka = پیکرتراش

socha = تندیس

maliar = نقاش

obraz = نقاشی، تابلو

kresba = نقاشی

koláž = کولاژ

plátno = بوم نقاشی

štetec = قلم مو

vystúpenie = اجرا

koncert = کنسرت

opera = اپرا

orchester = ارکستر

filharmónia = فیلامونیک

dirigent = رهبر ارکستر

predstavenie = اجرای هنری

divadelná hra = اجرای صحنه‌ای (تئاتری)

knížnica = کتابخانه

kníhkupectvo = کتابفروشی

kniha = کتاب

leták (or letáčik) = برگه‌ی آگهی

príručka = کتابچه‌ی راهنما

slovník = فرهنگ لغات

literatúra = ادبیات
 spisovateľ, spisovateľka = نویسنده
 beletria = ادبیات داستانی
 náučná literatúra = ادبیات غیر داستانی
 odborná literatúra = ادبیات تخصصی
 žáner = ژانر، نوع ادبیات
 román = رمان
 novela = رمانتیک
 príbeh = داستان
 krátky príbeh = داستان کوتاه
 životopis (or biografia) = زندگی‌نامه
 autobiografia = زندگی‌نامه شخصی (خود نوشته)
 cestopis = سفرنامه
 učebnica = کتاب درسی

حالت Genitív و موارد استفاده از آن

در فارسی برای بیان حالت اضافه (مضاف و مضاف‌الیه) از **-** استفاده می‌کنیم. به عبارت ساده‌تر، وقتی می‌خواهیم رابطه‌ی بین دو اسم را نشان دهیم بین آنها **-** می‌گذاریم. مثلاً در خانه که نشان می‌دهد در متعلق به خانه است. یا رنگِ دوچرخه. برای بیان این حالت در اسلواکی از حالت **genitív** استفاده می‌کنند.

در درس 8، یاد گرفتیم که چگونه مالکیت را نشان دهیم، مثلاً رمان میخال **Michalov román** یا کتاب کریستینا **Kristínina učebnica**. آنچه در اینجا یاد می‌گیریم، یک قدم فراتر است؛ از آن رو که می‌توان علاوه بر اسم خود مالک صفت‌های همراه آن را نیز بیان کرد. مثلاً اگر بخواهیم بگوییم "رمانِ میخالِ جوان" با استفاده از حالت **genitív**، چنین ترکیبی خواهیم داشت.

román mladého Michala

کتابِ خواهرِ کوچکم کریستینا **učebnica mojej malej sestry Kristíny**

ماشینِ پلیسِ مؤدب **auto slušného policajta**

کتابِ موردِ علاقه‌ی همسرِ من **obľúbená kniha mojej manželky**

در مثال‌های بالا، زیر جایی که نیاز به استفاده از حالت **genitív** بوده، خط کشیده شده است. علاوه بر آنچه در بالا گفته شد، حروف اضافه‌ای نیز هستند که بعد از آنها باید از حالت **genitív** استفاده کرد که در درس بعد به آنها خواهیم پرداخت.

شکل اسم در حالت Genitív

درست مثل سایر حالت‌ها، شکل اسم در حالت **genitív** به جنسیت آن بستگی دارد.

جنس مذکر: اگر اسم شخص یا جانور باشد، به انتهای آن **a** اضافه می‌کنیم، در غیر این صورت به انتهای اسم **u** اضافه می‌کنیم.

حالت فاعلی

حالت genitív

policajt = پلیس

policajta

Uniforma toho policajta je príliš malá. = یونیفورم این پلیس خیلی کوچک است.

strom = درخت

stromu

Auto narazilo do stromu. = ماشین به درخت برخورد کرد.

جنس مؤنث: اسامی مؤنث عمدتاً به a ختم می‌شوند. تغییرات در اسم مؤنث به صدای ماقبل a بستگی دارد. جمله‌ی "وز مخ گردت بپرس فن کله" در اینجا به کار می‌آید.

(1) اگر صدای قبل از a در جمله‌ی "وز مخ ..." باشد، a تبدیل به y می‌شود.

(2) اگر صدای قبل از a در جمله‌ی "وز مخ ..." نباشد، a تبدیل به e می‌شود.

حالت فاعلی

حالت genitív

spolužiačka = همکلاسی (دختر)

spolužiačky

Názor mojej spolužiačky nie je dôležitý. = نظر همکلاسی من مهم نیست.

práca = کار

práce

Vidíš výsledok jej práce? = نتیجه‌ی کارش را می‌بینی؟

جنس خنثی: اسامی خنثی عمدتاً به o ختم می‌شوند. o تبدیل به a می‌شود.

حالت فاعلی

حالت genitív

mydlo = صابون

mydla

Od takého mydla veľa neočakávam. = از چنین صابونی انتظار زیادی ندارم.

lietadlo = هواپیما

lietadla

Zlomilo sa krídlo toho veľkého lietadla. = بال آن هواپیمای بزرگ آسیب دیده است.

صفت‌های ملکی در حالت Genitív

صفت‌های ملکی در حالت genitív را در جدول زیر می‌بینید.

مذکر		مؤنث		خنثی	
فاعلی	genitív	فاعلی	genitív	فاعلی	Genitív
môj = مال من	môjho	moja	mojej	môje	môjho
tvoj = مال تو	tvojho	tvoja	tvojej	tvoje	tvojho

jeho = مال او	jeho	Jej	jej	jeho	jeho
náš = مال او	nášho	naša	našej	náše	nášho
váš = مال شما	vášho	vaša	vašej	váše	vášho
ich = مال آنها	ich	Ich	ich	Ich	ich
Svoj	svojho	svoja	svojej	svoje	svojho

Netušíš náhodou, ako sa volá pes jeho suseda? = تو، احیاناً، خبر نداری اسم سگ همسایه‌اش چیه؟
 Chcel ísť na školu svojho brata, ale nakoniec išiel na školu svojej sestry. = می‌خواست به مدرسه‌ی
 برادرش برود، ولی در نهایت به مدرسه‌ی خواهرش رفت.

ضمایر و صفات اشاره در حالت Genitív

در این بخش با شکل ضمایر اشاره در حالت genitív آشنا می‌شوید. به خاطر دارید که این ضمایر هم بر اساس جنسیت و هم بر اساس دوری یا نزدیکی جسم (این و آن)، تغییر می‌کردند.

مذکر	مؤنث	خنثی	
ten	tá	to	این: ضمیر عام
tento	táto	toto	این (اشاره به نزدیک):
tamten	tamtá	tamto	آن (اشاره به دور):

مذکر		مؤنث		خنثی	
فاعلی	genitív	فاعلی	genitív	فاعلی	genitív
ten	toho	tá	tej	To	toho
tento	tohto	táto	tejto	Toto	tohto
tamten	tamtoto	tamtá	tamtej	tamto	tamtoto

Notebook tamtoho muža nebol drahý, ale počítač tej ženy bol. = لپ‌تاپ آن آقا گران نبود، اما کامپیوتر آن خانم بود.

Motor tohto nového auta musí byť veľmi silný. = موتور این ماشین جدید باید خیلی قوی باشد.

صفت‌ها در حالت Genitív

جنس مذکر: به خاطر دارید که صفت‌ها برای اسم مذکر به ý ختم می‌شد. این ý تبدیل به ého می‌شود. همان‌طور که می‌بینید شبیه به پسوند ضمایر اشاره است.

حالت فاعلی genitív حالت

Mladý جوان

mladého

Obraz toho mladého pána je naozaj nádherný. = تابلوی نقاشی آن مرد جوان بسیار زیباست.

Žltý زرد

žltého

Golier jeho žltého trička sa mi nepáči. = از یقه‌ی تی‌شرت زرد او خوشم نمی‌آید.

جنس مؤنث: می‌دانیم که صفت‌ها برای اسامی مؤنث به **a** ختم می‌شوند. این **a** تبدیل به **ej** می‌شود. باز هم ملاحظه می‌کنید که شبیه به تغییر در صفات اشاره است.

حالت فاعلی حالت genitív

vysoká = بالا بلند

vysokej

Príčinou vysokej ceny je nízka ponuka. = عرضه‌ی کم علت قیمت بالا است.

vtipná = خنده‌دار

vtipnej

Už sa teším na príbehy našej vtipnej babičky. = من مشتاقانه منتظر داستان‌های مادربزرگ بامزه مان هستم.

جنس خنثی

برای حالت خنثی **é** در پایان صفت به **ého** تبدیل می‌شود، درست مانند صفت برای اسامی جمع.

حالت فاعلی حالت genitív

národné = ملی

národného

História Národného divadla je dobre známa. = سابقه‌ی تئاتر ملی به خوبی شناخته شده است.

bývalé = قبلی

bývalého

Meno môjho bývalého auta si nepamätám. = اسم ماشین قبلی خودم را به خاطر نمی‌آورم.

درس 23

کلمات و اصطلاحات مفید

در مطب دکتر

bolieť (ریشه: bolí-) = درد کردن، در داشتن

Bolí ma _____. = درد می‌کند.

Páliť (ریشه:páli-) = سوختن

Dnes ma veľmi bolí hlava, ale aj brucho. = امروز سرم خیلی درد می‌کند، دلم هم همینطور.

اعضای بدن در درس 8 آموزش داده شدند.

nemocnica = بیمارستان (با تخت برای بستری)

poliklinika = درمانگاه تخصصی، بیمارستان (بدون تخت برای بستری)

klinika = درمانگاه

lekárneň = داروخانه (مؤنث)

sanitka = آمبولانس

ambulancia = مطب دکتر

návšteva = ویزیت دکتر (به معنی دیدار هم هست)

kontrola = چک آپ (معاینه کامل)

vyšetrenie = معاینه پزشکی

preventívna prehliadka = معاینه‌ی پزشکی به منظور پیشگیری

hospitalizácia = بستری (شدن)

hospitalizovať (ریشه: hospitalizuje-) = بستری کردن

lekár, lekárka (یا doktor, doktorka) = دکتر، پزشک

zdravotná sestra (یا sestrička) = پرستار

ošetrovateľ, ošetrovatelka = مراقب (کسی که زیر نظر پرستار کار می‌کند)

lekárnik, lekárnička = دکتر داروساز

lekárnička = جعبه‌ی کمک‌های اولیه

pacient = بیمار

krvný tlak = فشار خون

vysoký tlak = فشار خون بالا

nízky tlak = فشار خون پایین

krvný test = آزمایش خون

odber krvi = خون‌گیری

krvný obraz = نتیجه‌ی آزمایش خون

zdravotný stav = وضعیت سلامتی

diagnóza = تشخیص (بیماری)

prognóza = پیش‌بینی
 výsledok = نتیجه (به طور کلی)
 liečba = درمان
 liečiť (ریشه: lieči-) = درمان کردن
 vyliečiť (ریشه: vyliečuje-) = مداوا کردن
 oddelenie = بخش (در بیمارستان، اداره، فروشگاه)
 infekčné oddelenie = بخش عفونی
 chirurgia = جراح
 onkológia = تومور شناسی
 urológia = بخش بیماری‌های مجاری ادرار
 nefrológia = بخش بیماری‌های کلیه
 dermatológia = بخش بیماری‌های پوست
 traumatológia = بخش درمان شکستگی‌ها و حوادث
 gynekológia = بخش بیماری‌های زنان
 stomatológia = دندان‌پزشکی
 detský lekár, detská lekárka (یا pediater, pediatrička) = پزشک اطفال
 chirurg, chirurgička = جراح
 kožný lekár (یا dermatológ) = متخصص بیماری‌های پوست
 gynekológ, gynekologička = متخصص بیماری‌های زنان
 zubár, zubárka (یا stomatológ, stomatologička) = دندان‌پزشک
 operácia = عمل، جراحی، عمل
 operačná sála = اتاق عمل
 operovať = عمل کردن
 zdravotný záznam (یا zdravotná karta) = سوابق پزشکی
 kartička poistenca (یا preukaz poistenca, kartička) = کارت بیمه درمانی (کارت کوچک)

امراض و بیماری‌ها

choroba = بیماری
 ochorenie (یا nemoc) = مرض
 vysoká teplota = دمای زیاد بدن
 horúčka = تب
 nádcha = سرماخوردگی
 chrípka = آنفولانزا
 kašeľ = سرفه
 kašľať (ریشه: kašle-) = سرفه کردن

kýchať (ریشه: kýcha-) = عطسه کردن
 alergia = حساسیت
 senná nádcha = تب یونجه
 infekcia = عفونت
 zápal = تورم
 zápal pľúc (یا pneumónia) = ذات‌الریه،
 zápal slepého čreva = آپاندیسیت (عفونت آپاندیس)
 zapáliť sa (ریشه: zapáli- sa) = ورم کردن
 tuberkulóza = سل
 rakovina = سرطان
 dlhá choroba یا ťažká choroba = مرض درازمدت (به عنوان واژه‌ای کمتر زننده و تلخ برای اشاره به سرطان، درد بی‌درمان)
 nádor (یا tumor) = تومور، غده
 leukémia = سرطان خون
 chemoterapia = شیمی‌درمانی
 ožarovanie (یا radiácia) = پرتو درمانی
 infarkt = حمله‌ی قلبی
 mŕtvica = سکته مغزی
 nadváha = اضافه وزن
 obezita = چاقی بیش از حد
 baktéria = باکتری
 vírus = ویروس
 život = زندگی
 smrť = مرگ
 zranený = زخمی
 živý = زنده، زندگی
 mŕtvy = مرده
 v bezvedomí = بیهوش
 zomrieť (ریشه: zomiera-) = مردن
 prežiť (ریشه: prežíva-) = زنده ماندن
 zdravotný = پزشکی، مربوط به سلامتی
 nákazlivý (یا prenosný) = مسری
 infekčný = عفونی
 neprenosný = غیر مسری
 nebezpečný = خطرناک
 smrteľný = کشنده، مرگبار

liek = دارو

droga = مواد مخدر

predpis (یا recept) = نسخه

predpísať (ریشه: predpisuje-) = نسخه دادن

užívať (ریشه: užíva-) = مصرف کردن، استفاده کردن (دارو)

liek na predpis = داروهایی که فقط با نسخه داده می‌شوند

voľnopredajný liek = داروهایی که بدون نسخه فروخته می‌شوند

tabletká (یا pilulka) = قرص

kvapky = قطره

sirup = شربت، داروی مایع

antibiotikum = آنتی‌بیوتیک

placebo = دارونما (دارویی که بیشتر جنبه‌ی روانی دارد تا تأثیر فیزیکی واقعی)

antikoncepcia = داروی ضد بارداری

vitamín = ویتامین

výživový doplnok = مکمل دارویی

ضمایر شخصی بعد از حرف اضافه در حالت Genitív

در زبان اسلواکی، حروف اضافه‌ای وجود دارند که بعد از آنها حالت genitív به کار می‌رود. اگر بخواهیم یک قانون نسبتاً کلی بیان کنیم، این حروف اضافه شامل از و تا در مکان (مثلاً از خانه تا مدرسه) یا در زمان (مثلاً از دوشنبه تا جمعه) و نسبت‌ها و یا بخشهایی از چیزی هستند. "از" یکی از مهم‌ترین‌ها در این میان است.

در درس قبل گفتیم که از حالت genitív برای نشان دادن مالکیت استفاده می‌شود. یادآوری این نکته نیز جالب است که در فارسی کمی قدیمی‌تر برای نشان دادن مالکیت از "از" استفاده می‌شده است. معادل "این خانه مال توست؟" که فارسی امروزی‌تری هست، در فارسی قدیمی‌تر می‌شده "این خانه از آن توست؟" بعد از حروف اضافه‌ای که نیاز به حالت genitív دارند، از ضمایر مفعولی زیر باید استفاده کرد.

فاعلی	Genitív
Ja من	Mňa از من
Ty تو	Teba از تو
On او (مرد)	Neho از او
Ona او (زن)	Nej از او
Ono او (خنثی)	Neho از او
My ما	Nás از ما
Vy شما	Vás از شما
Oni, ony آنها	Nich از آنها

حروف اضافه برای حالت Genitív

حروف اضافه در زبان اسلواکی نقش مهمی دارند. یاد گرفتن اینکه بعد از چه حرف اضافه‌ای از چه شکلی از ضمیر مفعولی یا اسم باید استفاده کرد، بسیار مهم است. در اینجا، حروف اضافه‌ای را که بعد از آنها از حالت genitív استفاده می‌کنیم می‌بینید.

bez = بدون

od = از

do = تا، به درون چیزی (همراه با حرکت)

z = از، اهل

u = نزد، پیش (مثلاً پیش دکتر، یا پیش مادر بزرگ - فعل ساکن)

Z hlavného mesta sme sa vrátili bez neho. = بدون او از پایتخت برگشتیم.

Obed budeme mať u nášho suseda. = ناهار را پیش همسایه مان خواهیم خورد.

Čo ste od nich vtedy počuli? = آن موقع از او دیگر چه شنیدید؟

Nemám chuť teraz ísť do obchodu. = الان حوصله ندارم برم (به)مغازه.

mimo = خارج از

okolo = حوالی

uprostred (یا v strede) = وسط، در میان

vedľa = در کنار، بغل

vnútri = داخل

Naša záhrada sa nachádza mimo dediny. = باغ ما خارج از ده واقع شده است.

Váš pes stále behá okolo nášho domu. = سگ شما هنوز اطراف خانه‌ی ما می‌دود.

Stratili sme sa uprostred lesa. = در میان جنگل گم شده بودیم.

Vedľa mňa stojí riaditeľ firmy. = رئیس شرکت کنار من نشسته است.

Vnútri starej nemocnice je onkologické oddelenie. = داخل بیمارستان قدیمی، بخش تومور شناسی قرار دارد.

okrem = به غیر از، به جز

počas = در حین

blízko = نزدیک

namiesto = به جای

Okrem penicilínu, užívate aj nejaký iný liek? = آیا به غیر از پنی‌سیلین از داروی دیگری هم استفاده می‌کنید؟

Pacient, bohužiaľ, zomrel počas operácie. = متأسفانه بیمار هنگام عمل درگذشت.

Blízko parku našli bombu. = بمب را نزدیک پارک پیدا کردند.

Namiesto môjho uja by mal ísť jeho syn. = به جای دایی من پسر او باید برود.